

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświęcone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego Roman Fengler
wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 394

Poznań, wtorek dnia 30 sierpnia 1932

Rok XXVII

Poznań powitał entuzjastycznie por. Żwirko i tow.

W samo południe Poznań powitał dziś entuzjastycznie na cywilnym lotnisku ministerstwa komunikacji przylatujących z Berlina: zwycięzcę rajdu europejskiego por. Żwirko oraz dzielnych jego towarzyszy kap. Karpińskiego, kap. Bajana i kap. Gedgowda.

Entuzjazm był wręcz żywiołowy. Był on wyrazem hołdu dla sprawności i energii polskich lotników, hołdu przede wszystkim dla tego, który z rajdu europejskiego wyszedł jako bohater, głosząc po świecie sławę imienia polskiego.

Ale entuzjazmu tego bodźcem najgorętszym była świadomość, że Żwirko przyleciał z towarzyszami z Berlina, gdzie dzięki polskiej dzielności i umie-

jętności lotniczej 50-ciotysięczny tłum Niemców na lotnisku z obnażoną głową słuchał pieśni naszej narodowej „Jeszcze Polska nie zginęła”, — i że z tegoż Berlina Żwirko z kolegami swymi zawitał do Poznania, do stolicy ziem zachodnich, zasłaniających wałem swym obronnym państwo całe od naporu niemieckiego. Nikt tego nie głosił, ale wszyscy to czuli, wszyscy rozumieli, wszyscy przejęci byli dreszczem potężnej radości narodowej.

Dzień dzisiejszy pozostanie w duszy społeczeństwa naszego symbolem, — symbolem i wezwaniem, że trzeba silnie chcieć, że trzeba umieć chcieć, a można przeciwnika zmoc.

Godzina oczekiwania na lotnisku

Podana przez nas w wydaniu porannem wiadomość o nastąpić mającym w południe przyjeździe do Poznania por. Żwirki i towarzyszy jego zelektryzowała ludność miasta naszego. Już od samego rana gromadzić się zaczęły na lotnisku cywilnym w Ławicy rzesze publiczności, które osobiście powitać chciały triumfatora rajdu europejskiego. Oprócz rzesz, dążących pieszo, poczęli między godz. 10 a 11 zjeżdżać się przed hangar „Lotu” przedstawiciele władz: prezydent Ratajski, wojewoda Raczyński, dowódca korpusu gen. Frank, maj. Filipowicz z Warszawy z departamentu lotnictwa, przedstawiciele parlamentu, magistratu, rady miejskiej, prasy, korpusy oficerskie pułków,

stacjonowanych w naszym garnizonie, z korpusem 3 pułku lotniczego in gremio na czele.

Nadeszła wiadomość, że por. Żwirko wystartował z lotniska w Berlinie o godzinie 10 min. 43, to też krótko po 11 wyjechała z lotniska ławickiego eskadra samolotów myśliwskich 3 pułku lotniczego, która od granicy polskiej za Zbąszyniem towarzyszyć miała chlubie naszego lotnictwa.

Specjalnie zainstalowane aparaty radiowe głosić miały radosną wieść przybycia Żwirki do Poznania na całą Polskę. O wydarzeniach, jakie miały miejsce na lotnisku, informował społeczeństwo polskie red. Herniczek.

Ze zbliżeniem się godz. 12, a więc godziny, w której wylądować miał na lotnisku poznańskim por. Żwirko, zapal publiczności rósł coraz bardziej. Orkiestry wojskowe i kolejowe ustawiały się w karnych szykach, ażeby dźwiękami hymnu narodowego powitać przybyłego asa.

Żwirko i tow. przylatują

Wreszcie wśród wielkiego napięcia, punktualnie o godz. 12-tej ukazały się na zachodniej stronie nieba małe punkciki, zwiastujące nadlot naszych dzielnych lotników i eskadry towarzyszącej.

Zapanował niebywały entuzjazm wśród wielotysięcznej publiczności. Krótkie chwile wyczekiwania, a na nieboskłonie pogodnym ukazało się siedem samolotów we wspaniałym szyku. W środku odcinała się wyraźnie czwórka uczestników rajdu dokoła Europy, a dokoła nich trójka myśliwska 3 pułku lotniczego: por. Wróbel, por. Gazda i por.

Łaguna. Wśród radosnych gromkich okrzyków lotnicy przelecieli ponad głowami rzeszy publiczności. Wzniosło się ku nim tysiące rąk z bukietami kwiatów, kapelusami i chustkami na powitanie.

W przepięknych ewolucjach okrążyli lotnicy kilkakrotnie lotnisko i wreszcie opuścił się ku ziemi zlekka samolot por. Żwirki jako pierwszy. Za nim opuszczali się kpt. Karpiński, kpt. Gedgowd i kpt. Bajan. Z por. Żwirką leciał konstruktor inż. Wigura.

(Ciąg dalszy na stronie 3-ciej).



Oficerowie 3 pułku lotników i tłum, porwawszy entuzjastycznie por. Żwirko z samolotu, niosą go wśród bezustannych na jego cześć okrzyków, zarzucając go kwiatami.

Jak w nocy przygotowano dzisiejsze przyjęcie

Gdy wczoraj popołudniu nadeszła do Poznania wiadomość, że zwycięski lotnik nasz por. Żwirko w drodze powrotnej do Warszawy zatrzyma się na chwilę kilka na lotnisku w Ławicy, powstała natychmiast myśl zorganizowania uroczystego powitania bohatera polskiego lotnika przez miasto nasze.

Po krótkim porozumieniu role zostały podzielone w ten sposób, że Rządzący Poznańskie wzięło na siebie urządzenie na lotnisku instalacji dla transmitowania uroczystości powitalnej, przyczem o objęcie funkcji obwieścieli uproszono red. Herniczka, a red. Jarochoowskiemu powierzono pozostałe prace organizacyjne.

Było to już późnym wieczorem. Czasu było niewiele. Natychmiast więc poszły w ruch telefony nasze redakcyjne. Skomunikowaliśmy się przedewszystkiem z L. O. P. P. i prezesem Aeroklubu poznańskiego p. prezesem Rucińskim, prosząc o wydanie w imieniu wymienionych organizacji apeli do publiczności, wzywających najszersze warstwy mieszkańców naszego miasta do stawienia się w dniu dzisiejszym na lotnisku i wzięcia udziału w powitaniu. Po krótkiej roz-

mowie apele takie zostały wspólnymi siłami zredagowane i oddane do druku. Czytelnicy znają je z wydania porannego.

Chodziło jeszcze o ustalenie godzin przylotu i umożliwienie publiczności dostania się na lotnisko. Znów dzwoni aparat telefoniczny i dowiadujemy się z całą dokładnością, że lotnicy nasi przylecą na lotnisko poznańskie około godz. 11 m. 45. Na tej podstawie został ustalony szczegółowy program uroczystości, obejmujący również przemówienia powitalne, poczem zwróciliśmy się jeszcze do dyrektora Pozn. Kolei Elektr. inż. Maćkowiaka z prośbą o uruchomienie możliwie jak największej liczby autobusów. Spotykamy się tu, jak zawsze zresztą, z wielką uczynnością i poparciem sprawy.

Spełniwszy powierzone sobie funkcje przygotowawcze, mieliśmy jeszcze obowiązek powiadomienia o wszystkim publiczności w wydaniu porannem. Na apel „Kurjera Poznańskiego” wciągu paru godzin zgromadziły się na lotnisku, mimo niekorzystnej dla wielu pory przedpołudniowej tłumy publiczności



Na wezwanie rozentuzjastmowanego tłumy por. Żwirko, wszedłszy na stół, by być wszystkim widocznym, szczerym, serdecznym uśmiechem i gestami dziękuje zgromadzonym za gorące powitanie.

Regjonalizm a całość

Zadaniem Polski jest urzeczywistnienie zjednoczenia, aby nasza jedność w warunkach niepodległości była nie tylko formalna, lecz istotna. Mamy na myśli jedność duchową, odpowiadającą jedności cywilizacji polskiej, nie tylko państwa. To też obóz narodowy zwalczał zawsze, zwalcza i zwalczać będzie wszelkie dążenia separatystyczne, czy występują one w formie bezwzględnej, czy też takiej, która stanowi etap, wiodący do tamtej, jak federalizm.

Od separatyzmu, rozsadzającego państwo, należy odróżnić regjonalizm twórczy w znaczeniu pracy lokalnej dla dobra całości. Stara maksyma: „Czyń każdy w swoim kółku, co każe duch Boży, a całość sama się złoży” zyskała w odrodzonej Polsce ten dodatkowy komentarz, że duchem Bożym jest nakaz moralny myślenia o całości.

Regjonalizm to praca lokalna nad tem, co dana lokalność winna jest wnieść do dorobku cywilizacyjnego całości. Z tego stanowiska moralnego praca w całym kraju jest ruchem kółek, współzawodniczących z sobą o to, która okolica lepiej się zasłuży dobru publicznemu Polski.

Regjonalizm zdrowy dąży nie do osłabienia więzi moralnej między ziemiami, lecz do konsolidowania ich i spojenia, — nie myśli robić z dziejów centryfugi, lecz chce wykonywać przekazy dziejowe Chrobrego, Łokietka, Kazimierza Wielkiego.

Obowiązek pracy lokalnej nie jest wynalazkiem mody. Nie może istnieć cywilizacja żadnego narodu pracą jedynie w jakiejś centrali; składa się na nią stały wysiłek wszystkich lokalnych zabiegów o życie. Nie może to być jednak dążność ośrodkowa. Nasza idea Polski

mocarstwowej kładzie nacisk w tej pracy na pierwiastek ekspansji.

Nasza myśl twórcza jest światłem, które spędza z dróg narodu wszelkie cienie separatyzmu, czy partykularyzmu; ona wskazuje jednostkom, instytucjom i rejonom kierunek zbieżny do serca cywilizacji polskiej jako jednej całości. Wymaga tego elementarne prawo obiegu krwi w narodowym organizmie.

Każda lokalność wytwarza u siebie centra pracy na to, aby mogła wytworzyć potrzebne dla całości dobra, a przede wszystkim, aby mogła wytworzyć ludzi (największe dobro!), zdalnych do zajmowania się sprawami bardziej złożonymi, niż praca lokalna. Gospodarka bowiem cywilizacyjna, to nie tylko robota terytorjalna, ona buduje się wzyw i wymaga ludzi dzielnych, obejmujących myślą całokształt życia kraju. Praca regionalna takich ludzi powinna dostarczać. A na to, żeby tacy ludzie się wychowali, potrzeba kształcić myśl ogólną i polot. Zią przysługę oddawałby regjonalizm, któryby nie kształcił szerszych ambicji twórczych i zabijał poczucie odpowiedzialności za całość.

Nie dość jest dbać o to negatywnie, żeby nie było separatyzmu, nawet partykularyzmu w sensie odwracania się tyłem do centrów kraju, ale w wychowaniu obywatelskim i w pracy lokalnej wydobywać trzeba z ludzi ambicje ogarniania całości i wpływania na bieg spraw ogólnych.

Konkretnym hasłem regionalnym Polski dzisiejszej winno być: która dzielnica wyda z siebie więcej ludzi wartościowych, zdolnych zająć się losem Polski.

ZYGMUNT WASILEWSKI.

Japonia u mety

„Świat się obraca bez szmeru nokoło swej osi...” — pisał Nietzsche. Świat nie dopatrzył dojścia Japończyków do mety w Mandżurji. Podczas gdy nad rzeką Nonni, pod Szanghajem toczyły się głośne walki, a w Genewie głośno rozprawiano nad zatargiem chińsko-japońskim, w Mandżurji dojrzewały pocihu owoce akcji japońskiej, które teraz w postaci traktatu między „niezależną” Mandżurją a Japonją spadły w nastawione ręce dyplomacji tokijskiej.

Japonia zrobiła z Mandżurji drugą Koreę. Świat protestuje — ale zapóźno. Kryzys światowy ułatwił Japonii jej akcję zdobywczą, a ostatecznie dopomogła jej natura, która klęską powodzi zmusiła powstańców mandżurskich do zaprzestania działań i obie strony postawiła wobec koniecznego ratowania zabytku i życia wspólnymi siłami. W tej sytuacji pozostało Japonii tylko uregulowanie ostateczne stosunku między sobą a państwem wasalnym Mandżurji w formie prawno-państwowego traktatu.

Traktat ten zawiera tylko siedem punktów, ale w tych siedmiu punktach mieści się wszystko, o co walczyła i zabiegała Japonia od tylu lat. Zawiera więc on potwierdzenie praw i interesów gospodarczych Japonii w Mandżurji, przyznaje jej zarząd i nadzór nad wszystkimi liniami kolejowymi mandżurskimi, przyznaje przywileje pierwszeństwa dla inwestycji kapitałów japońskich, przyznaje swobodę wykonywania wszystkich rzemiosł na terytorjum państwa mandżurskiego, przyznaje dalej prawo organizowania policji i wojska, przyznaje prawo mianowania doradców japońskich przy wszystkich urządach mandżurskich.

Z chwilą dojścia do skutku traktatu — co nie ulega wątpliwości pomimo znaczących gestów protestu ze strony Ameryki — Mandżurja stanie się drugim wydaniem Korei. Podobieństwo tu i tam jest frapujące. Pozorne formy niepodległości zachowane. Przyuczyny podboju te same — brak surowców. Mandżurja zachowuje formę monarchiczną, ma nawet własnego „władcę” — cesarza Pu-I. Korea jest również cesarstwem, ma i dzisiaj własnego cesarza. Kto o nim wie? Kto

o nim słyszał? Zastania go swoją osobą rezydent japoński, właściwy rządca kraju.

Japonia dobiegła do mety. Protesty innych mocarstw nic już teraz nie pomagają. Mogą się one dobić tylko i domagać się teraz uwzględnienia zasady „otwartych drzwi” dla swego handlu w Mandżurji.

Przynależność Mandżurji do Chin była od czasu obalenia cesarstwa chińskiego pustą formą tylko, słowem bez treści. Dzisiaj zaś i protesty chińskie są również pustym dźwiękiem. Gdzie jest rząd chiński, któryby miał prawo reprezentowania istotnie Chin jako państwa? Chiny mają kilkanaście rządów, które pretendują do tytułu rządów faktycznych i zwalczają się wzajemnie. Ani siły materialnej, ani siły prawnej żaden z tych rządów nie posiada w takiej mierze, by mógł przeciwstawić Japonii coś więcej, niż świsstek papieru.

Akcja Ligi Narodów ma tylko tyle znaczenia, ile go ma i mieć może akcja mocarstwa lub mocarstw, występujących w jej imieniu. A mocarstw tych niema na froncie Dalekiego Wschodu. Są tylko Stany Zjednoczone — ale te nie należą do Ligi Narodów, a do akcji czynnej nie kwapią się w tej chwili.

Bezgłośnie przeto odbyły się narodziny drugiej Korei na Dalekim Wschodzie, a Imperjum japońskie poddało swej władzy i kontroli nowy, wielki kraj.

E. R.

Sprawa obrony naszych granic

Z powodu wzmagających się dążeń odwetowych Niemiec, gen. Władysław Sikorski zamieszcza w „Kurjerze Warszawskim” artykuł, w którym wskazuje na konieczność czujności na naszej granicy zachodniej. Gen. Sikorski pisze między innymi:

„Narodem niemieckim, którego równowagę doszczętnie zburzono, pracując nad tem długo i zapamiętale, wstrząsają dzisiaj zaostrzające się wciąż konwulsje wewnętrzne, podsyćane przez toczącą się walkę o ustrój państwa i władzę. Któż może nam

w tych warunkach zaręczyć, że rozpetane tak lekkomyślnie Instynkty zrozpaczonych, a oszukiwanych cynicznie obywateli, przyzwyczajonych ponadto codziennie do rozlewu krwi, nie wyładują się nagle w zewnętrznej awanturze? Czyż tego rodzaju upust energii, zagrażającej jednoci Rzeszy, nie stanie się z czasem najłatwiejszym dla Niemiec wyjściem z ich tak bardzo skomplikowanego wewnętrznie położenia?

„W odpowiedzi na to pytanie znajdziemy jeszcze jeden argument, przemawiający za wzmoczeniem naszej czujności na zachodzie.

„Czujność tę narzucają nam ponadto względy natury czysto wojskowej. Ewentualny atak oddziałów niemieckich na granice polskie rozbić się musi z miejsca o dobrze przygotowaną obronę. Jest to główny warunek pol-

skiego zwycięstwa. Uniemożliwi on Niemcom zmobilizowanie przeciwko nam opinii publicznej, które, według słów Stimsona, „stać się może najpotężniejszą sankcją w świecie”. Pamiętajmy zaś, że Niemcy dysponują olbrzymim aparatem propagandy i że przygotowują już dzisiaj warunki niezbędne dla przecuczenia na Polskę odpowiedzialności moralnej za spowodowaną przez siebie wojnę. Wywołane przez nich sztuczne alarmy na pograniczu z Polską, która rzekomo chce zagarnąć Prusy Wschodnie, nie co innego mają na celu. Początkowe zaś powodzenie ofensywy niemieckiej ułatwiłoby Berlinowi poważnie powtórzenie fałszywej gry z 1914 roku. Od powodzenia lub fiaska pierwszego uderzenia niemieckich oddziałów szturmowych zależeć również będzie mobilizacja dalszych sił Rzeszy”.

Rumuńscy narodowi socjaliści

Również w Rumunji szerzą się poglądy, zbliżone do hitleryzmu. Wyrażają je zwolennicy prof. Cuzy, Żelazna Gwardja oraz narodowi socjaliści. Ci ostatni poczęli już nawet wydawać swoje pismo, a obecnie opracowują swój program. Program ten powiada, że absolutna władza w państwie musi należeć tylko do Rumunów z krwi i kości. Prawo do pracy mają tylko fizycy i umysłowi pracownicy czysto rumuńskiego pochodzenia. Obywatele rumuńscy innego pochodzenia, o ile są chrześcijanami, korzystają z praw obywatelskich i politycznych, ale nie mogą być ministrami, ani parlamentarzystami. Posłem nie może zostać obywatel rumuński, urodzony z mieszaną małżeństwa. Wszyscy nierumuńscy obywatele państwa, oczywiście chrześcijanie, których przodkowie żyli na terenie Rumunji przynajmniej dwieście lat, uważani są za obywateli rumuńskich, ale ich prawa polityczne mają być ograniczone. Praw tych pozbawieni zostaną natychmiast, jeśli okażą się niełojalni wobec państwa i panującego narodu. Ustawę o obywatelstwie (przynależności państwowej) poddaje się radykalnej rewizji i bezwzględnie zakazuje się zmiany nazwisk.

Ciału ustawodawczemu ma składać się z sejmu politycznego oraz sejmu, składającego się z przedstawicieli stowarzyszeń i zawodów. Posłami do pierw-

szego sejmu (politycznego) mogą być tylko obywatele czysto rumuńskiego pochodzenia. Obywatele nierumuńskiego pochodzenia, ale chrześcijanie, mogą zasiadać tylko w zastępstwach powiatowych i gminnych i to w stosunku 3 do 10. Cudzoziemcy, do których zalicza się Żydów, muszą być natychmiast zwolnieni z posad i to bez jakiegokolwiek odszkodowania.

W przedsiębiorstwach handlowych i przemysłowych musi być najmniej 85 proc. kapitału rumuńskiego. Jeśli reguła ta zostanie naruszona, winni ulegają karze. Fabryki, które wstrzymują pracę, przechodzą na własność państwa i mają być uruchomione pod kontrolą robotników. Natychmiast zwolnieni mają być pracownicy wszystkich przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych nierumuńskiego pochodzenia.

Z armji usunięci muszą być wszyscy niechrześcijanie, a oficerom nie wolno żenić się z nierumunkami. Nierumuni nie mają prawa pisać w języku rumuńskim. Nie wolno wydawać pism w języku innym, niż rumuńskim, względnie chrześcijańskim.

Program rumuńskich socjalistów narodowych zakończony jest odezwą: „Do walki, bracia Rumuni! W tej świętej walce nic nie stracimy, prócz kajdan, potępienia i jarzma wrogów. Naprzód. Niech Bóg nam pomaga! Rumunja dla Rumunów!”

Narodowi-socjaliści w Szwajcarii

W Szwajcarii również powstała organizacja narodowych socjalistów. Przywódca ich, Teodor Fischer, z Zurychu ogłosił w prasie oświadczenie, w którym kategorycznie zaprzecza, jakoby działał w porozumieniu z Hitlerem lub pozostawał w kontakcie z organizacją hitlerowską.

„Związek Szwajcarów narodowo-socjalistycznych” składa się z samych Szwajcarów, dąży do odrodzenia narodu szwajcarskiego i skupienia wszystkich jego zdrowych sił. Do organizacji mogą należeć tylko aryjczycy. Narodowi socjaliści w Szwajcarii występują również przeciw Żydom, w czem istotnie nie różnią się od innych ruchów narodowych. Powstanie tej organizacji świadczy, że również w Szwajcarii antysemityzm zaczyna się organizować i że nawet tam rodzą się prądy, przeciwne dotychczasowemu pojęciu politycznym, które zwłaszcza w Szwajcarii są silnie zakorzenione.

Bankructwa państwowe

Cechą charakterystyczną obecnego przesilenia gospodarczego są nietylko bankructwa i upadłości poszczególnych firm przemysłowych i handlowych oraz banków, ale również niewypłacalność całych państw. W Europie w grudniu w r. ub. przedewszystkiem Węgry wstrzymały spłatę swego długu państwowego, w maju — Bułgaria zaczęła płacić tylko połowę swych zobowiązań, następnie ogłosiła niewypłacalność Grecja, wreszcie Austria całkiem zaniedbała wyplac w walucie zagranicznej. Zadłużenie tych państw sięga sumy 1.250 milionów dolarów.

Jeszcze gorzej dzieje się w krajach łacińskich Ameryki Środkowej i Południowej. Meksyk i Gwatemala już dość dawno przestały płacić przypadające raty ich pożyczek zagranicznych i nie poszły Boliwia, Brazylja, Chile, Ekwador, Peru i częściowo Argentyna. W roku bieżącym do kra-

jów tych przyłączyły się jeszcze cztery inne — Salwador, Kolumbia, Paragwaj i Urugwaj. Ogólna suma długu państwowego tych krajów wynosi dwa miliardy dolarów, a z zaległymi odsetkami prawdopodobnie 2.500 milj. Tym sposobem dług tych państw, które dotąd ogłosiły niewypłacalność sięga olbrzymiej sumy 3.750 milj. dolarów.

Nowa placówka nad Bałtykiem

Dnia 27 sierpnia odbyła się w Jastrzębiej Górze, nad Bałtykiem, piękna uroczystość, stwierdzająca umacnianie się polskości nad morzem.

Oto rozwijające się pomyślnie i zasłużone dla szkolnictwa Stowarzyszenie chrześcijańsko - narodowego nauczycielstwa szkół powszechnych rozpoczęło już budowę domu wypoczynkowego dla swoich członków w Jastrzębiej Górze na parceli ofiarowanej Stowarzyszeniu przez szambelana Potworowskiego.

Właśnie w ostatnią sobotę odbyło się poświęcenie kamienia węgielnego. Mszę św. odprawił w kaplicy OO. Jezuitów, a następnie aktu poświęcenia dokonał proboszcz ze Strzelna, ks. Krencki. W uroczystości wzięło udział kilku członków zarządu głównego z prezesem Stowarzyszenia senatorem Sicińskim na czele, oraz liczna grupa ludności miejscowej z sołtysem Petrykusem. Do zebranych przemówił prezes Siciński, wyjaśniając, iż Stowarzyszenie przystępuje do budowy dużego domu murowanego, aby dać wyraz przywiązania nauczycielstwa do morza polskiego i ziemi pomorskiej, po którą wyciąga rękę odwieczny nasz wróg, Prusak. Zjeżdżać tu będą nauczyciele z całej Polski, by umocnić się na ciele i duchu pod wpływem fal polskiego morza i by następnie miłość dla morza szerzyć w duszach milionów dzieci polskich. Budowę prowadzi budowniczy, p. Władysław Wrzałik z Poznania, nadzoruje zaś architekt P. Jan Skotarek, również z Poznania.

Jest nadzieja, że budynek będzie wykończony w ciągu roku.

Poznań powitał entuzjastycznie por. Żwirkę i tow.

(Ciąg dalszy ze str. 1).

Powitanie

Powoli zbliżały się aparaty po równym lotnisku ku rzeszy, wznoszącej spontaniczne okrzyki. Samoloty uczestników raidu obrzucono kwiatami. Orkiestra zagrała hymn narodowy i marsz lotniczy.

Porucznika Żwirkę wzięli koledzy oficerowie z 3 pułku lotniczego na ramiona i przenieśli go na zaimprovizowaną pod hangarem estradę. Mały wzrostem Żwirko niedostrzegalny był dla tłumu publiczności, zrobiono więc naprędce wywyższenie. Rozentuzjowana publiczność miała satysfakcję; ze wszystkich stron słyszano trzaski aparatów fotograficznych.

Przed mikrofonem radja poznańskiego, jako pierwszy powitał brawurowych lotników wojewoda poznański krótkim przemówieniem, komunikując, że województwo ustanowiło dwa stypendja im. porucznika Żwirki dla studentów poświęcających się lotnictwu na politechnikach polskich.

W imieniu stołecznego miasta Poznania przemówił p. prezydent Ratajski, w jednych słowach wypowiadając podziw i uznanie dla zasług dzielnych naszych lotników, którzy podnieśli honor Polski w zawodach lotnictwa europejskiego. W dowód uznania wręczył prezydent Ratajski por. Żwirce medal z widokiem miasta Poznania i dyplom. Na medalu brązowym jest napis: „Za pracę i zasługi Magistrat stołecznego miasta Poznania.“

W imieniu Aeroklubu Poznańskiego złożył hołd dzielnym lotnikom prezes tegoż klubu p. prezes inż. Ruciński, a małżonka jego wręczyła por. Żwirce bukiet pięknych kwiatów.

W imieniu prasy poznańskiej przemówił red. Bohdan Jarochoński, jako prezes Syndykatu Dziennikarzy Wielkopolskich. Z okrzykiem „Niech żyje porucznik Żwirko“ na zakończenie przemówienia, wręczył red. Jarochoński zwycięzcy przestworzy bukiet białoczerwonych róż.

Podczas przemówień mówców publiczność z niebywałym entuzjazmem

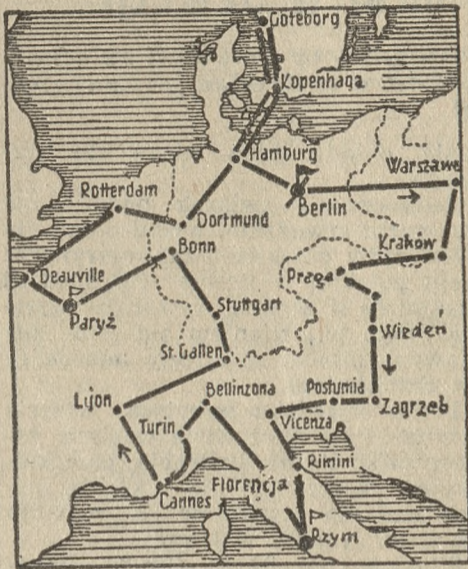
wznosiła okrzyki na cześć naszych lotników.

Do oczu cisnęły się łzy radości i wielkiego wzruszenia.

Przejęty do głębi por. Żwirko, z trudem opanowując wzruszenie, oświadczył, że jest niezmiernie szczęśliwy, że mógł uzyskać dla Polski zwycięstwo, oraz dziękował wszystkim zgromadzonym za tak niezwykle serdeczne powitanie i dowody uznania.

Publiczność poczęła się domagać ukazania się towarzyszy por. Żwirki, — dalszych uczestników rajdu kpt. Karpińskiego, kpt. Bajana i kpt. Gedgowda. Rozentuzjowany tłum pochwylił ich na ramiona, obrzucił kwiatami a z wszystkich stron padały okrzyki na ich cześć.

Po oficjalnym powitaniu na lotnisku w sali lotniska odbyło się śniadanie. Po odpoczynku lotnicy wyruszą do Warszawy, gdzie przyjazd ich spodziewany jest około godz. 17. (kl)



Trasa rajdu europejskiego, którą z pośrednictwem Niemiec, Francji, Włoch, Szwajcarii i Czechosłowacji zwycięsko ukończył por. Fr. Żwirko.

ich propozycji, które zmierzają do obniżenia zarobków od 10—15 proc. oraz skrócenia obowiązującego dotychczas płatnego urlopu. Konferencja nie doprowadziła do porozumienia, a robotnicy proklamowali strajk powszechny od 1 września. (w)

Hitlerowcy w Gdańsku

Gdańsk, 30. 8. (PAT). Frakcja socjalistyczna Sejmu zgłosiła interpelację do Senatu w sprawie t. zw. lokali szturmowych hitlerowców, rozrzuconych po rozmaitych dzielnicach miasta. Socjaliści w swej interpelacji stwierdzają, że t. zw. lokale szturmowe są w rzeczywistości niczem innym, jak koszarami, będącymi miejscem stałego niepokoju dla okolicznej ludności. Ostatnio hitlerowcy organizują nowe koszary przy Tischlergasse w dzielnicy, zamieszkałej przeważnie przez ludność robotniczą. W zakończeniu swej interpelacji socjaliści zapytują Senat, czy daje on zezwolenie na urządzanie takich lokali i czy uważa je, wbrew opinii przeważnej części ludności Gdańska, za niegroźące spokojowi publicznemu.

Gdańsk, 30. 8. (PAT). W nadchodzącą środę ma przybyć do Gdańska odbywająca marsz po Prusach Wschodnich grupa studentów stahelmowców. Grupa ta ma przemarszować przez miasto z orkiestrą, a następnie udać się na zebranie publiczne w Strzelnicy gdańskiej.

Przewidywania pogody na środę: Przy zmiennym zachmurzeniu nieznaczne przejściowe opady.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, 30. 8. 1932 r.

Spędzono: wołów 35, buhajów 90, krów 206, świń 2080, cieląt 453, owiec 88, razem 2954 zwierząt.

(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi).

Płacono za 100 kg. żywej wagi za:

BYDŁO:

Buhaje:
Wytuczony pełnomięsiste . . . 64—68
Tuczony mięsiste . . . 54—62
Nietuczony dobrze odżywiony starsze . . . 44—52
Miernie odżywiony . . . 38—42

Krowy:
Wytuczony pełnomięsiste . . . 70—74
Tuczony mięsiste . . . 58—64
Nietuczony dobrze odżywiony . . . 34—42
Miernie odżywiony . . . 26—32

Jałowice:
Wytuczony pełnomięsiste . . . 70—76
Tuczony mięsiste . . . 60—64
Nietuczony dobrze odżywiony . . . 46—52
Miernie odżywiony . . . 40—44

Młodzież:
Dobrze odżywiony . . . 40—44
Miernie odżywiony . . . 38—40

Cielęta:
Najprzedniejsze cielęta wytuczzone . . . 92—100
Tuczona cielęta . . . 80—90
Dobrze odżywione . . . 64—72
Miernie odżywione . . . 50—60

OWCE:

Wytuczony pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy . . . 66—68
Tuczony starsze skopy i maciorci . . . 54—60

ŚWINIE (TUCZNIKI):

Pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi . . . 112—116
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi . . . 104—110
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg. żywej wagi . . . 96—102
Mięsiste świnie ponad 80 kg. żywej wagi . . . 84—90
Maciory i późne kastraty . . . 90—100
Świnie bekonowe . . . 90—96
Przebieg targu normalny.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.905 zł., w Gdańsku na Warszawę 8,92 złotych.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 211,15 zł. gotówką 209,— zł. za 100 guld. gd. w dewizach 173,51 do 173,77 zł., gotówką 173,17 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 30. 8. 1932 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana. Z pożyczek państwowych płacono za 5% Poż. Konwers. 36%, natomiast 4% Premjówki dol., handlowano po 48 w transakcjach. Z papierów lokacyjnych P. Z. K. notowano 8% listy dol. stare, które wykazały małą zniżkę, po 54½—54¼, jak również 8% listy dol. amort. po 51,— w transakcjach, natomiast 4% listy zast. konwert. ofiarowano po 27.— Zaś 6% listy żytnie obracano po 11½ w transakcjach. Poza tem poszukiwano 3% Poż. bud. po 36 oraz Bank Polski po 81½ bez od dawców.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominatu)

5% Pożyczka konwersyjna 36½% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziem. Kredyt.
54½—54¼% +.
8% listy dolar. w zlocie amortyz. P. Z. K.
51% +
4% listy zast. konw. Pozn. Ziem. Kredyt.
27% +.

(Kurs w złotych)

4% Poż. prem. dol. s. III. 5 dol. 48.— +.
6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt.
11,25 +
Tendencja utrzymana.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 30. 8. 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowe, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Ceny transakcyjne	
Zyto nowe, zdrowe, suche	15,80
45 tonn par. Poznań . . .	Usposobienie spokojne.
Ceny orientacyjne	
Zyto	15,15—15,65
Usposobienie spokojne.	
Pszenica nowa zdrowa sucha	25,50—26,50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 64—66 kg. nowy	16,25—16,75
zdrowy suchy	
Jęczmień 68 kg. nowy zdrowy	16,75—17,75
suchy	
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień brow., nowy zdrowy,	19,00—20,00
suchy	
Usposobienie spokojne.	
Owies nowy zdrowy suchy	12,75—13,25
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia 65% wł. work.	24,50—25,50
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł. work.	41,50—43,50
Usposobienie spokojne.	
Otreby żytnie	9,50—9,75
Otreby pszenne	9,25—10,25
Otreby pszenne (grube)	10,50—11,50
Rzepak	29,00—30,00
Rzepak zimowy	31,00—33,00
Groch Victoria	22,00—24,00
Groch Folgera	28,00—30,00
Mak niebieski	65,00—70,00
Ogólne usposobienie spokojne.	
Tendencja na odmiennych warunkach: zyta 315 tonn. pszenicy 225 tonn.	

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 30. 8. 1932 r.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgia	123,85	124,16	123,54
Gdańsk	173,85	174,28	173,42
Holandja	359,05	359,95	358,15
Londyn	31,00	31,15	30,85
Nowy Jork			
czek	8,92	8,94	8,90
Nowy Jork			
kabel	8,925	8,945	8,905
Paryż	34,97	35,06	34,88
Praga	26,39	26,45	26,33
Szwajcaria	172,85	173,28	172,42
Berlin	12,10		
Tendencja niejednolita.			

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poź. bud.	37,75—38,00
4% poź. inw.	97,00
5% poź. konw.	36,50—37,00
4% poź. dolarowa	48,80—48,90
7% poź. stabil.	56,00—54,00
w odcinkach po 100	57,50
Tendencja mocniejsza.	

Akcje w złotych:

Bank Polski	82,00—85,00
W. T. F. Cukru	22,50—23,00
Norblin	28,00
Starachowice	9,50—10,50
Sole Potasowe	75,00
Lilpop	13,00—14,00
Haberbusch	42,00
Tendencja mocniejsza.	

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 30. 8. 1932 r.

Pszenica march.	208,00—210,00
Tendencja mocniejsza.	
Zyto march.	160,00—162,00
Tendencja mocniejsza.	
Jęczmień browarowy	172,00—182,00
Tendencja stała.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	156,00—163,00
Tendencja stała.	
Owies	134,00—139,00
Tendencja mocna.	
Mąka pszenna	25,00—30,25
Tendencja spokojna.	
Mąka żytnia	21,60—23,85
Tendencja spokojna.	
Otreby pszenne	9,70—10,20
Tendencja spokojna.	
Otreby żytnie	8,25—8,75
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	21,00—24,00
Groch pastewny	14,00—17,00
Wyka	17,00—20,00
Kuchy lniane	10,30—10,50
Kuchy z orzecha ziemnego	11,40
Kuchy mielone (mączka)	11,60
Wytloki suche	9,00—9,40
Srót Soja ekstrahowany 46% loco Hamburg	10,70
Srót Soja ekstrahowany 46% loco Szczecin	11,40
Ogólna tendencja mocniejsza.	

Pismo dowódcy 3-go pułku lotniczego

Otrzymał pismo następujące od dowódcy 3 pułku lotniczego, które dotyczy nie tylko redakcji pisma naszego, ale i społeczeństwa tutejszego:

Poznań-Lawica, dnia 27. 8. 1932.

Dowódca
3 Pułku Lotniczego
JWPan Redaktor
„Kurjera Poznańskiego“
w Poznaniu
ul. św. Marcina 70.

W związku z ostatnimi wypadkami lotniczymi w 3 pułku lotniczym Redak-

cja tamtejszego dziennika, ogłaszając rzeczowo szczegóły wypadków, nie o mieszkaniu pominać uznanie dla pracy personelu lotniczego, wyrażając je gorącymi słowami sympatii i współczucia.

W imieniu własnym i personelu latającego pułku proszę Pana Redaktora o przyjęcie podziękowania za szczerze słowa uznania.

Zapewniam, że ten objaw, będący jednocześnie wyrazem tutejszego społeczeństwa, jest dla nas bodźcem do pełnej poświęcenia pracy dla Ojczyzny.

Władysław Kalkus,
dow. 3. pułku lotn.

Tajemnicza afera w Warszawie

Zniknięcie urzędnika dyrekcji Monopoli Tytoniowego

Warszawa, 30. 8. (Tel. wł.) — Dzisiejszy „Robotnik“ i „Nowiny“ donoszą o zaginięciu Rudolfa Jabłońskiego, szefa działu ogólnego dyrekcji Monopoli tytoniowego. Jabłoński był przed kilku laty sekretarzem komitetu

ekonomicznego Rady ministrów. Wedle tych doniesień Jabłoński albo popełnił samobójstwo w Gdyni, albo wyjechał zagranicę. Miał pozostawić listy do ministerstwa skarbu. Cała afera jest bardzo tajemnicza. (w)

„Czystka“ w sądownictwie

Warszawa, 30. 8. (Tel. wł.) — „Robotnik“ donosi, że na podstawie ustanowionego dekretu Prezydenta, zawieszającego na dwa miesiące nieusuwalność sędziów, 300 sędziów ma w najbliższych tygodniach odejść w stan spoczynku. (w)

„Pułaski“ w drodze do Polski

Nowy Jork, 30. 8. (PAT). Statek „Pułaski“ opuścił Nowy Jork dnia 27 bm. w południe, mając na pokładzie 553 pasażerów. Statek zawija w dniu 29 do Halifaxu po dalszych pasażerów. Na pokładzie znajdują się dwie wycieczki. Pierwsza wycieczka — Centralna Rada Polskich Organizacji w Buffalo, druga wycieczka — Redakto-

Strajk w zagłębiu naftowym

Lwów, 30. 8. (Tel. wł.) W ciągu poniedziałku toczyły się w zagłębiu naftowym rokowania pomiędzy przedstawicielami robotników, a grupą przedsiębiorstw z koncernem „Małopolska“ na czele, o utrzymanie dotychczasowej umowy zbiorowej. Przedstawiciele przemysłu odrzucili żądania robotników co do utrzymania starej umowy, a domagali się uwzględnienia

Kim był „Edgar de Borbon”

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Paryż, w sierpniu.

Kilka dni temu kondukt pogrzebowy 6-tej klasy przekroczył wrota cmentarza de Thiais. Na świeżo zasypanej mogile znajdowała się tylko jedna wiązanka kwiatów; na drewnianym zaś krzyżu, który ponad nią ustawiono można było odczytać słowa: „Edgar de Bourbon, 60 lat — 1932”.

Czy napis ten ulegnie teraz zmianie? — Nie wiadomo, jakkolwiek dzisiaj awanturnicze życie Karola Liorioli, alias księcia de Borbon zostało całkowicie wyjaśnione. Jest ono rzeczywiście godne najbardziej sensacyjnego filmu politycznego. Nie brakowało mu bowiem ani tragicznego końca, ani nawet szczerobliwego Amerykanina, który opłacił kosztą pogrzebu, nie mogąc znieść myśli, by syn naturalnego cesarza Franciszka Józefa nie był pochowany we własnym grobie...

Dochodzenia co do tożsamości rzekomego księcia trwały względnie długo, bo musiały być prowadzone nie tylko we Francji, ale równocześnie we Włoszech, Austrii, Szwajcarii. Pierwsze zresztą rewelacje co do awanturniczej przeszłości Bourbon-Liorioli pochodziły od jednego z dziennikarzy włoskich, który spotkał go w czasie wojny w Atenach. Zostały one uzupełnione oświadczeniem adwokata zamordowanego, p. Venanzii, który znowu bronił go po przywiezieniu „księcia” z Grecji do Medjolanu, gdzie był oskarżony o szpiegostwo na rzecz państw centralnych. Ciekawe też szczegóły co do niezwykle romantycznej egzystencji zamordowanego kochanka Hiszpanki podaje „Corriere della Sera”.

Liorioli urodził się w Medjolanie. Tam też ożenił się z Włoszką, Terezą Mangiagelle, młodą panną, pochodzącą z bardzo dobrej rodziny. Szybko jednak roztrwonil jej majątek. Z małżeństwa tego miał syna Pompei. Porzucił jednak żonę oraz dziecko i udał się do Szwajcarii. Jakkolwiek posiadał bardzo dobre wykształcenie, to jednak nie miał określonego zawodu. Już w Zurychu był poszukiwany przez policję i wydalony.

Zjawia się wówczas pod nazwiskiem wicehrabiego de Clinger w Paryżu i przedstawia się jako oficer marynarki. Stara się nawet zawrzeć stosunki z francuskimi kołami wojskowymi, ale mu się to nie udaje. Niedługo potem jest oskarżony o oszustwo i uwięziony. W czasie badania podaje swoje prawdziwe nazwisko: Karol Liorioli.

Uwolniony, porzuca Francję i w 1892 udaje się do Stanów Zjednoczonych. Przyjmuje nawet tamtejsze poddaństwo i po raz pierwszy podaje wersję swego pochodzenia burbońskiego. Zawiera tam po raz wtóry związki małżeńskie z Amerykanką i ma z nią syna Rudolfa de Bourbon. W 1910 r. w towarzystwie pewnego austriackiego generała jedzie do Wiednia, mając nadzieję, iż uzyska od Franciszka Józefa uznanie rzekomego tajemnego małżeństwa księcia Alberta de Bourbon z Włoszką, Józefiną Paganini, których rzekomo jest synem. Starania jednak jego nie odnoszą skutku.

Liorioli nie daje za wygraną. W czasie pobytu w Wiedniu podaje się znowu za naturalnego syna cesarza, a równocześnie zawiera znajomość z pewnymi środowiskami albańskimi, myśląc o koronie tego kraju dla siebie... W międzyczasie udaje się jeszcze do Włoch. Prowadzi tam wesołe życie. Wybuch wojny Liorioli w 1914 r. jest na Korfu, a potem w Atenach, gdzie pracuje na rzecz wywiadowczej służby niemieckiej, kierowanej przez hr. Mirbacha. Jego poczynania niepokoją aliantów. W 1916 r. zostaje aresztowany i przewieziony do Włoch pod zarzutem szpiegostwa. Zostaje jednak uwolniony dla braku dowodów i korzysta z amnestji. Broni go wtedy właśnie adwokat Venanzii. Opuszcza Włochy i w 1920 r. zjawia się w Hiszpanji, mając paszport, wydany na nazwisko Edgara de Bourbon, generała, urodzonego w zamku Runckelstein w Tyrolu. Ten to zresztą paszport znaleziono przy zmarłym w Paryżu.

W Hiszpanji, podobnie, jak w innych państwach, podaje się teraz stale za syna księżnej Alicji de Bourbon i Franciszka Józefa. Przyjęty z tego tytułu w różnych zamkniętych kołach półwyspu iberyjskiego, naciąga kogo może. Aż wreszcie zamieszkuje w skromnym „pension de famille”, należącym do Candelaria Baru-Soler, której staje się kochankiem. Jest wydalony z Hiszpanji i wreszcie znowu mieszka w

Paryżu. Żyje, zdaje się dzięki oszczędnościom Candelarii oraz gościnności państwa Prevost de Saint-Cyr, którzy, dodajmy nawiasem, nie wierzą do dzisiejszego dnia w wersję o Liorioli...

Inny natomiast fakt ją potwierdza. W czasie rewizji, przeprowadzonej w hotelu przy ul. du Bouloi, gdzie nastąpił dramat, znaleziono fotografię, datującą z przed 15 lat, a przedstawiającą rzekomo księcia z podpisem Carlos Liorioli. Poza tym Hiszpanka w zeznaniach oświadczyła, że zmarły był szpiegiem. Dlatego zresztą nie chciała udać się z nim na Riviere, bojąc się równocześnie, że utraci zarobek ze swych produktów piękności, jakie fabrykowała w Paryżu. Dodajmy wreszcie, iż misja szpiegowska „księcia” w czasie wojny, nie ulega żadnym wątpliwości. Opuszczając Włochy, powierzył matce szkatułkę, którą ta zachowała aż do śmierci. Przekazała ją potem synowej z prośbą, by jej nigdy nie otwierała. Ciekawość jednak kobieta wzięła górę i pewnego dnia syno-

wa znalazła w niej nie żadne listy miłosne, ale liczne papiery, dokumenty, szyfry oraz plany fortyfikacyjne...

W Paryżu niezwykle para prowadziła szarą egzystencję. Widywano ją często w jednej z kawiarni, położonych przy placu Comédie Française. Domniemany książę i generał miał „x” razy opowiadać swoje kampanje. Zawsze bardzo godny, sztywny, w białym krawacie, często w butach, znany był przez wszystkich. Jaki był istotny powód morderstwa? — Dotąd właściwie nie wiadomo. Hiszpanka utrzymuje, iż tydzień przed śmiercią Bourbon-Liorioli był niezwykle zdenerwowany, i że to on najpierw chciał się na nią rzucić z brzytwą. Reszta dramatu jest znana. Czy kilkaset listów, znalezionych w pokoju Hiszpanki, a zredagowanych w różnych językach da klucz do zagadki śmierci, to inna rzecz. Candelaria Baru-Soller utrzymuje, iż zmarły posiadał niezwykle magnetyczny wzrok. Tem zdaje się chce tłumaczyć swe dziesięcioletnie z nim pożycie, jakkolwiek awanturnik bynajmniej nie był jej wiernym, prowadząc egzystencję tajemniczą, w której jednak kobiety odgrywały do końca dużą rolę. I. B.

Pobył polskiej marynarki w Szwecji

Serdeczne przyjęcie oficerów i marynarzy polskich ze strony mieszkańców Sztokholmu - Eskadra w drodze powrotnej do Polski

Sztokholm, 30. 8. (PAT.) Jednym z efektownych momentów pobytu eskadry polskiej w Szwecji był bal w poselstwie polskim. Wśród zebranych obecny był minister spraw zagranicznych baron Ramel, admirał szwedzka, liczne grono oficerów marynarki szwedzkiej i polskiej, przedstawiciele kolonii polskiej i sfer towarzyskich szwedzkich. Wieczór przeciągnął się późno w noc wśród miłego nastroju, pełnego obustronnej serdeczności. Wielkim powodzeniem cieszyły się wśród gości szwedzkich występy muzyczne marynarzy polskich.

Klub oficerów marynarki szwedzkiej wydał dla oficerów polskich obiad w Hasselbacken, skąd roztacza się wspaniały widok na Sztokholm. W czasie obiadu przemawiał admirał Ribben i komandor Unrug. Atmosfera w

czasie obiadu była niezwykle serdeczna.

Jednocześnie związek podoficerów marynarki szwedzkiej wydał obiad dla podoficerów polskich, zaś marynarze załogi polskiej w liczbie 400 spędzili popołudnie w kinach, wywołując wszędzie swym pojawieniem się serdeczne objawy sympatii ze strony mieszkańców Sztokholmu.

Prasa szwedzka poświęca wizycie marynarki polskiej wiele miejsca, zamieszczając liczne ilustracje, przedstawiające okręty polskie i szereg pełnych uznania artykułów o rozwoju naszej marynarki wojennej.

Sztokholm, 30. 8. (PAT.) Eskadra polska odplynęła wczoraj w drogę powrotną, eskortowana przez szwedzki kontrtorpedowiec.

Przed otwarciem parlamentu niemieckiego

Ogólne podniecenie — Frakcje poczyniły wszystko, by nie dać powodu do zamknięcia Reichstagu — W oczekiwaniu nowej mowy kanclerza — Papen, Gayl i Schleicher u Hindenburga — Zgodność poglądów prezydenta Rzeszy z rządem Papena

Berlin, 30. 8. (Tel. wł.) Jeszcze nigdy nie oczekiwano z takim zainteresowaniem pierwszego posiedzenia nowego parlamentu, jak dzisiaj. Już od wczesnych godzin rannych w okolicy parlamentu panował bardzo ożywiony ruch i już od rana bierały się grupy ciekawych, które starały się zapewnić jak najkorzystniejsze miejsce. W biurze wydawania kart wstępu na trybunę już od rana wszystkich odsyłano, nie wydając biletów. Około południa liczba ciekawych szybko zaczęła się powiększać, zwłaszcza przed drugim portalem gmachu parlamentu, przez który wchodzi posłowie. Jak zwykle poustawiała się tutaj cała armia fotografatorów, którzy oczekują nowych przedstawicieli narodu. Policja, reprezentowana bardzo licznie, pilnuje porządku.

W biurze Reichstagu wszystko jest do dzisiejszego wielkiego dnia przygotowane, aby umożliwić wybór prezydium nowego parlamentu jeszcze dziś. Przywódca frakcji komunistycznej Torgler odebrał z biura potrzebny materiał dla przewodniczącej ze starszeństwa, komunistki-Zydówki Klary Zetkin, którą pouczył też o jej obowiązkach. W kołach parlamentarnych wyraża się przekonanie, że pierwsze posiedzenie minie w zupełnym spokoju, gdyż wszystkim frakcjom zależy na tem, aby jak najprędzej wykaazać, że nowy parlament jest zdolny do pracy. Hitler we wczorajszej mowie wydał swym posłom rozkaz zachowania jak najściślejszej dyscypliny na dzisiejszym posiedzeniu.

Po załatwieniu zwykłych przy otwarciu parlamentu formalności przystąpi się niewątpliwie bezzwłocznie do wyboru prezydium. Gdyby który z posłów sprzeciwił się zmianie porządku obrad pierwszego posiedzenia, wówczas większość prawdopodobnie uchwali odbycie natychmiast drugiego

posiedzenia, na którym już nikt nie może przeszkodzić wyborowi prezydium.

O godz. 12 w południe odbędą się uroczyste nabożeństwa, katolickie w katedrze św. Jadwigi, ewangelickie w głównym zborze. Ze względu na te nabożeństwa oficjalne posiedzenia poszczególnych frakcyj odbędą się na krótko przed otwarciem Reichstagu, które jak wiadomo odbędzie się o godzinie 15.

Berlin, 30. 8. (PAT.) „Biuro Conti” donosi: Z kół parlamentarnych informują, że dzisiaj Reichstag po ukonstytuowaniu się i ewent. przeprowadzeniu wyborów do prezydium odroczy się na 8 do 14 dni. Odroczenie to będzie miało na celu umożliwienie ukończenia rokowań między Centrum i narodowymi socjalistami. Pomiedzy Centrum i bawarską partją ludową doszło pozbawienie do porozumienia w sprawie jednolitego występowania obu tych stronnictw katolickich na terenie parlamentarnym.

Berlin, 30. 8. (Tel. wł.) Dwie walczące partje, rząd i nowy Reichstag, czyli poszczególne frakcje parlamentarne prowadzą nadal wyścig o łaskę prezydenta, za i przeciw rozwiązaniu Reichstagu. Podczas gdy parlament w godzinach popołudniowych chce wykaazać swą zdolność do pracy, przyczem hitlerowcy pogodzili zdaje się, z faktem, że nowemu parlamentowi przewodniczyć będzie, — jak poprzednio w swych pismach pisali — „Komunistische Judenweib” Klara Zetkin, kanclerz Papen bawi w Neu-deck.

W południe Biuro Wolfa wydało urzędowy komunikat donosząc, że kanclerz Papen, min. spraw wewn. von Gayl i minister Reichswehry gen. von Schleicher przyjęci zostali przez prezydenta, któremu złożyli wspólny referat

o położeniu wewnętrznopolitycznym, a szczególnie o położeniu gospodarczym. Prezydent Hindenburg wyraził swą zgodę na program gospodarczy rządu, wyłożony przez kanclerza w jego niedzielnej mowie. Prezydent zalecił rządowi zwrócić, przy opracowaniu szczegółów, specjalną uwagę na położenie sfer robotniczych.

Wyczerpująca rozmowa na temat polityki wewnętrznej wykazała zupełną zgodność poglądów prezydenta z zamierzeniami rządu.

Ruch turystyczny i frekwencja w uzdrowiskach

Wiele oznak wskazuje na to, że ruch turystyczny w ostatnich czasach znacznie osłabł zarówno zagranicą, jak i u nas. Już od paru lat takie kraje, jak Francja, Włochy i Egipt, oddawna czerpiące poważne dochody z ruchu turystycznego, obecnie musiały zadowolili się znacznie zmniejszonymi wpływami, a wiele gałęzi przemysłu z turystyką związanych, zwłaszcza hotelarstwo, poniosło nawet znaczne straty.

U nas nie mieliśmy nigdy dużego ruchu turystycznego, nie liczone też na znaczne z tego źródła dochody. Ilość wiz, wydanych cudzoziemcom przez nasze placówki konsularne na wjazd do Polski, zmniejszyła się o 1,6 proc. (z 323.951 do 318.913). Spadła również ilość wiz pobytowych, ze 198 tys. do 192 tys., wówczas gdy liczba wiz przejazdowych nawet wzrosła ze 113 do 127 tys., ze stanowiska wszakże turystyki oraz wpływów gotówkowych znacznie mają tylko wizy pobytowe, gdyż przejazdowe, nie dające prawa na dłuższy pobyt, są bez znaczenia.

Zmalała również liczba wyjazdów zagranicę, sądząc z liczby wydawanych paszportów zagranicznych, ze 114.246 do 86.344, t. j. o 24,4 proc. przyczem ilość paszportów handlowych zmniejszyła się o 20,0 proc., a w celach niezarobkowych o 25,1 proc. Ruch turystyczny zatem wyraźnie osłabł.

Przytoczone wyżej liczby wskazują, że do Polski więcej cudzoziemców przyjeżdża (192 tys.), niż Polaków udaje się zagranicę (86 tys.), zdawałoby się zatem, że ceteris paribus powinniśmy cudzoziemcy więcej pieniędzy u nas zostawiać, aniżeli my ich wywozimy zagranicę. W rzeczywistości wszakże dzieje się wręcz na odwrót. Ogłaszany w drodze urzędowej corocznie bilans płatniczy Polski zawiera rubrykę turystyki, mającej stale saldo ujemne, zmniejszające się wprawdzie nieznacznie z roku na rok, ale w liczbach bezwzględnych stale rosnące. Tak więc rochód w roku 1927 stanowił 63,2 proc. ogólnego obrotu, a w roku 1930 już tylko 60,8 proc. Saldo ujemne jednak wynosiło w pierwszym wypadku 51 milj. zł., a w drugim — 87 milj. zł. Dzieje się tak dlatego, że, niestety, jeżdżymy zagranicę prawie wyłącznie dla wydawania pieniędzy (turysty w ścisłym tego słowa znaczeniu, studjująca młodzież), wówczas gdy do nas przyjeżdża wielu cudzoziemców właśnie zdobywających pieniądze (specjaliści, technicy, inżynierowie, reprezentanci i dyrektorowie większych firm handlowych i przemysłowych i t. d.).

W każdym razie spadek ruchu turystycznego w obu kierunkach u nas jest wyraźny, a w r. h. prawdopodobnie, wobec pogłębienia kryzysu i podniesienia opłat paszportowych, ulegnie znacznej redukcji.

Zdawałoby się zatem, że wobec spadku ilości wyjazdów zagranicę, powinnyby znacznie wzrosnąć frekwencja w naszych uzdrowiskach krajowych. Niestety, tak nie jest, w większości uzdrowisk słyszy się narzekania na słabą frekwencję gości, mniejszej o 20—25 proc. w porównaniu z latami poprzednimi. Tu już kryzys całkowicie odegrał rolę decydującą. Mieszkańcy miast, wyjeżdżający dotąd stale na odpoczynek letni do uzdrowisk, obecnie bądź musieli całkiem sobie odmówić tego „luksusu”, bądź też urządzali się możliwie najtaniej, częstokroć z pominięciem uzdrowisk, w dworach ziemiańskich i t. p., gdzie i taksy kuracyjnej się nie płaci, i można było spędzić kilka tygodni na świeżym powietrzu za opłatą, która w renomowanych uzdrowiskach wystarcza zaledwie na zapłacenie samego numeru hotelowego. Najmłodniejsze pensjonaty zmuszone były ustępować pokójów za 40 proc. zwykłej opłaty, byle gość nie udał się do sąsiada, gdzie go witano z otwartymi ramionami. Nie uniknęły tego nawet Krynica i Zakopane, słabo obecnie odwiedzane przez cudzoziemców. Z. K.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Skutki kunktatorstwa wobec mleczarstwa

W obecnym systemie polityki gospodarczej w stosunku do rolnictwa nieuwzględnianie postulatów mleczarstwa krajowego stanowi poważną lukę i przynosi wielkie szkody zapoczątkowanemu w ostatnich latach na szerszą skalę mleczarstwu przemysłowemu oraz związanemu z niem rolnictwu. Fachowa prasa mleczarska i codzienna niejednokrotnie kruszyły kopie o wprowadzenie standaryzacji masła eksportowego. Sprawę zaniedbano w momencie najodpowiedniejszym, t. zn. w czasie dobrej koniunktury cen na masło. Wprowadzić standaryzację w chwili obecnej znaczyłoby dobić zupełnie zamierający eksport tego artykułu, a więc argument dostatecznie przekonywujący, aby sprawę standaryzacji odłożyć znowu ad calendas graecas.

Katastrofalny spadek cen artykułów mleczarskich, zwłaszcza masła, dyktował konieczność wprowadzenia dostatecznej ochrony celnej na te artykuły. Organizacje rolnicze mleczarskie niejednokrotnie, a świeżo na konferencji w sprawie polityki rolnej, odbytej w Warszawie w dniu 10 i 11-go czerwca b. r., występowały wobec rządu z memorjalami, wskazującymi na konsekwencje inercji czynników rządowych pod tym względem. Konsekwencje nie dały na siebie czekać. Od r. 1929, w którym to roku wyeksportowaliśmy jeszcze przeszło 15 tys. tonn masła, cofamy się do stanu z przed lat 8 do 10, kiedy tylko sporadycznie eksportowano nadwyżki, wyprodukowane w czasach dostatku paszy zielonej, natomiast w okresach braku tejże przywożono tysiące tonn tego artykułu z zagranicy. Cyfry handlu zagranicznego za pierwsze półrocze r. b. obrazują katastrofalne załamanie się naszego mleczarstwa. W ciągu pierwszych sześciu miesięcy r. b. zdaliśmy wyeksportować 1026 tonn wobec 5399 tonn w analogicznym okresie ub. roku. Natomiast po stronie przywozu figuruje na pierwsze półrocze r. b. cyfra 485 q, wobec 93 q w pierwszym półroczu ub. r. i 90 q w ciągu całego roku 1930. Cyfry powyższe są wymownym dowodem gwałtownego spadku produkcji masła, który znowu jest wynikiem stopniowej ekstensyfikacji hodowli bydła mlecznego, wobec jej oczywistej nieopłacalności przy braku dostatecznej ochrony celnej. Zdaje się, nie ulegać wątpliwości, że dzisiaj stoimy na granicy samostarczalności w zakresie masła. Przy dalszym niezrozumiałym dla kół rolniczych i mleczarskich kunktatorstwie czynników oficjalnych oczekamy się zupełnego załamania poważnej gałęzi przemysłu rolnego, jaką jest mleczarstwo przemysłowe na ziemiach zachodnich Rzeczypospolitej, oraz dalszego spadku dochodowości gospodarstw rolnych i konieczności importu produktów mleczarskich, zbudnego całkowicie przy racjonalnej polityce celnej. Podwyższenie cła na masło, jak również na inne produkty mleczarskie (kazeina, mleko w proszku, galaktolit i t. p.) celem umożliwienia odnośnym przemysłom rozwoju w oparciu o surowiec krajowy, jest w świetle przytoczonych wyżej cyfr bilansu handlowego sprawą nader pilną i konieczną. Zdecydowany krok rządu w tym kierunku nie napotka na trudności traktatowe, gdyż sporadyczny import pewnych ilości masła z Danji, Łotwy, Estonji, czy Niemiec (i takie curiousum mamy do zanotowania) stanowi w bilansie odnośnych państw pozycje przypadkowe, nieistotne.

Z ZAGRANICY

(z) Duże upadłości w włókiennictwie włoskim. Włókiennictwo włoskie zanotowało szereg załamań wielkich koncernów i przedsiębiorstw o wielomilionowych kapitałach. Tak więc wielka spółka akcyjna Cotonificio Honegger w Bergamo złożyła podanie o nadzór, przyczem pasywa wynoszą około 26 milj. lirów, aktywa zaś za ledwie 8 milj. przy kapitale akcyjnym 11 milj. lirów. Koncern Nazionali Luigi Spinelli w Neapolu zawiesił wypłaty przy pasywach przeszło 6 milj. lirów. Fabryka jedwabiu Faletti w Turynie (pasywa 1 milj. lirów), oraz fabryki bawełniane Tabassi z pasywami przeszło 5 milj. i aktywami 3 milj. lirów, zwróciły się o nadzór sądowy.

KONJUNKTURY

Pieniądz i papiery wartościowe

Światowe giełdy akcyjne wykazywały w tygodniu ubiegłym duże ożywienie. Wpłynął na to szereg momentów, działających korzystnie na rozwój tranzakcji, a więc wiadomość o zamierzonych pertraktacjach Sowieków z Francją i Stanami Zjednoczonymi o zawarcie umów handlowych i zarysowująca się w związku z tem możliwość częściowej spłaty długów carskich przez Z. S. S. R., sygnalizowanie powrotnej fali zwykłej na rynku pszenicy, jakoteż surowców bawełnianych i wełnianych, zmniejszenie się bezrobocia w niektórych państwach i inne. Pogłoski o zamierzonym wycofaniu się Hitlera z życia politycznego wywarły na giełdach dobre wrażenie, natomiast niezdecydowane stanowisko rządu Rzeszy w sprawie procesu bytomskiego spotkało się w sferach finansowych i giełdowych z ostrą krytyką i odbiło się do pewnego stopnia niepomysłnie na tendencji rynków akcyjnych.

Giełda nowojorska miała przeważnie usposobienie mocne. Przyczyniły się do tego: poprawa sytuacji na rynku pieniężnym, stały od szeregu tygodni przypływ złota do Ameryki, wzrost produkcji i obrotów w przemyśle stalowym i naftowym, zwiększenie zużycia prądu elektrycznego, wreszcie możliwość nawiązania ściślejszych stosunków handlowych z Rosją sowiecką. Najgłówniejszą jednak przyczyną haussy była trwająca nadal wyższa cen bawełny i wełny, jakoteż ponowne po kilku dniach depresji wzmocnienie tendencji na rynkach pszenicy. W związku z tym na giełdach zbożowych i surowcowych, sfery finansowe wyrażają przekonanie, że obecnie zbyt jest zamierzone utworzenie prywatnego poolu pszenicznego z kapitałem 30 milj. dolarów, którego celem byłoby przejęcie zapasów pszenicy Farm-Board'u, jak również organizowanie poolu bawełnianego, mającego przejąć zapasy bawełny Farm-Board'u. W środku tygodnia wskutek wzmocnionej realizacji zysków przez spekulantów, kursy akcji na giełdzie nowojorskiej uległy przejściowej niżce, baissa ta jednak trwała tylko kilka godzin, poczem nastąpiło znowu ogólne wzmocnienie, wywołane silnym popytem na akcje kolejowe i papiery wielkich przedsiębiorstw przemysłowych. Pożyczki polskie wykazały znaczący przyrost kursów. W dniu 25. b. m. notowano (w nawiasach cyfry z 18. b. m.): 8 proc. Poż. Dillona 58.00 (57.25), 7 proc. Poż. Stab. 52.50 (50.00), 7 proc. Poż. m. Warszawy 41.25 (38.37½), 7 proc. Poż. Śląska 45.00 (40.00). Na giełdzie londyńskiej dało się zauważyć znaczne ożywienie, co było w dużej mierze skutkiem wielkiego udziału spekulantów zawodowych w obrotach giełdowych. Wskutek wyższych na giełdach metali cieszyszy się wzmocnionym popytem akcje miedziane. Akcje Canadian Pacific Railway osłabły początkowo dzięki wiadomości o zamierzonym przejęciu Towarzystwa przez rząd kanadyjski znaczną wyższą, potem jednak ze względu na większą realizację obniżyły się. Brytyjskie papiery państwowe były mocne, natomiast pożyczki niemieckie, brazylijskie i japońskie (te ostatnie wskutek niżki jena) wykazały silny spadek. Na giełdzie paryskiej panowała naogół tendencja mocna, co przypisać należy pomyślnym wiadomościom z Nowego Jorku i Londynu.

Na giełdzie warszawskiej panował początkowo nastrój spokojny, dopiero we wtorek, 23. b. m., dało się zauważyć nieco większe ożywienie. Akcje Banku Polskiego, dzięki wzmocnionemu popytowi osiągnęły poważną wyżkę, podnosząc się z 71.25 na 75, a potem na 77 i 79 i wreszcie na 80 zł. Sole Potasowe notowano 75 zł. Warszawskie Towarzystwo Fabryk Cukru 21.25, Starachowice 8.25, Lilpopy 12.50.

Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ub. tygodniu następująco:

	22. 8.	23. 8.	24. 8.	25. 8.	26. 8.	27. 8.
Pszenica						
Warszawa	27,00	27,00	27,50	28,00	28,50	—
Poznań	24,00	24,00	24,50	25,00	25,75	26,50
Lwów	27,50	—	25,50	—	28,00	—
Lublin	28,50	—	—	29,50	—	—
Żyto						
Warszawa	16,50	16,25	16,25	16,50	16,55	—
Poznań	15,65	15,65	15,65	15,65	15,65	15,65
Lwów	16,50	—	—	—	16,75	—
Lublin	16,50	—	—	17,00	—	—
Jęczmień						
Warszawa	17,00	17,00	17,00	17,00	17,00	—
Poznań	17,75	17,75	17,75	17,75	17,75	17,75
Lwów	15,50	—	—	—	15,00	—
Lublin	16,00	—	—	16,00	—	—
Owies						
Warszawa	18,00	18,00	18,00	18,00	17,50	—
Poznań	13,75	13,75	13,25	13,25	13,25	13,25
Lwów	15,75	—	—	—	—	—
Lublin	16,00	—	—	16,00	—	—

Konferencja w Ottawie zakończyła się. Cło na pszenicę przy przywozie do Anglii w wysokości tylko ca. 40 centów od 100 kg. sprawia pewną ulgę w powodzi wysokich cen przywozowych, stosowanych przez

państwa kontynentu europejskiego. Pomimo to wprowadzona stawka celna jest dość wysoka, ażeby zabezpieczyć Kanadzie, która jest na podstawie układu ottawskiego od cła zwolniona, stanowisko uprzywilejowane na rynku angielskim, zwłaszcza, że pszenica kanadyjska jest w tym roku najtańsza na świecie. W układzie zasługują na uwagę dwie klauzule, mianowicie pierwsza, na podstawie której przywóz bezcłowy pszenicy dominjalnej unieważnia się z chwila, gdy dominja nie będą mogły pokryć zapotrzebowania Anglii po cenach rynku światowego, a druga, że Anglia zobowiązała się wprowadzić zakazy przywozu w razie, gdyby zarządzenia odwetowe innych państw uczyniły uprzywilejowania dominjów iluzją. Ta druga klauzula, która zwraca się, rzecz oczywista, przeciw Rosji, może dotknąć jednak także i inne kraje eksportujące.

Wyniki konferencji w Ottawie wywołały silną haussę na rynkach kanadyjskich. Notowania na giełdzie w Winnipeg wskutek silnego popytu ze strony spekulantów i wielkich kupców zbożowych skakały z godziny na godzinę. Pszenicy argentyńskiej, pomimo teoretycznej nadwyżki eksportowej w wysokości ca. 800.000 tonn narazie mało widać na rynkach światowych, w każdym razie oferowana ona jest po cenach wyższych od kanadyjskiej. Również Australja sprzedaje narazie mało. Zaokrętoowanie pszenicy w Rosji już się rozpoczęło, transporty są jednak bardzo małe i nie stoją w żadnym stosunku do lat poprzednich. Wskutek małej podaży, ceny pszenicy tej są również wyższe od kanadyjskiej. Wszystko to działa wybitnie na wzmocnienie nastrojów na giełdzie. Równocześnie spotęgowała się haussa na giełdach amerykańskich w związku z mocną tendencją na giełdach bawełnianych i nowojorskim rynku papierów giełdowych. Strajk farmerów, który rozpoczął się przed kilkoma dniami w Jowa, objął już stany Nebraska, Minnesota i Wisconsin.

Na giełdach europejskich przeważał w tygodniu ubiegłym nastrój mocny. Giełda berlińska wykazywała dość znaczną wyżkę zbóż chlebowych, wywołaną małą podażą. W Holandji wzmocniły się ceny żyta, co stoi w związku z zmniejszoną podażą żyta amerykańskiego i niemiecko-polskiego. Liverpool wykazywał również wyżkę cen pszenicy. Inne giełdy miały naogół także tendencję mocniejszą.

Na giełdach krajowych nastąpił silny wzrost cen pszenicy, a specjalnie na giełdzie poznańskiej także lekkie wzmocnienie cen żyta. Notowania innych zbóż większych zmian nie wykazywały.

Nabiał

Pod koniec ub. tygodnia tendencja rynkowa lekko się wzmocniła wskutek braku towaru, spowodowanego trwałymi w ostatnim czasie upałami, a więc słabą we-

getacją paszy zielonej, oraz spodziewanym wzrostem zapotrzebowania w związku z rozpoczęciem nowego roku szkolnego i kończącym się sezonem w letniskach i uzdrowiskach. Ceny detaliczne pozostały chwilowo bez zmiany, wyżkowały natomiast hurtowe ceny zakupu. Mleczarnie poznańskie notują w detalu bez zmiany, 3.80 zł, w hurcie — 3.20—3.60 zł za 1 kg. W hurtowej sprzedaży loco Poznań uzyskiwano 3.00 zł i więcej za 1 kg.

Równolegle daje się zauważyć na rynkach zagranicznych nastrój zwykły. Notowania giełdy berlińskiej w dniu 27. b. m. podniosły się o 4 Rm. i wynoszą 107, 97 i 90 Rm. za 50 kg I, II i III gat. przy tendencji lepszej.

Jaja

Produkcja zaczyna się wyraźnie zmniejszać. Wprawdzie narazie ceny, sprzedazy, ze względu na słaby popyt, jeszcze się nie ruszyły, jednak w związku z powrotem letników z wyjazdów oraz dzieci do szkół trzeba się liczyć z początkiem następnego miesiąca ze wyżką. Na rynkach zagranicznych nastąpiła już zmiana tendencji. Notowania giełd zagranicznych zdecydowanie wyżką. W sprzedaży eksportowych uzyskiwano do 12.75 dol. za 1 skrzynię franco granica. Ceny zakupu towaru niesortowanego wynoszą 83—90 zł za 1 skrzynię. W obrotach detalicznych płaci się 7—9 gr. za sztukę.

Mięso i bydło

Sytuacja na krajowym rynku żywca naogół nie uległa zmianie. Drobne wahania cen na lokalnych targach nie wpłynęły na ogólną tendencję. Obroty są naogół małe. Kola handlowe oczekują większego ożywienia dopiero po nastaniu chłódów jesiennych.

Manufaktura

Analizując obecną sytuację włókiennictwa zwrócić należy uwagę na jeden czynnik dodatni, jakim jest niewątpliwie pewne powstrzymanie spadku konsumpcji artykułów włókienniczych. Spadek ten, ujawniający się w okresie kryzysu, doprowadził do zmniejszenia zapotrzebowania na artykuły włókiennicze co najmniej w 40 proc. Obecnie więc dalsze ograniczanie wydatków, przez konsumenta nie będzie się już najprawdopodobniej odbijać na artykułach włókienniczych, jak to miało miejsce w pierwszych okresach kryzysu. Drugim czynnikiem dodatnim jest niewątpliwie haussa na rynku surowca bawełnianego, która już doprowadziła do wzmocnienia cen przedy i gotowych towarów, a jednocześnie zapoczątkowała okres wzmocnionych transakcyj, wywołany obawą nabywców przed dalszą wyżką cen. Trzecim wreszcie momentem pomyślnym są minimalne zapasy towarowe, które pozwolą na rozszerzenie produkcji.



trzy razy w tygodniu przez listowego do domu
na cały miesiąc za 1,— zł

Najsympatyczniejsze pismo dla wsi.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) O stosowaniu ustawy karnej skarbowej. W nr. 72 Dziennika Ustaw R. P. z 26 sierpnia 1932 r. ogłoszone zostało rozporządzenie Prezydenta R. P. z 23 sierpnia 1932 r. o stosowaniu przepisów ustawy karnej skarbowej do przestępstw skarbowych, polegających na naruszeniu przepisów w zakresie: podatku od cukru, podatku od olejów mineralnych, sztucznych środków chłodzących, wywozu zagranicę złota, prawa lotniczego, opłaty od kart do gry, oraz państwowego podatku przemysłowego. Rozporządzenie to jest nowelizacją szeregu artykułów odnośnych rozporządzeń z dnia 13 września 1927 r., z 7 października 1927 r., z 7 marca 1928 r., z 15 lutego 1928 r., z 14 marca 1928 r. z 18 marca 1932 r. oraz z 19 grudnia 1931 r. Rozporządzenie upoważnia ministra skarbu do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw R. P. jednolitego tekstu rozporządzeń Prezyden-

ta Rzplitej oraz odnośnych ustaw. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i ma zastosowanie również do przestępstw popełnionych przed jego wejściem w życie.

(k) O regulowaniu cen przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów oraz cegły. W nr. 74 Dziennika Ustaw R. P. z dnia 29 sierpnia 1932 r. ogłoszone zostało rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych z 19 sierpnia 1932 r. wydane w porozumieniu z ministrami skarbu, przemysłu i handlu oraz rolnictwa i reform rolnych o regulowaniu cen przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów oraz cegły. Zgodnie z tem rozporządzeniem, moc obowiązująca rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych z 29 października 1932 r. o regulowaniu cen przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów oraz cegły (Dz. U. R. P. Nr. 80 poz. 607) przedłuża się do dnia 31 sierpnia 1933 r. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 1932 r.

Stronnictwo Narodowe

Kolo Stare Miasto

Zebranie plenarne odbędzie się w piątek, 2 września, o godz. 20 w salce p. Pohlowej. Na porządku obrad referat p. Stanisława Libery.

O liczne i punktualne przybycie prosi

ZARZĄD.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Niebo gwiaździste we wrześniu

W dniu 14 września prawie całkowite zaćmienie księżyca

Najważniejszym wydarzeniem miesiąca będzie prawie całkowite zaćmienie księżyca, które nastąpi w dniu 14 września. Pamiętamy jeszcze dwa przepiękne, zeszłoroczne zjawiska, podczas których cień ziemski stopniowo zakrywał tarczę księżyca, aż wreszcie nastąpiła półtoragodzinna ciemność, tak, że widoczne były wszystkie gwiazdy, a księżyc świecił bardzo słabym brązowo-czerwonym światłem. Otóż podczas obecnego zaćmienia cień ziemski zakryje tylko 0,982 średnicy tarczy księżycowej. Efekt będzie ten, że tylko wąziutką rąbkę księżyca będzie jasny, zaś reszta całkowicie pograżona w cieniu. Wygląd nieba jednakże nie wiele będzie inny, niż podczas całkowitego zaćmienia. Warunki widzialności będą bardzo dogodnie, gdyż środek zaćmienia przypada na godzinę 22.

Momenty zaćmienia są dla Poznania następujące:

wschód księżyca	g. 18,02
wejście księżyca w półcień ziemi	g. 19,05
wejście księżyca w cień	g. 20,18
środek zaćmienia	g. 22,00
wyjście księżyca z cienia	g. 23,43
wyjście księżyca z półcienia	g. 24,56

Nad zachodnim horyzontem najjaśniejszymi gwiazdami są: Kłos w Pannie, Antares w Skorpionie oraz Arktur w Wolarzu. Wysoko na zachodzie widać Wagę w Lutni, nad nią Łabędzia z Denebem, małe gwiazdozbiory Delfina i Strzały, wreszcie Orła z Attairem.

Między gwiazdami beta i gamma w Lutni znajdziemy znaczną mgławicę pierścieniową. W małych lunetach przedstawia się ta mgławica jako pierścienek eliptyczny o średnicy jednej minuty kątowej. Gwiazdozbiory Wężownika, Węża i Strzelca są już blisko horyzontu. Widać jeszcze Koziorożca i Wodnika.

Nad południowym horyzontem wschodzi Ryba Południowa z Fomalhautem oraz Wieloryb ze słynną gwiazdą zmienną Mirą. Nad Wielorybem znajdziemy Ryby oraz wielki gwiazdozbiór Pegaza. Na wschód od niego widnieją Andromeda, Perseusz, Kassiopeja oraz Woźnica. Andromedzie świeci najjaśniejsza mgławica naszego nieba, można ją swobodnie dostrzec nieuzbrojonym okiem. Z gwiazdozbiorów zimowych ukazują się późnym wieczorem Byk z Aldebaranem oraz Plejady, zwane także Kokoszkami.

Od Woźnicy na północ przez Perseusza, Kassiopeję, Łabędzia i Orła aż na zachód ciągnie się Droga Mleczna, składająca się z nieprzeliczonych rojów — gwiazd i mgławic. Jednym z najpiękniejszych rojów jest podwójny rój gwiazd „h” oraz „chi” w Perseuszu. Rój ten jest bardzo wdzięcznym obiektem do obserwacji, zwłaszcza podczas nocy bezksiężycowych. Na minimalnej przesłonięciu gwiazdki najróżniejszych wielkości są tak gęsto nagromadzone, że bez przyrządów pomiarowych nie można ich policzyć. A jest ich kilkakaset.

Około północy wschodzi najpiękniejszy gwiazdozbiór Orion oraz Bliźnięta.

Przy sprzyjających warunkach atmosferycznych będzie widoczny pod koniec września, tym razem na niebie porannym, Merkury. Planeta ta znajduje się tak blisko słońca, że tylko kilka razy do roku widać ją na krótko przed wschodem, lub po zachodzie słońca. Warunki widzialności Merkurego są bardzo zmienne. Czasami nie dojrzy się go w ciągu całego roku.

O kulturę naukową duchowieństwa

Korzystając z tego, że profesor uniwersytetu lwowskiego, dobrze i sympatycznie w sercu i pamięci Poznania zapisany ks. prof. dr. Klawek bawi w rodzimej Wielkopolsce, pozyskał go okręg poznański Związku Kapłanów „Unitas” z referatem na temat „O kulturę naukową duchowieństwa”. Ks. prof. Klawek wygłosi wykład w salonie „Kola Towarzystwa” przy ulicy Nowej 8 w środę 31 bm. o godz. 8,15 wieczorem. Zarząd okręgu pozn. zaprasza uprzejmie wszystkich kapłanów m. Poznania i okolicy.

Wenus jest obecnie w największym odchyleniu od słońca i świeci przez szereg godzin jako gwiazda poranna. Mars wschodzi około północy, przechodząc przez gwiazdozbiór Bliźniat; w połowie września przesunie się niedaleko Kastera i Polluksa.

Jowisz zaczyna się powoli wychylać z rannych promieni słonecznych i wschodzi coraz rychlej przed słońcem. Jak widzimy, faworyzowane jest też

jesieni niebo poranne, gdyż w niewielkiej odległości świecą aż trzy planety. Ciekawe będzie obserwowanie biegu Jowisza i Wener. Planety te zbliżają się pozornie do siebie w szybkim tempie, aż w październiku będą tuż obok siebie. Konjunkcja ta będzie tym razem niezwykle efektowna.

Na wieczornym niebie świeci jedynie Saturn.

J. Śl.

Wakacje się kończą

nałóż zatem pamiętać o przygotowaniu domu do normalnego stanu, na przyjęcie stałych bywalców.

Jednym z najważniejszych przejawów życia rodzinnego jest

dwa razy dziennie

wychodząca gazeta. Pismem tem jest w Poznaniu „Kurjer Poznański”, dlatego też posiada największą liczbę czytelników.

Prosimy zaraz zamówić, aby był w domu, gdy urlopnicy wrócą.

Srebrny jubileusz pracy



Znana zaszczytnie z pracy na niwie społecznej i narodowej właścicielka składu kwiatów przy ul. Półwiejskiej 37, p. Anna Krajewska, obchodzi w dniu 31 bm., w środę, 25-letni jubileusz pracy samodzielnej w handlu kwiatami. P. Krajewska jest w Poznaniu jedyną jubilatką w swej branży, a jej zakład jedynym w Poznaniu, który przez 25 lat pozostawał nieprzerwanie w jednym ręku. W intencji Jubilatki odbędzie się 31 bm. o godz. 8 msza św. w kaplicy Przemienienia Pańskiego. Redakcja „Kurjera Pozn.”, którego Jubilatka jest od 25 lat wierną czytelniczką, składa Jej z okazji pięknego jubileuszu serdeczne życzenia.

Za zniewagę prokuratora

Główna rozprawa przeciwko adw. dr. Afendzie

Dziś w sądzie okręgowym pod przewodnictwem sędziego Małachowskiego odbyła się rozprawa przeciwko adwokatowi Afendzie, oskarżonemu o to, że na głośniejszy w swoim czasie rozprawie przeciwko byłemu podprokuratorowi sądu okręgowego Mieczysławowi Dembeckiemu wnosil o zarekwirowanie akt nadzoru urzędu prokuratorskiego, z których miała wynikać niewinność oskarżonego Dembeckiego. Prokuratura dopatrywała się w tym wniosku insynuacji, iż urząd prokuratorski oskarża niewinnego człowieka.

Postępowanie dowodowe nie odbyło się, bo oskarżony zaraz na wstępie przyznał, że będąc obrońcą Dembeckiego, istotnie wniosek o zarekwirowanie akt sądowi przedłożył.

Oskarżyciel publiczny, prokurator Hrabyk, domagał się ukarania oskarżonego, dowodząc, że wniosek był dla urzędu prokuratorskiego ciężką dla wagą. Obrońca natomiast twierdził, że wniosek był podyktowany koniecz-

nością obrony oskarżonego i wniósł o uwolnienie.

Sąd po dłuższej naradzie uwolnił dr. Afendę od winy i kary i w motywach podał, że wniosek wynikał nie tylko z prawa ale i z obowiązku obrońcy.

Jak się dowiadujemy, prokurator wnieście odwołanie.

KALENDARZYK

Wtorek, 30 sierpnia 1932.

Słońce: wschód 5,00 — zachód 18,48 — długość dnia 13 godzin 50 min.

Księżyc: wschód 1,15 — zachód 18,10 — przed nowiem.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Wtorek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza wysoka plus 14 st. C. — Pochmurno. — Cisza. Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 753 mm. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 19 st. C., najniższa plus 13 st. C. Ilość opadu 2 milim.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: Dziś minus 0,03 mtr.

Kal. rzk.: Feliks M. — jutro Rajmund. Kal. słow.: Szczęsny Św. — jutro Świętosław.

KRONIKA KOŚCIELNA

— **Całodzienne wystawienie Najśw. Sakramentu.** W piątek 2 września w kościele Najśw. Serca Jezusowego całodzienne wystawienie Najśw. Sakram., początek o godz. 6 rano poczem odśpiewanie dwóch pierwszych godzinek; o godz. 19 odśpiewanie dwóch ostatnich godzinek, kazanie, procesja i zakończenie. Jutro w środę od godz. 5, a w czwartek od godz. 4 popoł okazja do spowiedzi św.

OSOBISTE

— **Dyrektor Lasów Państwowych w Poznaniu** p. Władysław Grzegorzewski powrócił z czterotygodniowego urlopu wypoczynkowego i objął urządowanie z dniem 26, bm.

— **Stefan Kostrzewa w Poznaniu.** Do Poznania przybył po 28 latach pracy zagranicą jeden z najlepszych kapelmistrzów Stefan Kostrzewa. Kostrzewa urodził się w Poznaniu i tu skończył szkołę. Następnie udał się na studia do Berlina i Piotrogradu, gdzie ukończył Konserwatorium muzyczne. Przez pierwsze lata koncertował w Rosji, poczem udał się do Ameryki Południowej, przebywał w Argentynie, Chile, Brazylii itd., a następnie w Stanach Zjednoczonych, koncertując w Nowym Jorku, Chicago i w szeregu innych miast amerykańskich. Wróciwszy do Europy koncertował we Francji, Anglii i Niemczech. Zestawił tutaj zespół i obecnie zamysła koncertować w całej Polsce.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **„Pierwszy Poznański Klub Kajaków”.** W czwartek 1. bm. odbędzie się zebranie miesięczne w lokalu p. Piaska, Ostrówek 7. Z powodu ważnych spraw przybycie wszystkich członków konieczne. Początek o godz. 19,30.

— **Komitet Tow. Dzielnicy Wildcekiej.** Zebranie zarządowe odbędzie się w czwartek 1 września o godz. 19,30 w lokalu zebrania p. Kasprzakowej, ul. Kilińskie-go 15.

— **Tow. Uczestn. Powst. Wielkop. 1918/19 Łazarz-Górczyn.** W czwartek 1. września odbędzie się o godz. 20 nadzwyczajne zebranie w sali Kasyna Obywatelskiego, ul. Marsz. Focha 81. W niedzielę 4 września o godz. 3,30 rano zbiórka

Przy dolegliwościach żołądkowo-kiszczowych, braku apetytu, atonji kiszek, wzdęciach, zgadze, odbijaniach, ogólnym podrażnieniu, bólach głowy migrenowych, zastosowanie 1—2 szklanek naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa” wywołuje doskonałe wypróżnienie przewodu pokarmowego. Żądać w aptekach i drog. nw 5037

przy ul. Kanałowej 17 celem wzięcia udziału w ćwiczeniach połowych. Członkowie w rogatywkach.

KOMUNIKATY RÓZNE

— **Autobusy P. K. E.** Celem przywrócenia 10 minutowego ruchu autobusowego na ul. Matejki autobus dojeżdżać będzie tylko na ul. św. Marcina do Hotelu Continental. Tęsamem ulegnie zmianie taryfa, która wynosić będzie 25 groszy. Pierwszy autobus wyjeżdżać będzie ul. św. Marcina w kierunku p. Wyspiańskiego o godz. 7,30, z pl. Wyspiańskiego w kierunku św. Marcina o godz. 7,40. Odjazd ostatniego autobusu z pl. Wyspiańskiego w kierunku św. Marcina o godz. 20,30, ze św. Marcina w kierunku pl. Wyspiańskiego o godz. 20,40.

— **Rok szkolny w Państw. Gimnazjum im. Gen. Zamojskiej** rozpocznie się uroczystym nabożeństwem w kaplicy SS. Karmelitanek, ul. Niegolewskich, w czwartek dnia 1 września br. o godz. 8 rano. Po nabożeństwie podyktowanie planu w szkole.

— **W gimnazjum i szkole przygotowawczej p. wezw. Najśw. Serca Jezusa Aleksandry Słomińskiej** rozpocznie się rok szkolny 1 września. Wszystkie uczennice przybędą na godz. 9 do kościoła św. Marcina, gdzie odbędzie się dla nich msza św. Po nabożeństwie uczennice udadzą się do szkoły, gdzie otrzymają plan lekcyjny.

— **Wycieczka do Torunia.** Interesującą i pouczającą wycieczkę do Torunia, miejsca urodzenia M. Kopernika, urządza Pol. Tow. Krajoznawcze w niedzielę 4 września br. Wycieczka ma na celu zwiedzenie średniowiecznych zabytków architektury, których Toruń posiada nadzwyczajne bogactwo, a mianowicie ruin zamków, fortyfikacji miejskich, spichrzy nad Wisłą, ratusza (najładniejszy gotycki ratusz w Polsce) a przede wszystkim ko-

Ważnym dla wszystkich uczniów i uczennic jest, że wszelkie przybory szkolne nabyć mogą po najtańszych cenach w firmie Antoni Rose, Nowa 7. zw 15 700

Śp. Wanda z Pilzów Kaczmarek



W tych dniach odprowadzono na miejsce wiecznego spoczynku zwłoki śp. Wandy z Pilzów Kaczmarek. Zmarła zasłużyła się wybitnie około uprzemysłowienia miasta Poznania. Krótko po powstaniu wielkopolskim wróciła z obczyzny z mężem swym śp. Andrzejem i była współzałożycielką pierwszej fabryki baterij i elementów w Poznaniu, prowadzonej obecnie pod firmą „Centra”. W roku 1921, po śmierci męża, przejęła śp. Wanda Kaczmarek przedsiębiorstwo w najtrudniejszych warunkach i prowadziła je samodzielnie do 1925 roku, zdając następnie kierownictwo zięciowi.

Pracowitą nad wyraz niewiastę cechowały cnoty dobrej żony i matki, a jej sympatyczne odnośnienie się do pracowników, dochodzących liczby kilkuset, zjednało zgasłej w tych dniach obywatelce dozą cześć i szacunek. Niech odpoczywa w pokoju! (kl)

ściółów, które pod względem architektury i bogactwa dzieł sztuki należą bezsprzecznie do pierwszych w Polsce. Wyjazd z Poznania nastąpi w sobotę 3 września o godz. 15,25, wyjazd powrotny z Torunia w niedzielę o godz. 20,35, przyjazd do Poznania o godz. 23,53. Bilet kolejowy w obie strony III klasa 13,80 zł (33¼ proc. zniżki), nocleg w Toruniu — 1 zł. Lista zgłoszeń otwarta w Pol. Biurze Podróży Orbis, Plac Wolności 9.

W dniu 11 września wycieczka do Chodzieży.

— **Pielgrzymka tradycyjna Katol. Tow. Robotn. Pol. przy Farze.** Nie wszyscy mogą jechać na Jasną Górę, by pokłonić się Matce Najświętszej. Podróż bowiem daleka, koszta dosyć poważne, dlatego tym, którzy dla Matki Najświętszej chcieliby w sercach swoich część i miłość głęboką, polecamy piękną pielgrzymkę do Dąbrówki Kościelnej, którą tradycyjnie organizuje Kat. Tow. Robotn. Polskich przy Farze.

Pielgrzymka wyruszą pod przewodnictwem ks. patrona St. Matuszczaka w niedzielę 11 września br. o godz. 4 rano z kościoła Farnego na dworzec Tama Garbarska, stąd nadzwyczajnym pociągiem do Łopuchowa, a od stacji kroczą pątnicy wśród pięknych lasów rozmodleni i ze śpiewem na ustach do Dąbrówki. Powrót pielgrzymki tegoż dnia o godz. 8 wieczorem.

— **Dyrekcja Poznańskiej Kolei Elektrycznej** podaje do wiadomości, że z rozpoczęciem roku szkolnego t. j. od 1 września rb. kurs wagonów tramwajowych linii 4 i 8 ulegnie zmianie, mianowicie linia 4 kursować będzie, jak dawniej, od Dworca Łazarskiego do Dębca, a linia 8 od ul. Polnej do ul. Traugutta. Linia 7 otrzyma bezpośrednio połączenie z linją 4 na Rynku Wildeckim.

— **W przyszłą niedzielę**, dnia 4 września, wiele zabawy i urozmaicenia znajdzie się na Terenach Targowych (pl. Marka) gdzie odbywa się wielki festyn ludowy Towarzystw Łazarza i Górczyna, na który jak najprzejmiej się zaprasza.

— **Z Państwowego Instytutu Dentystycznego.** Egzamin wstępny dla kandydatów-maturzystów, ubiegających się o przyjęcie na studia do Państwowego Instytutu Dentystycznego w Warszawie, odbędzie się między 21 a 25 września rb. Przed egzaminem, w czasie od 1—15 września, należy złożyć: podanie, świadectwa dojrzałości, i obywatelstwa, metrykę urodzenia, dowód wojskowy (dotyczy mężczyzn), życiorys, 4 fotografie podpisane i pokwitowane z uiszczenia w Kwesturze Instytutu 30 zł za egzamin wstępny.

— **Poznański Instytut Muzyczny** podaje do wiadomości, że z nowym rokiem szkolnym nauka rozpoczyna się 1 września w obydwóch oddziałach P. I. M., przy ul. Ogrodowej 4, jak i w filii Instytutu na Łazarzu przy ul. Matejki 58.

— **Wielkopolski Związek Kół Spiewaczych.** Zarząd Główny Wlkp. Związku Kół Spiewaczych podaje do wiadomości, że w r. b. odbędą się jeszcze Zawody Kół następujących okręgów: IV, w Środzie 18 września, XV, w Szamotułach 16 października, XVII, w Wągrowcu — 11 września i XXI, w Bydgoszczy — 25 września. Nie zgłoszono zawodów okr. XVI i XIV.

Organem Związku Wlkp. jest „Spiewak”, wychodzący w Katowicach (ul. X.

Damrota 4). Zebranie Delegatów Zjednoczenia Polskich Związków Spiewaczych uznało „Spiewaka” za organ urzędowy i poleciło go wszystkim Kółom w Polsce i zagranicą.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Nowe 10-złotówki.** W obiegu ukazały się nowe dziesięciozłotówki srebrne. Monety są nieco większe i niewiele cięższe, niż znajdujące się obecnie w obiegu pięciozłotówki. (kl)

— **Z Bractwa Strzeleckiego Poznań-Główna.** Bractwo Strzeleckie w Głównej, znane z swej ofiarności dla najbardziej potrzebujących, urządziło swoje tradycyjne strzelanie zniwne w roku bież. łącznie z wentą Stow. Pań Miłosierdzia. Połączenie strzelania zniwne z wentą, z której dochód przeznaczono na cele ratowania najbardziej potrzebujących, przyczyniło się do znacznego powodzenia wenty. W wyniku strzelania godność mistrza uzyskał p. Ignacy Kałużny, podmistrzów natomiast pp. budowniczy Julian Brzeziński i Artur Deppe. Poza tem premje otrzymali pp. prezes Duszcak, komisarz Bloch, Dembiński, Małecki, Wegner, Kończak, Fliciniński i Stankowski. Po ukończeniu strzelania odbyła się uroczystość proklamacji mistrza i podmistrzów, połączona z skromną zabawą. (jar)

— **P. Józef Paluszkiwicz,** dekarz, ul. Gen. Kosińskiego 17a, donosi nam, że po za imieniem i nazwiskiem nie ma nic wspólnego ze skazanym za oszustwa Józefem Paluszkiwiczem.

KRONIKA WYPADKÓW

— **Najeżdżanie przez taksówkę.** Wczoraj wieczorem około godziny 21 pewna dozorka samochodowa najeżdżała na przechodzącą przez jezdnię 17-letnią Irenę Kasprzakównę z Poznania (ul. Półwiejska 26). Kierowca samochodu po najeżdżeniu p. Kasprzakówny ułotnił się, nie zwracając uwagi na los swej ofiary. Przywołane na miejsce wypadku pogotowie ratunkowe opatrzyło p. Kasprzakównę i przewiozło ją z powodu złamania podudzia i innych obrażeń do szpitala miejskiego. (kl)

— **Postrzelenie na strzelnicy wojskowej.** Podczas ćwiczeń na strzelnicy wojskowej 3 pułku lotniczego na Ławicy został postrzelony szeregowiec Stefan Kruchy z Poznania. Kruchy był zajęty zaklejeniem tarczy, gdy z niewielkiej odległości niespodziewanie rozległ się strzał z karabinu maszynowego i przeszył Kruchemu lewe płuco. W stanie ciężkim przewieziono Kruchego do Okręgowego Szpitala Wojskowego. Szeregowiec Kruchy miał niebawem być zwolniony do rezerwy. (kl)

— **Pożary.** W Rogówku wybuchł ogień w zabudowaniach p. Kuka. Spłonęła stodoła z tegorocznym zniwem i zapasami opału oraz chlew. Na miejscu wypadku przybyły okoliczne straże pożarne z Rogowa, Niedźwiad i Izdebną. Podejrzewa się, że ogień podłożono.

W Józefowie w powiecie mogileńskim zapalił się od piorunu stóg rolnika p. Chudzińskiego i spłonął doszczętnie.

W Trzemesznie wybuchł ogień w zabudowaniach p. Mieczysława Nowaka. Między innymi spłonął budynek, w którym znajdowała się stolarnia p. Kazimierza Nowickiego. Są poszlaki, że ogień podłożono. W związku z nasuwającymi się podejrzeniami dokonano aresztowań.

rem odbędzie się w „Kresowiance” zabawa taneczna. (tp)

— (Nieszczęśliwy wypadek). Gospodarzowi Knollowi z Boruji Kościelnej spłoszyły się konie z wozem, skutkiem czego gospodarz spadł z wozu i doznał pokaleczeń głowy i nog. Przywołany lekarz p. dr. Rost, polecił odwieźć Knolla do szpitala powiatowego w Nowym Tomyślu. (tp)

— **Kościan.** (Śmierć od piorunu). Podczas burzy uderzył piorun w pastucha Zygmunta Kowalskiego z Zielęcina w pow. kościańskim. Kowalski poniósł śmierć na miejscu. (kl)

— **Gniewkowo.** (Utonął podczas łowienia ryb.) Podczas łowienia ryb utonął w Gniewkowie 31-letni robotnik Władysław Nowak. (kl)

— **Oborniki.** (Za oszczerstwo). Za rozpowszechnianie oszczerstw na łamach prasy sanacyjnej o p. dr. A. Ciecierskim z

Kórnik

Agencję Kurjera Poznańskiego przejął p.

Jan Pohl
Kórnik, Rynek 151.

Zamówienia oraz przedpłatę na wrzesień i dalsze miesiące prosimy uskuteczniać odtąd tylko w wyżej wspomnianej agenturze, która przyjmuje abonament i ogłoszenia po cenach oryginalnych, bez żadnych dopłat.

Dostawa jeszcze tego samego dnia.

Obornik skazał Sąd grodzki w Rogoźnie dnia 25 bm. p. dr. Adama Rucińskiego lekarza powiatowego z Obornik, na 200 zł grzywny i ogłoszenie wyroku w gazetach.

— (Kradzieże). W nocy na 25. bm. włamali się nieznanymi złoczyńcy do stodoły mającej Ossowo Stare i skradli 450 kg. pszenicy. P. Bartkowiakowi St. z Stobnicy skradziono w nocy na 25. bm. z rzeki Warty kajak wartości 38 zł.

— (Z kolonii letnej). W dniu 27. bm. opuściły dzieci szkolne m. Poznania nasze miasto. Na zakończenie kolonii urzędowo dzieciom różne niespodzianki.

— (Z posiedzenia rady miejskiej). Na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej dnia 26. bm. przyjęto do wiadomości protokół z komisji rewizyjnej oraz pismo Urzędu Wojewódzkiego w sprawie zatwierdzenia p. A. Kühna z Poznania burmistrzem m. Obornik. Następnie uchwalono sprzedać parcelę budowlaną przy ulicy Jagiellońskiej p. Janowi Kühnowi z Parkowa oraz realność miejską przy ulicy Głębokiej p. Walentemu Aniolowi z Gorzewa. Uchwalono również statut dla gimnazjum męskiego. (Kko)

— **Śrem.** (Historja S. M. P.) Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej w Śremie docieka obecnie źródeł swego powstania i dąży do skompletowania swej historii. Celem dokładnego zbadania historii powstania S. M. P. śremskiego uprasza się tych wszystkich, którzy posiadają jakiegokolwiek konkretne wiadomości, czy to o założycielach albo pierwotnych członkach, czy wogóle o organizacji, aby je donieśli obecnemu sekretarzowi S. M. P. Józefowi Słomińskiemu, Śrem — Kasa Chorych.

— **Swarzędz.** (25-lecie Straży Pożarnej). W ub. niedzielę święciła tutejsza straż pożarna 25 rocznicę swego istnienia. W niedzielę rano odbyło się uroczyste nabożeństwo, które odprawił ks. prob. Koźlik. Po defiladzie odbyła się dekoracja odznakami jubileuszowymi, które otrzymali pp.: Cieszyński, Pacyński, Paździński, Drochynski i Lengas. Zebranie uroczystościowe zagalął prezes okręgu inż. Nowacki. Sprawozdanie z działalności wygłosił w zastępstwie sekretarza p. Ed. Zaporowski. W dalszym ciągu przemawiali bud. Panieński, burmistrz m. Opalenicy p. Duda, p. Małecki, p. Granse i p. Brodowski. Po ceremonji wbijania gwoździ pamiątkowych odbył się wspólny obiad z udziałem około 30 osób.

Po południu odbyła się zabawa i popisy strażackie. W grupie III zwyciężył O. S. P. Swarzędz 90 pkt., a w grupie IV Drużyna Harcerska Swarzędz 83 pkt.

— **Szamotuły.** (Pożar). W nocy na poniedziałek wybuchł w zabudowaniach rolnika Walentego Kaszkowiaka w Rudkach pożar. Pastwą płomieni padła nowa stodoła z tegorocznym zniwem oraz masywnymi rolniczymi, wartości 11.000 złotych. P. Kaszkowiakowi spaliło się w ostatnich latach kilka stodół. Straty ponosi Kraj. Ubezp. Ogniowa. (sc)

— (Większa kradzież gotówki). Do mieszkania robotnika Michała Najderka w

Lulinie wszedł przez otwarte okno dotychczas nieznanymi złodziej i zabrał 4.600 złotych w banknotach. — Rolnikowi Janowi Judce w Podrzewiu zabrali z strychu domu mieszkalnego większą ilość wędlin i różnej odzieży wartości 224 złotych. (sc)

Żniwne strzelanie
Bractwa Kurkowego

Wczoraj rozpoczęło się na Szelągu strzelanie zniwne naszego Bractwa Kurkowego. Zawody o zaszczytną godność zwycięzcy zniwne, cieszą się co roku wielkim powodzeniem — tak też było i wczoraj. Do licznie zebranych w strzelnicę braci, którzy zgromadzili się pod dowództwem majora Türka, przemówił prezes Bractwa p. Piotr Michałowicz, podnosząc znaczenie tradycyjnego zniwne strzelania. Pierwszy strzał do tarczy królewskiej dał w nieobecności dotychczasowego zwycięzcy p. M. Molickiego, drugi rycerz p. J. Magdziarek. Tem samem rozpoczęło się strzelanie, które trwać będzie do 1 września włącznie. Pierwszy dzień w strzelaniu był bardzo ożywiony. Jak dotąd dwunastka jeszcze nie padła, natomiast kilka jedenastek. Zarząd Bractwa, chcąc zainteresować strzelaniem bawiących w ogrodzie gości, którzy na uroczystościach brackich nigdy nie brak, urządził też dla nich strzelnicę małokalibrową, która cieszyła się stale powodzeniem. Strzelanie trwało aż do zmroku. W ogrodzie przegrywała gościom orkiestra złożona z młodzieży przedpoborowej przy Tow. Powstańców i Wojaków — Śródmieście. Proklamacja zwycięzcy zniwne i rycerzy nastąpi uroczystie 4 września br. w sali brackiej na Szelągu o godzinie 16. (z)

Napad bandycki
na mieszkanie

Rabusie zdobyli w ten sposób 20 groszy

Jednej z ostatnich nocy czterech zamaskowanych bandytów wtargnęło do mieszkania szewca Wilhelma Sommerfelda w Ciechrzu Górnym w pow. mogileńskim. Napadnięty oddał rabusiom portmonetkę, zawierającą 20 groszy, gdyż więcej pieniędzy nie posiadał. Bandyci przystąpili potem do plondrowania mieszkania, jednak domownicy tymczasem zaalarmowali sąsiadów, którzy przybiegli z pomocą. Rabusie zbiegli niepoznani. Dotąd udało się ująć jednego ze sprawców napadu; odstawiono go do dyspozycji władz sądowych. (kl.)

Dzielny chłopiec

Uratował dwoje tonących dziewcząt

Z Tucholi donosi nam (ts): W Głównie, pow. tucholskiego kapali się w jeziorze dwie córeczki, 4 i 9 letnia, sołtysa p. Kędzierskiego. Nagle młodsza zaczęła tonąć. Starsza popłynęła na pomoc, lecz uchwycona kurczowo przez młodszą za włosy, również tonęła. Zauważył to 11-letni uczeń szkolny, Jędrzejewski, wskoczył do wody i umiędąc pływać wyciągnął obie dziewczynki do brzegu, ocalając je od niechybnej śmierci. Czyn bohaterkiego chłopczyka zdobył sobie gorące uznanie szerokiej okolicy.

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— **Gostyń.** (Zabawa dzieci). Staraniem Tow. Pań Miłosierdzia odbył się w niedzielę podwieczorek i zabawa dla dzieci.

— (O. W. P.) Placówka żeńska w Gostyniu urządziła w lokalu zebranie uroczystościowe z okazji 12 rocznicy „Cudu nad Wisłą”. Po zagajeniu zebrania kierowniczką p. Maczkówna wygłosiła piękny wykład.

— **Nowy Tomyśl.** (Dzień Sportowy). Tut. Klub Sp. „Polonia” urządził swój pierwszy „Dzień Sportowy”, który rozpoczęło uroczystym nabożeństwem odprawionem przez ks. Cwiejkowskiego. Popołudniu odbyły się na boisku zawody lekkoatletyczne, zaś wieczorem w sali „Kresowianka” zabawa taneczna.

— (Z „Sokoła”). Tow. Gimn. „Sokół” urządził w niedzielę, dnia 4 września br. na boisku pokazy gimnastyczne. Wieczo-

pląstwa 25. 11. 1925”, a srebrna papierośnia „Na pamiątkę jubileuszu 25-lecia ofiarują Nowieccy z Kędzierzyna”. Poza tem dwa kółka do serwet mają monogramy W. N. Po dokonanych czynnie sprawy zbiegli.

Dруга kradzież na probostwie zdarzyła się w Dziekanowicach. W niedzielę w godzinach przedpołudniowych, gdy ks. prob. Wawrzyniak odprawił nabożeństwo, ktoś wszedł przez okno do mieszkania i skradł portfel, zawierający 60 zł gotówki. Sprawcę kradzieży niebawem ujęto; był nim Stanisław Jabłoński.

„Wyczarowany” pożar

Krowa, leczona czarami, upiekła się żywcem

Małżonkowie Wiśniewscy, deputatnicy dominjalni w Czarnotulu w pow. mogileńskim, mieli chorą krowę. Nie wierząc w nowoczesne leki, jakie krowom właściciela majątkości zapisywał weterynarz, zresztą nie mając na to pieniędzy, Wiśniewscy zaczęli leczyć swą krowkę praktykowaniami od wieków czarami, tak zwanem „okadza-

niem”. Podczas tych zabobonnych praktyk wypadła z „kadzielnicy” iskra między mierzwę, ponieważ tego nie zauważono, niebawem powstał groźny pożar. Chore bydło upiekło się żywcem, a ponadto spłonęła obora, własność p. Apolinarego Bartza. Straty wynoszą około 25 tysięcy zł. (kl.)

Dwie kradzieże na probostwach

W Kędzierzynie skradziono wiele cennych przedmiotów

Z Gniezna donosi nam (br): W nocy na niedzielę nieznanymi sprawcami włamali się przez okno do mieszkania ks. proboszcza Nowakowskiego w Kędzierzynie w pow. gnieźnieńskim i skradli monstrację srebrną pozłacaną, barokową, złoty kielich z perełkami różnego koloru, złotą patenę oraz srebrne nakrycie stołowe na 18 osób i inne przedmioty. Ze skradzionych przedmiotów część jest znaczną, mianowicie 9 srebrnych łyżek mają monogramy „W. L.”, dwa widelce „ks. W. N.”, 12 srebrnych łyżeczek „ks. W. N.”. Skradzioną skrzyneczka do papierosów ma napis „Na pamiątkę jubileuszu 25-lecia ka-

Wielki pożar we wsi

Władze śledcze są na tropie podpalacza

Z Buku donosi nam (bb): W pobliskim Dobieżynie zapaliła się rano o godz. 5 w niedzielę stodoła gospodarza Króliczaka. Ogień rozszerzył się z błyskawiczną szybkością na dalsze stodoły gospodarzy Gawronów i Karabona i strawił je doszczętnie. Spaliło się w całości 5 stodół i jeden chlew. Dzięki szybkiej pomocy straży ogniowych z Opalenicy, Buku, Szewc i Jeziorek uratowano dalsze zabudowania wsi. Stodoły były zapełnione tegorocznymi plonami zniwnymi. Go-

spodarze byli po większej części ubezpieczeni od ognia, ponieważ jednak spaliło się również kilka maszyn rolniczych, ponoszą sami również dotkliwe straty. Ogień został podłożony przez zbrodniczą rękę; już 2 dni przedtem podpalono w tem samem miejscu stodołę, lecz ogień został wówczas w zarodku ugaszony. Policja jest na tropie złoczyńcy. Podejrzany jest o podpalenie parobek wędrowny, który służył u Króliczaka, a którego p. K. wskutek nierzetelności zwolnił z pracy.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

PRZECINEK, CZY KROPKA

Pismo nie jest fotografią mowy — Znaki pisarskie jako symbole — Kropka wypiera przecinek — Po co i dla czego? — „Dwadzieścia jedni paniom” — Skąd wziął się lapserdak?

Wiadomo, że pismo jest zaledwo przybliżeniem tylko wyobrażeniem mowy, wcale nie jej fotografią, którą daje fonograf. Zwróćmy np. uwagę na oznaczanie w piśmie polskich samogłosek nosowych: ileż to różnych sposobów ich wymawiania oddawać muszą dwa tylko znaki *ą, ę!* Weźmy wyrazy: gryzę, miękki, kęs. W pierwszym, literze *ę* odpowiada wymawiane *e*, w drugim połączenie *en* (NB. n tylnojęzykowe), w trzecim nosowa samogłoska. Pismo polskie i bardzo wiele innych nie oznacza długości samogłosek, miejsca akcentu, ani też bezpośrednio stosunków intonacyjnych t. zn. wysokości i modulacji głosu; te ostatnie częściowo znajdują wyraz we wtórnie powstałych systemach interpunkcji, różnych u różnych narodów. Interpunkcja zresztą jest wyrazem nie tylko stosunków intonacyjnych, ale także składniowych, a nadto zaznacza pauzy w mowie, zachodzące z najrozmaitszych przyczyn, zgola zresztą nie wszystkie. Znaki przystankowe stanowią tylko jeden dział symbolów, zwanych znakami pisarskimi, tak np. nie oznaczają przestanków apostrof lub odnośnik. Znaki interpunkcji są zbyt grubemi symbolami, by mogły „oddać wszystkie subtelne odcienie treści, jakie w danych przeżyciach czy zjawiskach wyczuwa wrażliwa dusza poety”. Po wyrazach np. „pani tańczy tango” postawiona kropka oznacza spadek głosu i następującą po zakończeniu zdania pauzę przecinek postawiony między wyrazami: „pani tańczy tango” a wyrazami: „żeby zapomnieć o kłopotach” — wyraża lekkie podniesienie głosu w wyrazie „tango” i pauzę po nim, krótszą niż w poprzednim przykładzie — jedno i drugie jest charakterystyczne dla granicy między zdaniem nadrzędnym a podrzędnym.

U współczesnych pisarzy spotyka się częste wykroczenia przeciwko powszechnemu pojmowaniu roli przecinka i kropki, spotyka się mianowicie kropkę w wypadkach, gdzieby się wedle przyjętych zasad interpunkcji oczekiwało przecinka. Omawia tę nową modę literacką w interpunkcji dr. St. Jodłowski w pierwszym zeszyście XVII. rocznika „Języka Polskiego” za styczeń-luty 1932. Przytacza cały szereg przykładów z dzieł: Berenta, Kadena-Bandrowskiego, Kleszczyńskiego, Staffa, Zeromskiego, i stara się dociec racji tego osobliwego użycia kropki. Weźmy jeden przykład: „Na skraju tej kompanji skoszonej leży przeliczn chłopak w cesarskim kasku, zamysłony — piękny, romantyczny. Jak-gdyby zstąpił z obrazu Feuerbacha”. (Kaden-Bandrowski. „Na progę”. 15). Sprawa jest tu zupełnie jasna: „Zdanie drugie ma tu charakter dodatkowego luźnego uzupełnienia, rzuconego po króciutkiej, nieznacznej przerwie, jakby po przypomnieniu sobie czegoś”. Widok poległego młodzieńca wywołuje w autorze ogólne wrażenie piękna, któremu daje wyraz w zdaniu: „Na skraju... romantyczny”. Ale za chwilę nasuwa mu się porównanie: „Jak-gdyby etc.”. Otóż „gdym autor tego biegu swoich myśli nie przelewał na papier, lecz chciałby go wypowiedzieć głośno, to wyrazowi „romantyczny” nadałby taką intonację, jaką się nadaje wyrazom, zamykającym zdanie, tak, że słuchający doznałby w danym momencie wrażenia, że ten wyraz istotnie już myśl zamyka”. I właśnie dlatego, zaznaczając luźność tego związku między dwoma zdaniami, oddzielił je wbrew przyjętemu szablonowi nie przecinkiem, ale kropką, jako poeta, bo „poeci są... bardziej postępowi i nieco odważniejsi (jako że im więcej wolno), więc też nie kępują się szablonem, lecz stosują w swych utworach taką interpunkcję, która wiernej oddaje bieg ich myśli”.

Nie jest to jedyny motyw użycia kropki zamiast przecinka, jest ich owszem więcej, więc między innymi chęć zaznaczenia przerw w toku myśli, wywołanych nadmiarem gwałtownych uczuć np. „Który chcesz przede mną co ukryć w ucho mi to wrzeszcz, w ślepią mi z tem leż: pewno ukryjesz. Bo widzieć i słyszeć nie chcą. Bo gar-

dzę. etc.” (Berent: „Ozimina” 171—172). Czasem zaznacza kropką przerwę czysto techniczną (oddechową) w zdaniach nadmiernie długich; tutaj robi autor ciekawe spostrzeżenie, że średnik, któryby się w takich razach nadawał do dzielenia dłuższych zdań na mniejsze całości „jest znakiem przestankowym, którego się ludzie boją jak ognia”, bo trudny w użyciu. Autor wylicza kilka wyraźnie zarysowujących się grup różnego rodzaju sytuacji, które upoważniają pisarza do stosowania interpunkcji, niezgodnej z ogólnie przyjętymi zasadami i wypowiada przewidywanie, że omawiany rodzaj interpunkcji, nowość, której nie można odmówić pewnych walorów artystycznych; z czasem zapewne wejdzie w powszechne użycie.

Również jest ciekawy artykuł w zesz. 2 i 3, w którym p. Z. Klemensiewicz przedstawia schwytnie na gorącym uczynku pewne żywe tendencje w zakresie odmiany i składni jednego z liczebników głównych, mianowicie liczebnika 21 (oczywiście także 31, 41 etc.). Liczebnik 21 jest połączeniem dwóch członków: dziesiątkowego „dwadzieścia” i jednostkowego „jeden”, z których każdy ma właściwą sobie odmianę i właściwą składnię. Sprawiać więc musi mówiącym pewne trudności i wprawiać w zakłopotanie. Istnieje wprawdzie norma, nie ograniczająca zresztą całokształtu odmiany i składni, ale w języku potocznym składować można liczne i różnorodne od niej odstępstwa. Droga ankiety wśród młodzieży szkolnej zbadał p. Klemensiewicz te najrozmaitsze formy odmiany i składni liczebnika 21, występujące w żywej mowie (których kilka tu dla przykładu przytoczę: dwadzieścia jeden panów, dwadzieścia jeden panowie, dwadzieścia jeden panów, dwadzieścia jedna pani, dwadzieścia jedni paniom, dwudziestoma i jednym panem etc.) i stwierdził obok tendencji zgodnych z dziś obowiązującą normą, także niezgodne. „Te niezgodne a żywotne nie raz i bardzo znamienne dla rozwoju językowego dążności pomija się w gramatyce opisowej opartej wyłącznie na języku pisanym, ponieważ one nie mieszczą się w granicach odziedziczonej normy. A przecież... te dążności mają wielką siłę już dzisiaj i stanowią mogły zarodek przyszłych przeobrażeń rozwojowych; a z drugiej strony wiemy, że normy zupełnie naturalnie ulegają starzeniu się”. To też trzeba badać także język mówiony, nie tylko ten uroczysty, ale także potoczny, a wiedzy nasza znajomość języka się rozszerzy, prawidła poprawności będą mogły snadniej nadać za rzeczywistością, a rozdziew między tem, co naprawdę żyje a tem, co być powinno, stanie się mniejszy.

Z artykułów, pomieszczonych w pierwszych trzech zeszytach nowego rocznika „J. P.” zaciekawo i z pewnością szersze koła czytelników artykuł p. M. Altbauera, w którym dowodzi żydowskiego wzgl. hebrajskiego pochodzenia wyrazów: bałagula, belfer, cymes, kapcan, lapserdak, ślamazarny. Znany już czytelnikom apostoł skrótów, p. S. Jaszński, także i w tych ostatnich zeszytach z wytrwałością godną lepszej sprawy kruszy kopie w obronie tych poronionych płodów rozwoju językowego. Nie brak też w ostatnich zeszytach recenzji, zapisek bibliograficznych i tak pożądaných zawsze „odpowiedzi od Redakcji”.

Edward Klich.

Poznań.

Jutro:

NAUKE POLSKA ROZWINĘLI NIEMCY?

przez

dr. Józefa Kostrzewskiego.

Książki nadesłane

Mieczysława Luczyńska: „Rozbite Gniazdo”. Powieść. Warszawa, Biblioteka Groszowa.

Aldous Huxley: „Ostrze na ostrze”. („Point Counter Point”). Przełożyła M. Godlewska. Tom I. Warszawa, Tow. Wydawnicze „Rój”, 1932.

ŻYCIE KULTURALNE

„WICI WIELKOPOLSKIE” I ICH BIBLIOTEKA

Wydawane we Wrześni „Wici Wielkopolskie” zawdzięczają swoje istnienie, jak czytelnikom wiadomo, zapalowi regionalistycznemu Wrześnian, który popiera swoim sumptem wydawca tego pożytecznego pisma p. Andrzej Prądzynski, mając walną współpracę w redaktorze, p. Marjanie Turwidzie. Nie poprzestają „Wici Wielkopolskie” na tem, że się ukazują i to regularnie, mając dużo ciekawej treści. Przystąpiły teraz do swojej własnej biblioteki regionalnej, i wydały jej tom pierwszy, mianowicie nowy cykl sonetów regionalnych p. dr. Stanisława Helsztyńskiego, zatytułowany „Gniazdo orła”, a należący do zbioru, noszącego tytuł: „Nad Wartą, Notecią i Odrą”. Ładnie wydany tomik wyszedł z pod prasy we Wrześni, z oficyny Andrzeja Prądzynskiego, okładkę projektował p. Turwid — wychowanek krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, —

zaś rysunek kredkowy, odbity sposobem litograficznym, a znajdujący się poza kartą tytułową, wykonał p. Stefan Szmał.

Biblioteka „Wici Wielkopolskich” bierze się do rzeczy energicznie. Dalsze tomiki nie dadzą na siebie długo czekać. Drugi jest już pod prasą, będzie nosił tytuł „Dni wielkiej doliny” i wyszedł z pod pióra p. Marjana Turwida. Tak samo w druku jest trzeci, dr. Helsztyńskiego „Mokra niedziela”. Dwa są w przygotowaniu, mianowicie Teodora Tałuny „Defilada zbóż” i prof. Alfonsa Szypperskiego „Wielkopole na rozdrożach językowych”. Na skład główny wzięła Bibliotekę firma Dom Książki Polskiej w Warszawie. Nowe wydawnictwo regionalne jest godne poparcia ze wszech miar. Rozmiarami i treścią staje ono w pierwszym rzędzie wielkopolskich poczyniań regionalnych, które są coraz obfitsze i coraz cenniejsze.

MUZYKA

Jadwiga Dębicka w Poznaniu. Dyrektora Wielkopolskiej Szkoły Muzycznej pozyskała Jadwigę Dębicką-Stermichową do prowadzenia klasy śpiewu w ten sposób, że znakomita artystka będzie dojeżdżała co miesiąca na czas pewien do Poznania. W ten „objazdowy” sposób prowadzą wirtuozi europejscy swoje kursy w różnych miastach, co pozwala im uczyć, nie przeskakując nadmiernie w produkcjach koncertowych czy teatralnych. Jest to forma powszechnie przyjęta, gdyż pozwala uczniom na stałe korzystanie ze wskazówek wielkich artystów, będących w pełnym obiegu sztuki wykonawczej. Naukę w Wielkopolskiej Szkole Muzycznej rozpocznie p. Jadwiga Dębicka już z pierwszym wrześniem.

Zgon artystki-śpiewaczki. Ze Lwowa piszą nam: Całkiem niespodziewanie nadeszła z Warszawy wiadomość o przedwczesnym zgonie ś. p. Janiny z Repków Niekraszowej, która śpiewała na scenach polskich i obcych pod nazwiskiem Ady Nekar. Najmłodsze pokolenie dzisiejszych melomanów lwowskich, może nie przypomina już sobie świetnej artystki, która była Lwówianką, tutaj prowadziła studia wokalne i tutaj też, przed samą wojną, była ozdobą zespołu sceny miejskiej. Głos ś. p. Niekraszowej, mezzosopran o olbrzymiej skali (pełne trzy oktawy) i przedziwnej piękności brzmienia, zwrócił już w najmłodszych jej latach uwagę naszych nauczycieli śpiewu, karierę wszakże rozpoczęła dopiero później, już po wyjeździe zamaż i odrazu zdobyła sobie w naszej operze wyjątkowe stanowisko. Jako Amneris w „Aidzie”, Azucena w „Trubadurze” i w innych partjach mezzosopranowych oraz altowych, zdobywała triumfy, do których przyczyniała się nie tylko wspaniała aparycja młodej artystki, lecz i talent muzyczny, przenikający każdą jej kreację. Niemniej świetna jako pieśniarka — równie w rodzaju klasycznym (zwłaszcza starowłoskim), jak współczesnym — była istotnie „śpiewającym muzykiem”, tak jak mało która ze współczesnych wielkich artystek. Przebywając „na ewakuacji” w Czechach, w czasie wojny, występowała w Narodnym Divadle z ogromnym sukcesem i została odrazu zaangażowana na profesora śpiewu w konserwatorium praskim. Po wojnie wróciła do kraju, lecz sceny już unikała, wskutek nadwątłego przejściem wojennym zdrowia, natomiast występowała w Warszawie jako pieśniarka, zawsze budząc najwyższe uznanie publiczności i fachowców, oraz pracowała jako profesor śpiewu. Ostatnimi laty zdrowie ś. p. Niekraszowej pogarszało się z wolna, lecz stale. Nikt wszakże nie przypuszczał, że zgon tak rychło ją dosięgnie. Zostawia po sobie wspomnienie przepyszego talentu i najszlachetniejszego stosunku do sztuki, oraz głęboki żal u wszystkich, którzy mieli sposobność poznać zalety jej duszy i charakteru. Niech spoczywa w pokoju. (Ik)

Dodajmy, że śmierć znakomitej artystki okrywa żalobą powszechnie szanowaną w Poznaniu rodzinę Mannów, mianowicie jedną z córek ś. p. Niekraszowej oddała rękę p. Witoldowi Mannowi. Rok temu jeszcze, grono bliższych znajomych i przyjaciół miało sposobność słyszeć ś. p. Niekraszową, a to w kościele św. Marcina, gdzie zmarła, głęboko religijna i siostra III Zakonu św. Franciszka, odśpiewała w czasie mszy św. szereg utworów muzyki kościelnej, budząc podziw nienaruszonym bogactwem i pięknem głosu, oraz mistrzostwem wykonania.

LITERATURA

Powieść Czajka o Rusi Podkarpackiej. Główny autor „Sprawy Makropulos”, która prze dparu laty była wydarzeniem sezonu w poznańskim Teatrze Polskim pod reżyserją Stanisławy Wysockiej (rolę Ebiny Makropulos, „kobiety 339-letniej”, grała świetnie p. Zofja Grabowska), napisał nową powieść. Nosi ona tytuł „Juraj Hordubal” i dzieje się na Rusi Podkarpackiej.

Pomnik Lotiego na Tahiti. Znakomity pisarz francuski Piotr Loti, autor tytuł egzotycznych powieści, które w znacznej mierze ostały się przed zębem czasu, otrzyma pomnik w Papeete, stolicy Tahiti.

TEATR

Los teatru bydgoskiego rozstrzygnięty.

Piszą nam z Bydgoszczy: Miasto wskutek trudności finansowych musiało zredukować subwencje dla teatru, który do niedawna był jedną z najlepiej dotowanych scen dramatycznych w Polsce. Mimo to o dyrekturę na nadchodzący sezon podało się kilku wybitnych artystów. W tem p. Wacław Nowakowski z Krakowa i p. L. Czarnowski ze Lwowa; dotychczasowy dyrektor p. Stoma zgłosił gotowość prowadzenia sceny dalej, ale z ramienia ZASP-u, który byłby dzierżawcą gmachu i przedsiębiorcą. Zrazu deputacja teatralna miejska odrzuciła tę koncepcję, wychodząc zapewne ze słusznego założenia, że pamiętna wojna ZASP-u przeciw dyrekcjom miejskim i prywatnym w tak wielkiej mierze podważyła byt teatrów i artystów, iż oddawanie mu sceny bydgoskiej przez miasto byłoby niewytłomaczalnym. Tymczasem uchwała ta została teraz zreasumowana i oddano teatr w ręce ZASP-u. Magistrat uchwałę tę zatwierdził. Jeżeli to samo uczyni Rada miejska, rzecz będzie przesądzona. (br)

Teatr woliński, mający siedzibę w Łucku, będzie prowadzony nadal przez p. Aleksandra Rodziewicza, b. artystę Teatru Polskiego w Poznaniu. Jest to, jak wiadomo, teatr objazdowy, gdyż oprócz Łucka grywa jeszcze po miasteczkach sąsiednich.

TRUCIZNA CZY CHOLERA?

Z Krakowa donoszą nam:

Hipoteza o rzekomej otruciu Mickiewicza w Konstantynopolu, odświeżona ostatnio przez p. Boya-Zeleńskiego w „Wiadomościach Literackich”, wywołała echo i w naszym mieście, a mianowicie w sjonistycznym „Nowym Dzienniku”. Związek polega na tem, że dr. R. Brandstaetter, który ogłosił w „Miesięczniku żydowskim” rzecz o legionie żydowskim, formowanym przez Mickiewicza w Konstantynopolu właśnie przed śmiercią, zabrał w „Nowym Dzienniku” głos w tej sprawie. Materjał z tej rozprawki zużytkował p. Boy-Zeleński w swoim artykule, więc dr. Brandstaetter występuje przeciw hipotezie otrucia i przytacza szereg dokumentów urzędowych, według których Mickiewicz umarł na cholere. Dokumenty te znajdują się w Paryżu i dr. Brandstaetter ubolewa, że p. Boy-Zeleński ich nie przeglądał. Są to mianowicie:

1) Relacja lekarza poselstwa francuskiego w Konstantynopolu o śmierci Mickiewicza na cholere, 2) relacja konsylium lekarzy francuskich w sprawie środków ochronno-zapobiegawczych przy przewożeniu zwłok poety do Paryża, 3) relacja Armanda Lévyego o trudnościach, na jakie natrafił przewoź zwłok z powodu obawy, iż cholera będzie zawleczona do Paryża, 4) urzędowe sprawozdanie poselstwa francuskiego z pozwoleniem na przewoż zwłok, 5) także sprawozdanie o opieczętowaniu trumny ze względów zapobiegawczych. Dr. Brandstaetter, wychodząc z założenia, że wszelkie epidemie znajdują podatny grunt w organizmach wyczerpanych, zaznacza, że Mickiewicz był w okresie poprzedzającym chorobę i śmierć bardzo fizycznie podkopany. Dr. Brandstaetter oświadcza, że ma w ręku relację „jednej z najbardziej znanych postaci emigracji polskiej”, która to osobistość stwierdza, że stan zdrowia Mickiewicza był katastrofalny, gdyż poeta odmawiał sobie wszystkiego, nawet i pożywienia, aby zaoszczędzić coś dla dzieci. O których przyszłość ogromnie się troskał. Relacje lekarzy, przez dr. Brandstaettera wspomniane są to zapewne te, o których wspomina w swych pamiętnikach (Tom I) Władysław Mickiewicz, pisząc: „Czterech lekarzy badało go (A. Mickiewicza) i każdy z osobna i samodzielnie stwierdził cholere, co potwierdzone zostało przez badanie zwłok przy balsamowaniu”.

K. T.

Pisma nadesłane

„Przewodnik bibliograficzny”. Zeszyt 6—7, Czerwiec - Lipiec. Zawiera zwykle działy bibliograficzne. Adres redakcji: Warszawa, Okólnik 9, m. 10.

*) „Język Polski” Organ Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego etc. XVII. 1 styczeń—luty 1932, 2 marzec—kwiecień 1932, 3 maj—czerwiec 1932.



W Osieku pod Starogardem odkryto fundamenty obronnego zamku polskiego. Stare dokumenty (z roku 1438) wspominają, że nad bramą zamkową wznosiła się kapliczka św. Rocha. Zamek otoczony był głęboką fosą, przez którą od strony wsi prowadził most zwodzony. Zamek ten został rozebrany przez Fryderyka II, a materiał użyty do budowy koszar w Starogardzie. (as)

„Boski ślimak“

Na rzymskiej uczcie — Osobliwy taniec — Korona delicii

Do rzadko w Polsce spotykanych przysmaków, należy — ostryga. Skorupniak ten, postawiony jako „artykuł luksusowy“ na indeksie polskiej taryfy celnej i obłożony niemiłosiernie wysokim cłem wwozowym, bywa konsumowany u nas, z natury rzeczy, w wyjątkowych tylko okolicznościach i to jedynie w kołach „uprzywilejowanych“, to jest posiadających dużo zbytej gotówki. W „niższych“ warstwach ludności, delikates ten jest u nas całkowicie nieznanym.

Inaczej w krajach zachodniej Europy. Tam ostryga dostępna jest dla przeciętnej kieszeni mieszczańskiej, a w wielu miastach portowych, zwłaszcza angielskich, odgrywa niemal tę samą rolę „żywnościową“, jaką pod polskiem niebem odgrywa u. p. „śledź z beczki“. Jako wykwintny artykuł spożywczy, ostryga znana i ceniona była już w starożytności. Wielkim jej amatorem był stary Seneca, który w ciągu dnia potrafił skonsumować parę set owoch szlachetnych ślimaków, zaś jeden z przodków Kataliny, na założonych przez niego w jeziorze Lucrino pod Neapolem „luczarniach“ ostryg, dorobił się pono bardzo znacznej fortuny.

W oryginalny sposób smakotyki te były podawane gościom na słynnych ucztach bogacza rzymskiego Trimalchia. Oto ku końcowi bankietu, na salę wpaadał zastęp niewolników, niosących na głowie olbrzymie gliniane garnki. Po obfitym poczęstunku mocnym winem, ludzie ci rozpoczynali, wokół stołów biesiadnych, dzikie harce, w trakcie których zamroczeni trunkiem tancerze padali na marmurową posadzkę, rozbijając niesione naczynia. Rozsypane się z potłuczonych garnków masy najprzedniejszych ostryg, zgarniała natychmiast zreżna służba i podawała gościom do stołów.

Od czasów tych minęły wieki, a

smaczny ślimak nie stracił nic na swej popularności. Pewien smakosz, żyjący przed dwustu laty, taką oto wygłosił na cześć ostrygi, tyradę: „Nie żył, kto nie zasnął rozkoszy spożycia ostrygi, owego boskiego skorupniaka, przesuwanego się przez gardło ludzkie niby ucieleśniony zachwyt!“ Również Aleksander Dumas był zapalonym amatorem ostrygi, którą darzył epitetami jak: „korona delicii“, „trufla morska“, „uszek Wenera“.

Można być lubownikiem owej „delicji“ i zgodzić się ze zdaniem smakosza francuskiego, który twierdził, że właściwy, subtelny smak ostrygi ujawnia się dopiero przy spożywaniu trzeciego tuzina, niewielu jednak znalazłoby się chętnych do pobicia rekordów, ustanowionych przez kilku „zawodowych“ pożeraczy ostryg. Oto pewna Angielka w Brighton zjadła „na zakąskę“ przed obiadem — trzysta ostryg. Rekord ten został jednak niebawem pobity przez jakiegoś Londyńczyka, który na jednym posiedzeniu zjadł o siedemdziesiąt sztuk więcej od swej rodaczki w Brighton. Ale... „co Anglik może, to Francuz potrafi jeszcze znacznie lepiej!“ — powiedział sobie niejaki Mr. Laperte, siadł i skonsumował — trzysta osiemdziesiąt cztery ostrygi — dla zaostrezenia apetytu przed kolacją. Czy i jakie sny nawiedziły owej nocy pana Laperta, kroniki nie podają.

Według Dumasa, ostrygę przed spożyciem należy skropić sokiem cytryny. W słynnych „ostrygarniach“ paryskich podają specjalne sosy, których składnicy stanowią tajemnicę kulinarną owych zakładów. Natomiast Chińczykowi ostryga smakuje tylko po uprzednim wysuszeniu na słońcu i następnym ugotowaniu w winie ryżowym. Oczywiście: De gustibus non est disputandum! KR.

obrony sprawa przeszła do drugiej instancji, ponieważ obrona domaga się zniesienia kary, podczas gdy urząd prokuratorski żąda uznania, iż oskarżona nie działała pod wpływem wzburzenia wywołanego zniewagą, a więc zasłużyła na większą karę.

Nieboszczyk na katafalku zażądał wody

Z Sosnowca piszą: Niesamowity wypadek wydarzył się w Korczyniu. Niedawno zachorował tam bogaty 36-letni gospodarz, Wawrzyniec Scholastyk. Opieka lekarska niewiele pomogła, chory zapadł na zdrowiu. W nocy chory zaczął zawezwać księdza, który udzielił mu ostatniej posługi. W dwie godziny po przyjęciu św. Sakramentu, Scholastyk wyzionął ducha.

Tej samej nocy rozegrały się w obejściu Scholastyka niesamowite sceny. Z wybiciem północy, zwłoki zmarłego, spoczywając na katafalku, ruszyły się i trup zachrypniętym jakby z oddali wydobywającym się głosem zażądał wody. Struchleli ze strachu domownicy rzucili się do ucieczki, jednakowoż „zmarłychwstały“ Scholastyk jakimś nieludzkim skowitem zdołał zatrzymać żonę Paulinę i jeszcze raz powtórzyć prośbę. Po wypiciu wody Scholastyk bez wypowiedzenia słowa położył się z powrotem na katafalku. Gdy po

chwili żona, która już w międzyczasie zdołała nabrać trochę odwagi, przystąpiła do męża, ten był już bez życia.

Z miejsca zawezwano lekarza, który stwierdził że Scholastyk znajduje się w śnie letargicznym. Chwilowa przytomność była wynikiem niezwyklej emocji, przeżywanej przez nawpół przytomny organizm. W letargu przebywał Scholastyk jeszcze przez dwa dni, dopiero drugiej nocy zmarł on na atak sercowy. Mimo urzędowego stwierdzenia zgonu, żona zmarłego nie chciała dopuścić do pogrzebu i dopiero władze musiały oporną wdowę zmusić do pogrzebania zwłok. Przez kilka następných dni kobieta spędzała cały czas na świeżej mogile nad słuchując pilnie, czy nie dojdą jej jakieś szmery z za grobu. Imaginacja uczyniła swoje. — Wdowa wbiegła do urzędu gminnego z krzykiem, że wyraźnie słyszała głos, wołający o pomoc, pochodzący z grobu męzowskiego. Na polecenie prokuratury dokonano ekshumacji zwłok, lecz z wynikiem, jak to było do przewidzenia, ujemnym.

Wypadek ten wywołał wśród chłopów wielką sensację, a fakt podwójnej śmierci jest szeroko komentowany przez mieszkańców okolicy.

Bogata przeszłość złodziejka

W 1930 i 1931 roku, w krótko po sobie następujących odstępach czasu, pojawiała się w większych miastach nieuchwytna złodziejka, poszukująca miejsca służącej tylko u bogatych kupców, których po kilkudniowym pobycie okradała i znikła bez śladu. Pościg za sprytną złodziejka niezmiernie był utrudniony, gdyż posługiwała się ona różnymi nazwiskami jak Aleksandra Król, Anna Gajewska, Aleksandra Okęcka oraz innymi.

Ostatnio złodziejce powinęła się noga w Sosnowcu, gdzie przyjęła służbę u właściciela składów Joska Moszka Retmana. Po pięciodniowym pobycie u Retmana, złodziejka skorzystała z nieobecności domowników i skradła, dobrawszy się do skrytek zapomocą podrobionych kluczy, 5000 złotych w gotówce, naszyjniki i pierścienie, wartości kilku tysięcy złotych, papiery wartościowe i losy loterii państwowej na taką samą sumę, oraz karakulowe futro, poczem zbiegła w niewiadomym kierunku.

Sposób i precyzja w dokonanej kradzieży wskazywałyby, że złodziejka nie działała sama, a miała kogoś do pomocy, osoby tej jednakże nie ustalono.

Na skutek listów gończych ujęto ją po długich poszukiwaniach aż w Wilnie i osadzono w więzieniu, w którym przebywała do piątku, skąd przetransportowano ją na rozprawę do sądu okręgowego w Sosnowcu.

Rozprawa obfitowała w szereg ciekawych momentów z życia żyjącej na szerokiej stopie złodziejki, jak bowiem ustalono, dokonała ona wielu innych podobnych kradzieży, przezem niektóre z nich dochodziły do wysokości kilkudziesięciu tysięcy złotych. Między innymi aresztowana jest sprawczynią olbrzymiej kradzieży, jaką dwa lata temu popełniono w mieszkaniu jednego z fabrykantów, niejakiego Zelkowicza w Białymstoku. Niemniej ciekawym jest to, że nie przyznaje się ona do żadnej winy i przeczy temu, jakoby wogóle u Retmana w Sosnowcu służyła.

Po krótkiej naradzie sąd wydał wyrok skazujący niebezpieczną złodziejkę na dwa



— Hm, źle, bardzo źle! — mówi nieoceniony dr. Knock do p. Wierzejskiej, „osłuchawszy“ ją należycie. — Pani musiała kiedyś spaść z bardzo wysokiej drabiny. Jak wysoka była ta drabina?

— Ależ panie doktorze, ja nigdy z drabiny nie spadłam!

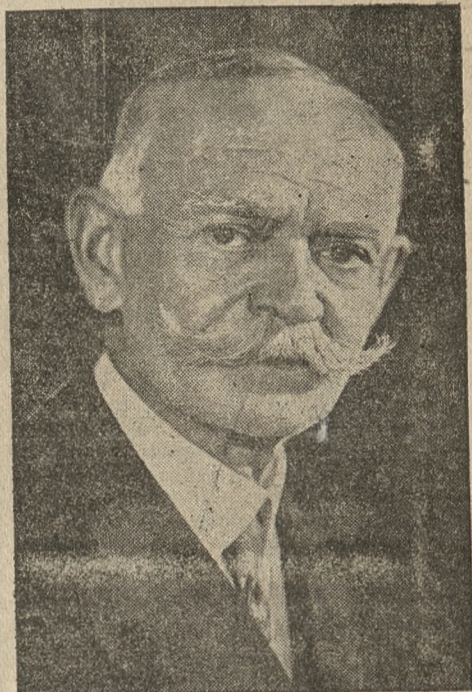
— Gdy ja pani mówię, że pani spadła z drabiny, to pani napewno spadła. Ale ostatecznie niech się pani nie leczy. Ja przecież z panią umierał nie będę. Tak, tak, skoro pani tak spieszo na ten drugi świat, to proszę, nie mam nic przeciwko temu. I to wszystko z powodu jednej wysokiej drabiny...

Naturalnie — p. Wierzejska, zdrowa jak rydz, odradu poczuła się śmiertelnie chora i bliska zemdenia w tej arcywesołej komedji Teatru Polskiego, w której p. Kreczmar święci triumf swój i zarazem triumf „medycyny“.

lata więzienia z pozbawieniem praw. Skazana przetransportowana będzie do więzienia w Warszawie, gdzie czekają ją inne rozprawy.

Złoty jubileusz pracy zawodowej

50-lecie pracy p. Edwarda Ostrowskiego



W dniu 25 bm. obchodził 50-lecie pracy zawodowej znany księgarz polski, p. Edward Ostrowski, członek Zarządu Spółki Pedagogicznej. P. dyr. Edward Ostrowski urodził się w 1866 roku w Chrzanowie w woj. krakowskim jako 16-letni młodzieniec rozpoczął praktykę w księgarni Pelara w Rzeszowie. W r. 1886 przeniósł się na dalekie Kresy do Kijowa, gdzie polska literacka i artystyczna myśl twórcza koncentrowała się w znanej szeroko wówczas księgarni wydawniczej Koreywy. Wkrótce Koreywo powierzył jubilatu organizację i kierownictwo nowej polskiej placówki w południowej Rosji, a mianowicie filii swej księgarni w Odesie, którą w r. 1897 nabył na własność. Bierze czynny udział we wszelkich patriotycznych poczynaniach na wschodnich rubieżach, popiera je osobistą współpracą, wspomaga wydawnie finansowo, opiekując się szczególnie studującą młodzieżą i rzuconym na obczyznę żołnierzem Polakiem. Za pośrednictwem Jubilata, wiele nielegalnej niecenzuralnej w carskiej Rosji literatury docierało do rąk polskich, zwłaszcza młodzieży.

Po przewrocie bolszewickim Jubilat wraca do kraju i niezrażony stratą całego dorobku swego życia, staje w r. 1926 na nowo do pracy przy warsztacie księgarskim Spółki Pedagogicznej w Poznaniu. Od r. 1928 zostaje członkiem zarządu wspomnianej Spółki i pracuje do dziś chlubnie dla księgarstwa polskiego.

Z okazji rzadkiego jubileuszu z inicjatywy Związku Księgarzy Koła poznańskiego odbyła się w sobotę uroczystość ku uczczeniu półwiekowej pracy jubilata w sali restauracji p. Sobieszczyka w Poznaniu. Zgromadzili się liczni przedstawiciele księgarstwa poznańskiego. Szereg toastów na cześć Jubilata rozpoczął prezes Związku Księgarzy koła poznańskiego p. Bogdan Chrzanowski, właściciel znanej w Poznaniu księgarni. W nad wyraz serdecznym przemówieniu wskazał p. prezes Chrzanowski na zasługi narodowe Jubilata w ciągu półwiekowej pracy i wręczył mu w dowód koleżeńskie uznania artystyczne wykonane dyplom. W imieniu rady nadzorczej Spółki Pedagogicznej przemówił następnie p. August Kranz i wręczył p. dyr. Ostrowskiemu na pamiątkę cenną papierośnicę, z dedykacją i wrytymi wewnątrz podpisami kolegów. W imieniu pracowników przemówił bardzo serdecznie prokurent Spółki Pedagogicznej p. Aleksander Krysztop. Szereg toastów wypowiedzianych w serdecznych i ciepłych słowach, zakończył p. radca Jesionowski.

Do głębi wzruszony tyłu dowodami serdecznej życzliwości, dziękował w krótkich słowach p. dyr. Ostrowski, wypowiadając zapewnienie, że będzie nadal w miarę sił pracował w umiłowanym zawodzie.

Jubilatu, który w pełni sił męskich pracuje nieustraszenie i z pożytkiem dla dobra księgarstwa polskiego, towarzyszą powszechne życzenia zdrowia i wszelkiej pomyślności. (kl)

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Nowy rodzaj oszustów

Wśród różnych typów i typków, oszustów i złodziei, grasujących w Warszawie, ujawniła się ostatnio nowa odmiana, a mianowicie „pośrednicy kolejowi“. Operacje ich polegają na tem, iż jeden z członków szajki obserwuje pasażerów kupujących w kasach bilety, a następnie tym, którzy jadą do stacji dalszych, jak naprz. Lwów, Gdynia i in. proponuje drugi oszust „miejsce sypialne“ za 10 zł. Jadący daleko godzi się zwykle na tę ofertę, wobec czego oszuści prowadzą go do wozów stojących na liniach przed dworcem i tam lokują w pustych pociągach, rzekomo mających niebawem odwieźć ich do pożądanej stacji. Po jakimś czasie zjawia się służba kolejowa, która wprowadzonych w błąd usuwa, przyczem przekonują się oni, iż padli ofiarą nowego kawału spryciarzy warszawskich.

Rozprawa apelacyjna ks. Woronieckiego

Warszawski sąd apelacyjny wyznaczył na dzień 4 listopada r. b. rozprawę główną przeciwko ks. Woronieckiej, skazanej, jak to w swoim czasie donosiłszy, przez sąd okręgowy na trzy lata twierdzy za zabójstwo kupca s. p. Boya. Wskutek skargi

SPORT

Lekka atletyka

Rekord Polski w skoku o tyczce ustalił Kluk (Sokół-Lwów) wynikiem 3.74 mtr.

Piłka nożna

Zarząd P. K. S. obsadził zawody ligowe w dniu 4 września następująco: „Warta” — „Garbarnia” p. Brzeziński; „Warszawianka” — „Ruch” p. Rettig; „Cracovia” — „Wisła” p. Wardęszkiewicz; „Pogoń” — „Legia” p. Krajczarek; „L.K.S.” — „Czarni” p. Marczewski.

Zawody o mistrzostwo międzyokregowe klasy A będą prowadzili: „Legia” — „Polonia” p. Leracz; „Gwiazda” — „L.T.S.G.” p. Romanowski; „Warta” — „L.F.C.” p. Szerer; Lwów — „Hasmonae” (Równie) p. Strzelecki; „4 dyw. panc.” — I. p. p. leg.” p. Dobrzański.

Mjr. Jacheć, wiceprezes P. Z. P. N. i przewodniczący wydziału gier i dyscypliny przeniesiony został służbowo do Konina na stanowisko dowódcy szkoły dla podoficerów zawodowych.

Wioślarstwo

Wioślarze polscy bawią już w Jagosławiu przygotowując się pilnie do regat o mistrzostwo Europy, które jak wiadomo odbędą się w końcu bieżącego tygodnia. Czeka Polaków nadzwyczaj trudna praca, gdyż do regat wpłynęła rekordowa ilość zgłoszeń. Najmniej zgłoszeń jest w biegu dwójek podwójnych (AZS-Kraków), gdyż tylko 5, w dwójkach ze sternikiem (T. W. Włodawek) startuje 7 osad, w jeynkach (Verey) 9. Bardzo ciężką walkę będzie miał do rozegrania ósmak polski — K. W. 04 do którego zgłoszono 8 osad: Polska, Francja, Węgry, Czechosłowacja, Szwajcaria, Belgia, Holandia i Jugosławia. Jeszcze gorzej przedstawia się sprawa w czwórkach do których staje 12 osad: Polska, Francja, Węgry Czechosłowacja, Włochy, Danja, Rumunja, Hiszpanja, Belgja, Szwajcaria, Holandia i Jugosławia.

Życie organizacyjne

K. S. „San”. Roczne walne zebranie odbędzie się w środę 31 bm o godzinie 20 w lokalu zebrań p. Dusika ul. Marsz. Focha 62.

RADJO

Programy radijofoniczne:

Środa, dnia 31 sierpnia 1932.
Poznań (335 m.) godz. 12.10 (Warszawa); godz. 13.05 koncert gramofonowy; godzina 14.00 notowania giełdy; godz. 17.00 (W); godz. 18.00 (W); godz. 18.20 pogadanka z dziećmi „Wujcia Czesia”; godz. 18.45 interludjum wokalne w wyk. p. Janiny Dowbór-Muśnickiej (sopran); godz. 19.00 odczyt p. t.: „Za kulisami polskiej wytwórczości filmowej” (cz. I) — wygłosi p. Artur Twardyjewicz, reżyser filmowy; godz. 19.35 (W); godz. 19.45 płyty gramof.; godz. 19.58 sygnał czasu; godz. 20.00 muzyka lekka (tr. z Warszawy); godz. 21.50 (W); godzina 21.55 sygnał czasu, komunikaty; godz. 22.15 muzyka tan. z płyt gramof.

Warszawa (1412 m); godz. 12.45 muzyka z płyt; godz. 13.35 muzyka z płyt; godzina 15.10 muzyka z płyt; godz. 15.35 chwilk morska i kolonialna; godz. 15.40 feljeton dla młodzieży p. t. „Szkoła w polu”; godz. 15.53 obrazek dla najmłodszych dzieci p. t. „Lot w stratosferę” Ben. Hertza; godzina 16.05 muzyka z płyt; godz. 16.40 skrzynka pocztowa; godz. 17.00 muzyka baletowa w wyk. orkiestry; godz. 18.00 odczyt; godz. 18.20 wędrowka „W pałacyku Łazienkowskim” (z cyklu wędrowek mikrofonu); godz. 18.45 muzyka taneczna z kawiarni Hotelu Europejskiego; godz. 19.35 prasowy dziennik radiowy; godz. 19.45 skrzynka pocztowa rolnicza; godz. 20.00 muzyka lekka; godz. 20.45 kwadrans literacki: Humoreska Karola Dickensa p. t. „Pierwsza hulanka” — fragment z powieści „Dawid Coperfield”; godz. 21.00 transmisja muzyki z Katowic; godz. 21.55 dodatek do prasowego dziennika radiowego; godz. 22.05 muzyka taneczna; godz. 22.25 odczyt w języku francuskim p. t. „Współczesne kierunki polityczne w Polsce” — wygłosi prof. K. Zakrzewski; godz. 22.40 wiadomości sportowe; godz. 22.55 muzyka taneczna.

Programy zagraniczne. Koenigswusterhausen (1635 m.) godz. 19.00 „Fideljo” op. Beethovena, transm z Salzburga; godzina 22.20 koncert z Wiednia. Budapeszt (550 m.) godz. 19.45 koncert; godz. 20.50 recytacje; godz. 22.00 muzyka taneczna; godzina 23.00 muzyka cygańska. Praga (488 m.) godz. 19.30 pieśni ludowe; godz. 19.50 koncert; godz. 20.20 sceny humorystyczne; godzina 21.00 koncert. Rzym (441 m.) godz. 20.45 „Nieszpory sycylijskie” op. Verdiego.



nw 5 005

Korespondencja z Czytelnikami naszymi

— Stały abonent, Września. Należy się Panu 10 proc. od wyliczonej przez Pana sumy, tj. 55.86 zł w myśl art. 11. (ak)
— Akumulatornia. Nie znając rozmiarów przedsiębiorstwa, nie możemy nic powiedzieć. Nie płaci się, jeżeli prowadzi Pan przedsiębiorstwo sam lub z jednym członkiem rodziny. Z powodu zniszczenia odwołania należy wnieść zażalenie do władzy przełożonej. (ak)
— M. K. Poznań 12. Niech Pani z tą sprawą zgłosi się do magistratu, wydział opieki społecznej. (ak)
— K. M. 5. Odszkodowania możnaby żądać, gdyby się wykazało, iż syn mógł mieć zarobek, lecz z powodu braku świadectw nie otrzymał pracy. Co do świadectw można się zwrócić albo do sądu ze skargą, albo do inspektora pracy. (ak)
— P. Stanisław Karwat. Przedawnienie trzyletnie, gdyż zachodzi zlecenie. Sprzeniewierzenia tutaj niema. Skargą nie może Pan żądać akcyj, tylko zwrotu gotówki, a równowartość jej wynosi 1,74 zł.
— Nr. 11 183. Kwartalne wypowiedzenie obustronnie. (ak)

RUCH W TOWARZYSTWACH

— Stow. Polskiej Młodz. Katol. p. w. św. Kazimierza Poznań—Jeżyce. Zebranie plenarne odbędzie się 31. bm. o godz. 20 w salce parafjalnej. Ze względu na bardzo ważne sprawy uprasza się o punktualne przybycie.
— Klub Mandolinistów „Chopin” w Poznaniu. Cwiczenia w środy i soboty o godz. 19 w lokalu klubowym przy ulicy Marc. Mottego 5. Panie i panowie grający na gitarze lub mandolinie mile widziani.
— Katolickie Towarzystwo Robotników Polskich przy Farze. Plenarne zebranie odbędzie się w niedzielę 4 września o godz. 15 w ochronce Farnej. O liczne przybycie członków na zebranie prosi Zarząd.
— Tow. Zjednoczonych Malarzy, Leśników i Złotników w Poznaniu. 4 września o godz. 14 odbędzie się zebranie. Na porządku obrad interesujący odczyt p. Jańczaka.
— K. S. „Admira”. Zebranie plenarne odbędzie się w sobotę o godz. 20 w lokalu zebrań; z powodu ważnych spraw uprasza się o przybycie wszystkich członków.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony

Nelly Joanna Schwalbe, 6 l., Adela Korsusowa z d. Feiferówna, 62 l., Stefan Pokrywka, 1 r. 2 mies. 17 dni, Jan Andrzejewski, dozorca Muzeum Wlkp. 52 l., Marja Bątkiewiczowa z d. Koralewska 31 l., Halina Biernacka 5 l. 7 mies. 17 dni, Ewa Adlerówna, 8 mies. 25 dni, Michał Lewandowski, robotnik 51 l., Augustyn Winter, pantoflarz 68 l., Genowefa, Marja Kubska, 9 mies. 5 dni, Aleksander Powarów, asystent Uniwersytetu 45 l.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:
Na pomnik Serca Jezusowego: H. S., Wolsztyn, 5 zł, Sch. z podziękowaniem za otrzymane łaski, 2.50 zł, H. K. dla uczczenia pamięci ukochanego syna śp. Ks. Dr. Jerzego Kozłowskiego, 20 zł, razem z poprzednio pokwitowanymi 716,47 zł.
Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Dnia 29 b. m. o godz. 10 wieczorem zasnęła w Bogu, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., po długich i ciężkich cierpieniach, nasza najukochańsza, nigdy niezapomniana córeczka, moja najdroższa, jedyna siostrzyczka, nasza droga wnuczka i siostrzenica, ś. p.

Marylka Polewska

uczenica gimnazjalna

w 11 wiosnie życia. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 1. IX. r. b., o godzinie 10,30 rano, z domu żałoby, Leszno, ul. Bukowa 1, o czym donoszą prosząc o modlitwę

w ciężkim smutku pogrążeni

Leszno, Gostyń, Częstochowa, Września, Poznań, Wrocław. **rodzice, braciszek i rodzina.**

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

dw 1003



Dnia 29 sierpnia b. r., o godzinie 19-tej, zakończył życie po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój ukochany mąż, nasz najdroższy i troskliwy ojciec, dziadek i brat, ś. p.

Piotr Mikołajski

przeżywszy lat 62, o czym donosi

w ciężkim smutku pogrążona

Wagrowiec. **rodzina.**

Wyprowadzenie zwłok z kostnicy Szpitala Powiatowego w Wagrowcu do kościoła Farnego nastąpi w czwartek, dnia 1 września r. b., o godzinie 10.30 przed południem, gdzie odprawi się nabożeństwo żałobne, poczem nastąpi złożenie zwłok do grobowca rodzinnego. dw 995

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Dnia 28 sierpnia 1932 r. zasnął w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój kochany mąż, nasz drogi ojciec, zięć i szwagier, ś. p.

Kazimierz Madalkiewicz

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 31 sierpnia b. r., o godz. 17-tej.

W serdecznym żalu

żona, dzieci i rodzina.

zw 15 690

Kostrzyn, 30. VIII. 1932.

Dnia 28 b. m. zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p.

Jan Andrzejewski

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 31 b. m., o godz. 5-tej, z kostnicy Szpitala Miejskiego.

Tow. „Pielgrzym” pod wezw. Matki Boskiej Wypadek 225 w Poznaniu. zw 15 680

Potrzebny zaraz lub później **młody człowiek** z branży obuwia lub manufaktury. Uwzględnia się tylko rzutkiego kupca z dobrymi referencjami.
Zgłoszenia
B. Brzozowski, Tczew, Rynek 17. dw 979



W dniu 30 sierpnia 1932 r. rano zmarł nasz współpracownik, ś. p.

Piotr Tasiemski

W Zmarłym straciliśmy gorliwego pracownika i cenionego Kolegę.

Cześć Jego pamięci!

Zarząd i Personel

f-y Maggi Spółka z ogr. odp. w Poznaniu.

zw 15 695/6



W niedzielę, dnia 28 sierpnia 1932 r., tydzień po zgonie męża, zasnęła w Panu, po krótkich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa, najukochańsza, najtroskliwsza, nigdy niezapomniana mamuchna, nasza najukochańsza córka, siostrzyczka, kuzynka i bratowa, ś. p.

Marja z Koralewskich Batkiewiczowa

przeżywszy lat 30. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 31 b. m., o godz. 16-tej, z kostnicy górczyńskiej.

W nieutulonym żalu pogrążeni

zw 15 694



Dnia 28. 8. 1932 r. zabrał Bóg do grona Swych aniołków naszą najdroższą

Halinkę

w 6 wiosnie życia, o czym zawiadamiają Krewnych i Znajomych w smutku pogrążeni

Janostwo Biernaczy. z dziećmi.

Poznań, Strzelecka 18. Pw 4 040-56,355

Pogrzeb odbędzie się w środę, 31 sierpnia, o godzinie 4 po południu, z Zakładu św. Józefa.

W drugą bolesną rocznicę śmierci naszego ukochanego męża i ojca, ś. p.

Maksymiljana Radomskiego

odprawi się

msza św.

w kościele OO. Franciszkanów przy ołtarzu Matki Boskiej, w czwartek, dnia 1 września, o godz. 8-mej.

zw 15 697

Żona z dziećmi.

DLA NASZYCH MILUSIŃSKICH

słodkie torebki na pierwszy rok szkolny

DLA NASZYCH PAŃ I PANIEN

wyborne czekoladki doskonale zestawione

1/2 kg 6,— zł

znakomite wafle przekładane codziennie świeże

1/2 kg 3,60 zł

WALERJA PATYK

Aleje Marcinkowskiego 6 - ul. 27 Grudnia 3 rok zał. 1901

Pw 4047-35,46

Prof. Dr. K. Jonscher

Al. Marcinkowskiego 26

przyjmuje od 1 września

ponownie od godziny 4-5.

zw 15 691

Prywatna Szkoła Przygotowawcza

im. Henryka Sienkiewicza.

Przyjmuje się jeszcze dzieci do klasy I. — Oplata 12 zł miesięcznie. Godz. przyjęć od 10-12 i 17-18 w Domu Rzemieślniczym ul. Fr. Ratajczaka I. ptr. sala 27. Pw 2 884

Właściciel szkoły: Kierownik szkoły: Ludwik Szulczewski, Edmund Kemnitz, naucz. I. szkoły wydz. em. kier. szkoły wydz.

Każdy przyzna...



Odzież tej marki jest najlepszą i najtańszą

że na nowy rok szkolny

Mundurki i Ubranka

kupuje się najkorzystniej w firmie

W. Konkiewicz Poznań

Stary Rynek 8

Największa Mechan. Fabryka i Magazyn wykwintnej odzieży męskiej i dla chłopców

Oddział: Gniezno — Rynek 2.

Pw 4 046-35,45

Poznański Instytut Muzyczny

z prawami szkół publicznych

ul. Ogrodowa 4 — Oddział Łazarz ul. Matejki 58

Fortepian. Skrzypce. Śpiew solowy. Teorja.

Kursy umuzykalnienia. Rytmika. Plastyka.

Wpisy na wszystkie kursy przyjmuje kancelarja P. I. M. przy ulicy Ogrodowej 4 od godz. 11-1 i od 5-7 (od zaraz) przy ul. Matejki 58 od godz. 3-5 (od 1 września 1932). zw 15 701

MIÓD

pod gwarancją prawdziwy pszczołowy, tegoroczny, deserowo-kuracyjny, wysyłam z własnej pasieki za pobraniem pocztowym 5 kg 9 zł, 10 kg 17 zł, kolejną 20 kg 30 zł, 30 kg 40 zł, wraz z kosztami przesyłki i blaszankami. zw 15 692

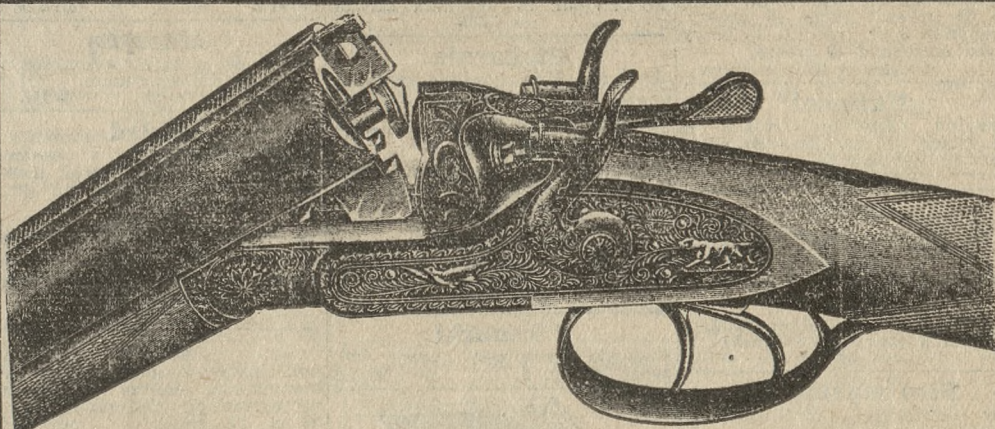
Pasieka Słowjańska Brzeżany (Młp.)

Lokata pieniędzy

Dla działów rodzinnych chce sprzedać pierwszą, po Ziemiście, hipotekę ponad 200 tysięcy zł na majątku ziemskim, będąc gotowym do ustępstw lub ewentualnego przejęcia za część hipoteki pewnych papierów. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zw 15 699

50 - 60.000 zł

poszukuję na I hipotekę na 3000 mórg. Oferty proszę do eksped. Kurjera Poznańskiego pod zw 15 693



Baczność Myśliwi!!

Przeszło 1000 broni palnej na składzie o niezrównanym wyborze. Dubeltówki dalekonośne, trójłufki, sztucery podwójne, broń małokalibrową od 180-3000 zł i wszelkie przybory myśliwskie. Naboje myśliwskie w najlepszych gatunkach polecam hurtownie i detalicznie. Zakładanie łuf, lunet oraz wszelkie naprawy broni wykonuje w jaknajkrótszym czasie.

Skład broni T. JARUSZEWSKI Fabryka broni ulica Woźna 6 Siusarska 1a

dw 969

Telefon 32-66

Własna strzelnica. — Przedsiębiorstwo czynne bez przerwy od roku 1900.

Ceny mocno niższe

Najnowsze serwisy stołowe w wielkim wyborze!

Szkoło stołowe, kryształ

Sprzęty kuchenne

= Wyprawy =

W. JANASZEK

Poznań, ul. Jezuitka 1.

1 września przeprowadzam się z ul. św. Marcina 6 na

ul. Podgórną 8

telefon 18-42

Dr. Tadeusz Kleczkowski,

ordynator oddziału ocznego w Szpitalu „Przemienienie Pańskie”. dw 998

Udzielam lekcji

nowoczesną metodą dw 996

H. Zellnerówna

pianistka i dypl. naucz. muzyki

pl. Wolności 18 niskie ceny od 10-12, 3-6

Nowe siły dla mężczyzny

przy używaniu YOPUHAMIN najlepszego środka wzmacniającego — 50 porcyj zł 12,—. Przy zapłacie zgóry wysyłka franko. Pw 3 721-28,9

Dr. GEBHARD i S-ka — GDAŃSK. Nr. 92.

Kupuję każdą ilość kuropatw

jak i każdą inną zwierzynę na eksport i płacę najwyższe ceny dzienne. St. Matyaszczyk, Leszno, Rynek 29, tel. 301.

dw 5 263

ZAKŁAD PRZYRODOLECZNICZY

D-ra TARNAWSKIEGO

w Kosowie k. Kołomyji (Młp.)

otwarty do listopada.

Cierpienia chroniczne, przemiany materji, trawienia, nerwowe i t. p. Wskazówki jak żyć należy, hartujące leczenie po zdrojowiskach.

Poludnie Polski. Jesień ciepła.

Tańszy sezon jesienny. nw 4 995

Na stancję przyjmę gimnazjastów (stki)

zapewniając troskliwą opiekę pod względem nauki, zdrowia i wychowania.

Aptekarzowa Iza Wichrowska, Nowy Rynek 5, m. 3.

zw 15 057

SENSACYJNA NOWOŚĆ!

ŚRODEK DO GOLENIA!

Goli bez brzytwy, maszynki, aparatu, mydła i bez penszla, skaleczenie lub zakażenie krwi jest wykluczone, całe golenie trwa najwyżej 10 minut, do golenia potrzeba tylko małą drewnianą łopatkę we formie noża oraz wodę i ręcznik, każdy nawet laik potrafi sam golić. Środek do golenia oraz pouczenie wysyłamy po otrzymaniu zł 5,—. W. TABADZIŃSKI. Warszawa, Ciasna 5 m. 13. zw 4 971

TRUSKAWIEC - ZDRÓJ

Tani sezon jesienny od 1 września.
CENY ZNIŻONE!
Informacji żądać, mieszkania zamawiać tylko przez Zarząd Zdrojowy w Truskawcu. nw 4 996

Świerki srebrzyste, cisy, cyprysy, jodły, sosny, tuje
w przepięknych odmianach
po wyjątkowo niskich cenach polecają
Szkółki Podzameckie
poczta Maciejowice, woj. Lubelskie.
zw 15 636

Plac z bocznica w Poznaniu
z zabudowaniami na magazyny do oddzierżawienia przy przyjęciu budynków na własność. Korzystne warunki. Zgłosz. do Kurjera Poznańskiego pod zw 15 651

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

1 SPRZEDAŻE

Rower
wysięgowy tanio sprzedam. Szamarskiego 21. m. 5. jw 1464/5

Dom
3 km. od Poznania. 6 pokoi, 3 kuchnie, 1/2 morza ogrodu sprzedam. cena 6 000. wpł. 5 000. Sowiński św. Marcin 22. zdw 93 397

Wózek
dziecięcy nowszy typ sprzedam tanio. Ostrówek 14. podwórze. II. prawo. zdw 93 450

Sypialnie
sprzedaje najtaniej - Stolarnia. Rybaki 15.

Okucia
budowlane melbore najtaniej Stanisław Wewiór - Poznań, św. Marcin 34. Specjalny skład okuć. telefon 34-31. dw 542/3

Rzeźnictwo
Poznań odnajmę lub sprzedam okazynie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 000

500 zł
skład rzeźniczy mieszkaniem. oddam zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 311

Okazja
z braku pomieszczenia wyprzedaje meble po najniższych cenach. Zofia Urbanowska, Dominikańska 7. zdw 93 215

Maszyna
krawiecka tanio. Szyperka 3 m. 3. zdw 93 254

Kiosk
tanio sprzedam. Strzelecka 15. zdw 93 035

Sprzedam
skład kolonialny zaraz z mieszkaniem. dobrze zaprowadzony tanio w śródmieściu. tania dzierżawa 100.00 zł. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 93 138

Maszyna
Singera damska. Półwiejska 23. Prynka. zdw 92 988

Skład
spożywczy z powodu choroby właściciela zaraz sprzedam 2 500 zł. Adres Kurjer Poznański zdw 92 966

Chcesz
mieć własne ognisko, kup parcie bardzo korzystnie i pięknie położone w Swarzędzu nad jeziorem. Stanisław Górczyński. zdw 92 325

Motor
na gaz ssany z koksu. 135 konny, bardzo mało używany, najlepszy model, fabryki Deutz kompl. z gazownią sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 91 649

Cukiernia - kawiarnia
z pełnym wyszynkiem przy ruchliwej ulicy w Poznaniu na kilka lat do wydzierżawienia. Potrzebny kapitał ca 10 000. Oferty Kurjer Poznański zdw 92 464

KAPELUSZE DAMSKIE
Najnowsze modele na sezon
Jesienno - zimowy.
Nowo otwarty magazyn oraz pracownia kapeluszy damskich.
N. SZNAJDER, Poznań,
ul. Nowa 11a Pw 3 410 94,010

Kupię okazynie
natychmiast „KELLERGANG“ do cegielni. Oferty kierować do Kurjera Poznańskiego pod zw 15 698

BOBRY
Dwie parki bobrów kanadyjskich rasy „Black Northern“
ma na sprzedaż Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu. Hodowla łatwa i nie kosztowna. Cena za sztukę 1-roczną 800 zł, 2-letnią 1 000 zł i 3-letnią 1 200 zł. nw 5 081

SZKOLNE FARTUSZKI
TANIO
B. HILDEBRANDT
STARY RYNEK
73/74
Pw 3902-33.43

Szkoło
okienne, ogrodowe, katedralne, surowe, druciane, ornamentowe, kołowe dżamanty, kit szklarski itp., lustra i szyby wystawowe poleca
Polskie Biuro Sprzedaży Szkła
Spółka Akcyjna Poznań
Małe Garbary 7 a. telefon 28-63
Oddział w Łodzi. ul. Pusta 15/17.
Pw 3 553-31.1

OGŁOSZENIA DROBNE
Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

Pianina
używane poleca okazynie B. Sommerfeld skład fabryczny. Poznań. ul. 27. Grudnia nr. 15. nw 4 639

Piekarnia
skład 2 pokoje, kuchnia zaraz do oddania. Oferty Kurjer Poznański zdw 92 993

Willa
pięciopokojowa, ogrodem obok dworca. Swarzędz Kórnicka 31. zdw 92 987

Samochód
Dion Boton sprzedam na rozbiórke. Oferty Kurjer Poznański zdw 92 929

2 kanarki
śpiewak sprzedam. Rynek Śródecki 7/8. m. 2. zdw 92 932

Leżankę
nową tanio sprzedam. Tomala, Półwiejska 93, pracownia tapicerska. zdw 93 126

Maszynę
Adler do pisania w bardzo dobrym stanie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 140

Skład
towarów krótkich w centrum Poznania przy ruchliwej ulicy z powodu choroby zaraz na sprzedaż. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 288

Fortepian
ślizny ton (Wolkenhauer) sprzedam. Poznańska 27. 5. zdw 93 230

Skład
kolonialny z mieszkaniem Dąbrowskiego, dobrze zaprowadzony sprzedam. Marszałka Pocha 39 m. 17. zdw 93 460

Skład
kolonialno - delikatesowy ładnym mieszkaniem, najruchliwsza ulica śródmieścia, 12 lat jednych rekach sprzedam. Marsz. Pocha 39. miesz. 17. zdw 93 285

Motor
6.5 Ps. A. E. G. 20 mtr. transmisi 40 m/m. 10 szwedzkich łożysk. pasy skórzane. 25 kół transmisyjnych sprzedam bardzo korzystnie. Zgłoszenia tel. 5088. zdw 93 168

Skład
muszyny, dobrze zaprowadzone z towarami, jedyny w większym mieście Pomorza na sprzedaż. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 114

Bemberga pończochy taniej jak w Łodzi
z prawdziwym szewkiem 1.95, 2.25, 2.50; złoty Bemberg 2.75, 3.50; jedwab do prania 1.10; maco 0.50; tenisówki 0.40; bezkrętkownicy 2.25; nowości wełniane 3.90; rekawiczki 0.95; kraczki 1.95; modne 1.75, 2.70; Pantalony maco 0.85; jedwabne 1.45; milonez 2.90; Bielizna, największy wybór najtaniej tylko - Warszawski Skład Fabryczny, Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40 na przeciwko Wodnej zdw 93 186

Perski
dywan na sprzedaż. Starościska 1. zdw 93 335

Dom
7 ubikacji, ogrodem Miśko Poznań, zabudowanie maszynowe, 7 tys., wpłaty 2 000 złotych. Bloch, Poznań, Długa 5. zdw 93 345

Klubowy
garnitur elegancki jak nowy sprzedam 180. Grobla 4. m. 2. zdw 93 395

Miód
własnej pasieki, lipcowy, leczniczy, bez domieszki cukru 1,75 zł funt. Plac Nowomiestki 6a m. 25. zdw 93 403

Wilę
dwumieszkańkowa wpłaty 10 000, przebiegi 12 000 amortyzacji sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 421

Singera
damska sprzedam. Drużbackiej 1 m. 4. zdw 93 441

LICYTACJA PRZYMUSOWA
W środę, dnia 31 sierpnia b. r., o godz. 14-tej, przy ul. Sw. Rocha (Fabryka Musztardy „Palermo“) odbędzie się sprzedaż za natychmiastową zapłatą:
2 maszyn do pisania, 4 biurki, 2 stołów, 6 dużych beczek, maszyny do fabrykacji opakowań papierowych, oliwiarki, maszyny z kamieniami, transmisji, 2 szaf, 2 regały i 2 stolików.
Obejrzyć można 15 minut przed sprzedażą.
Poznań, dnia 29 sierpnia 1932 r.
MAGISTRAT XIII/5.

LICYTACJA PRZYMUSOWA
W środę, dnia 31 sierpnia b. r., o godz. 17-tej, przy ul. Wodnej 27, odbędzie się sprzedaż za natychmiastową zapłatą:
kasy rejestracyjnej, stołu składowego i repozytorjum.
Obejrzyć można 10 minut przed sprzedażą. nw 5 040
Poznań, dnia 30 sierpnia 1932 r.
MAGISTRAT XIII/5.

LICYTACJA PRZYMUSOWA
W środę, dnia 31 sierpnia b. r., o godz. 11-tej, przy ul. Wolnica 2, odbędzie się sprzedaż za natychmiastową zapłatą:
różnych maszyn rolniczych, ślusarskich i szewskich, 2 maszyn do pisania, maszyny do szycia, maszyny do krajania papieru, 2 reflektorów, stojaka do garbroby, aparatu do korkowania butelek, wagi stołowej, aparatu do odkurzania (Elektrolux), dużego regału żelaznego, 2 wiertarek, 2 szaf do rzeczy, bufetu, kanapy 19 gazomierzy, kuźni polowej, różnych przyrządów samochodowych, wozu roboczego, wózka ręcznego, beczki Polarplastu, 180 kg. blaszek podkładowych do papy, guzików, atramentu i kalki, gramofonu, 2 krzesła, 100 książek powieściowych, 20 tuzinów skórek sealowych, kompl. jadalni dębowej, maszyny i form do wyrobów cukierków, starego żelastwa i innych drobnych przedmiotów.
Obejrzyć można 15 minut przed sprzedażą.
Poznań, dnia 29 sierpnia 1932 r.
MAGISTRAT XIII/5.

UCHWAŁA. W sprawie upadłościowej nad majątkiem kupca B. Prusiewicza wyznacza się termin na dzień 8-go września 1932 r., godz. 11.30, pokój 29 Sądu Grodzkiego w Poznaniu, celem dodatkowego badania wierzytelności. Poznań, 22 sierpnia 1932 r. Sąd Grodzki II a. nw 5 082

UCHWAŁA. W sprawie upadłościowej nad majątkiem kupca B. Prusiewicza wyznacza się termin na dzień 8-go września 1932 r., godz. 11.30, pokój 29 Sądu Grodzkiego w Poznaniu, celem dodatkowego badania wierzytelności. Poznań, 22 sierpnia 1932 r. Sąd Grodzki II a. nw 5 082

1 SPRZEDAŻE

Rower
wysięgowy tanio sprzedam. Szamarskiego 21. m. 5. jw 1464/5

Dom
3 km. od Poznania. 6 pokoi, 3 kuchnie, 1/2 morza ogrodu sprzedam. cena 6 000. wpł. 5 000. Sowiński św. Marcin 22. zdw 93 397

Wózek
dziecięcy nowszy typ sprzedam tanio. Ostrówek 14. podwórze. II. prawo. zdw 93 450

Sypialnie
sprzedaje najtaniej - Stolarnia. Rybaki 15.

Okucia
budowlane melbore najtaniej Stanisław Wewiór - Poznań, św. Marcin 34. Specjalny skład okuć. telefon 34-31. dw 542/3

Rzeźnictwo
Poznań odnajmę lub sprzedam okazynie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 000

500 zł
skład rzeźniczy mieszkaniem. oddam zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 311

Okazja
z braku pomieszczenia wyprzedaje meble po najniższych cenach. Zofia Urbanowska, Dominikańska 7. zdw 93 215

Maszyna
krawiecka tanio. Szyperka 3 m. 3. zdw 93 254

Kiosk
tanio sprzedam. Strzelecka 15. zdw 93 035

Sprzedam
skład kolonialny zaraz z mieszkaniem. dobrze zaprowadzony tanio w śródmieściu. tania dzierżawa 100.00 zł. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 93 138

Maszyna
Singera damska. Półwiejska 23. Prynka. zdw 92 988

Skład
spożywczy z powodu choroby właściciela zaraz sprzedam 2 500 zł. Adres Kurjer Poznański zdw 92 966

Chcesz
mieć własne ognisko, kup parcie bardzo korzystnie i pięknie położone w Swarzędzu nad jeziorem. Stanisław Górczyński. zdw 92 325

Motor
na gaz ssany z koksu. 135 konny, bardzo mało używany, najlepszy model, fabryki Deutz kompl. z gazownią sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 91 649

Cukiernia - kawiarnia
z pełnym wyszynkiem przy ruchliwej ulicy w Poznaniu na kilka lat do wydzierżawienia. Potrzebny kapitał ca 10 000. Oferty Kurjer Poznański zdw 92 464

Najtaniej u Staszewskiego
Wyspiańskiego 15 a. Stoje litrowe 30 groszy, guma 10 groszy, sprężynka 5 gr łyżeczki do kawy grubo srebrzone 40 groszy. zdw 41 443

„National“
okazyjna kasa kontrolująca zł 400. Skóra i S-ka, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 23. Pw 3 906-34.32

„Antyki“
meble używane sprzedaje. kupuje. Wielkie Garbary 39. Pw 3 908

Skład
papieru, duży, sprzedam 9 000. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 92 044

Pies myśliwski
rasy niemieckiej krótkowłosej w 3-ciem polu bardzo dobry i posłuszny na sprzedaż. Gdzie? wskaże Kurjer Pozn. dw 992

Gospodarstwo
26 mórg przedmieściu Poznania, cena 10 000. Rutkowski, Grobla 29. zdw 92 622

Naprawa
złotych wiecznych piór wszelkich systemów na oczekaniu, zamiana stalówek. — Specjalny skład wiecznych piór. Józef Czornowski, Ratajczaka 2. Artykuły szkolne tanio. zdw 91 905

Od 25 gr metr
największy wybór parciel miejskich, podmiejskich, ornych, zielonych. Kredyt, budowa. „De-Ka-Ha“, Marcinkowskiego 15. zdw 92 745

Nowy
Dom Komisowy Woźna 16 — sprzedaje i kupuje meble używane garderobe różne inne przedmioty. Pw 5511-56.69

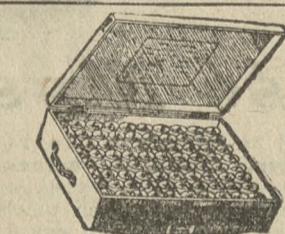
Maszyny do pisania
dobre okazynie z gwarancją od zł 80 nowe od zł 550 również zamiane naprawe oraz części oferuje Skóra i S-ka, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 23. Pw 3 562-31.47

Drzewka i krzewy owocowe
ozdobne oraz róże po cenach niższych. Szkółki Drzew A. J. Jeske Jelonek, poczta, stacja kolej. Złotniki k. Poznań, telefon 3. Cenniki na żądanie. Dojazd autobusami z ul. Szyperkiej w kierunku Obornik. P 3 569-33.4

Parcele
ogrodnicze jednomorgowe pod Poznaniem przedłużeniu ulicy Dąbrowskiego na 4—5 letnie spłaty przy wpłacie 10% sprzedaje Biuro maj Swarzędz Poznań, ul. Gwarna 9. Cena za mtr. kwadratu od 40 groszy. dp 926

Polowczyk
dobry rasowy na sprzedaż. Bukowski, Jeżycka 35. zdw 93 041

Parcele
przy Słonecznej. Oferty Kurjer Poznański zdw 92 953



Najwyższy czas

prześć wyrzucić pieniądze na anodówki suche, 60% materiału nie użytego wyrzucacie. Mokra anoda „Extra“ da Wam największą oszczędność. Latwość wymiany, budowa w własnym zakresie. Ogniwko pojedyncze potr. 50 gr, poczw. 60 gr, 8-krotne 95 gr, 10-krotne 1.20 zł. Gotowe: 150 volt potr. 75 zł, 150 v. poczw. 85 zł, 120 v. potr. 65 zł, 120 v. poczw. 73 zł. Przy wpłacie na P. K. O. 205.294 dostawa powyżej 10 zł franco. „Ogniwko“. Wytwórnia elem. galw. Poznań, Wielkie Garbary 19. Pw 3402 34.19

Parowy
garnitur do mielenia gotowy do użytku, 25 półszorków, 2 dryle, srotownia, sieczkarke i wszelkie narzędzia rolnicze sprzedam. Józef Wojcieszki, Wolnica Pusta, poczta Mieszko pow. Jarocin. zdw 92 952

3 parcele
przy Marsz. Pocha sprzedam. Niedziela, Aleje Marcinkowskie-go 24. zdw 92 920

Fabrykę
stolarską z szopami i placem — sprzedam na dogodnych warunkach. Oferty Kurjer Poznański zdw 92 921

śrut
ospe i make towar rzetelny poleca z dostawą w dom. Młyn Parowy Robakowo, poczta Gadki. Telefon 9. rw 2 819

Okazjal
W pobliżu Rakki przy głównej szosie Kraków — Zakopane, do sprzedania gospodarstwo: Dom zajęzany z pełną koncesją sklep, kregielnia i dwie morgi ogrodu owocowego i jarzynowego. Zgłoszenia Henryk Steiner, Rakka. nw 5 036

Wagę
Berka tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 142

Skład
rzeźniczy, komplet, motorowym zapędem sprzedam. Oferty Kurjer Poznański jw 1 456

Torebki i teki
wyprzedają za bezcen damskie modne 2.50, 3.25, 3.90, 4.50; eleganckie nowości 5.50, 6.50, 7.70; Baretta nowości 8.50, 9.50; Lakowe 9.90, 11.50, 14.50; Dzieciace 0.85; Parasole 3.90, 4.50, 5.50; Złote prety 7.50; jedwabne 9.85; 14.50; Kolorowe jedwabne 13.90. Największy wybór najtaniej Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40 na przeciwko Wodnej. zdw 93 187

Maszyna
do szycia, damska Singera tanio. Siłowackiego 48 m. 6. jw 1 467

43
morgi ziemia dobra, staw rybny 2 morgi ogrodu, żywnym martwym inwentarzem, cena 10 000. Metelski, Zielona 3. m. 21. zdw 93 203

Gospodarstwo
65 morg. ziemia pszenno - żytnia, zabudowania dobre, żywnym martwym inwentarzem, cena 20 tys., wpłaty 8 000. Metelski, Zielona 3. m. 21. zdw 93 204

Dom
piętrowy, 10 lokatorów, pół morza ogrodu, dochód 5 000, cena 20 000, wpłaty 1 400. Metelski, Zielona 3. m. 21. zdw 93 205

Wagę
marmurowa płyta sprzedam. Ratuszowa 31, restauracja. rw 2 877

Gramofony
mechanizmy najtaniej Płyty nowe od 95 groszy. F. Bałoj, Woźna 12. Pw 3 552-30.74

Samochód
czterokołowy korzystnie za 100 tówek oddam. Tel. 71-13. zdw 93 304

Sypialnia
mahoniowa, rozmaite starożytne meble i dywany sprzedam. Skarbowska 4, parter, lewo. zdw 93 244

Lokal
restauracyjny 6 ubikacji w tem mieszkaniu, ruchliwa ulica Poznania sprzedam. — Zgłoszenia Swiercz, Zupańskiego 18. zdw 93 485

5 KUPNA

Kupię
mniejszą posiadłość może być rentowa lub wodny młyn. Oferty Kurjer Poznański zdw 92 341/2

Kupię
gospodarstwo około 60 mórg lub wydzierżawie do 200 mórg. Oferty Kurjer Poznański zdw 92 881/2

Dobrze
utrzymany rowerek dziecięcy taniej sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 92 990

Kupię okazynie
garnitur klubowy, dywan 160kg metalowy, biały tanio za gotówkę. Oferty Kurjer Poznański zdw 92 775

Dywan
Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 056

Beczki żelazne
oczyszczone cinka 300-500 ltr. używane w dobrym stanie kup. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 261

Kasę National
w dobrym stanie kupie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 262

Składu
w dobrym położeniu w Poznaniu poszukuje wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 519

Kuchnię westfalską bufet dębowy
kupi Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pw 4 041-85,43

Kupuje
używane rowery, gramofony, maszyny do szycia, damskie. Kraszewskiego 8 „Torero” skład. Jw 1466

Drogerja
lub lepszy skład kolonjalny dobrze zaprowadzony wolnym mieszkaniem, miejscowość dobra okolica kupie zaraz gotówka. — Kupno domostwo z powyższym składem nie wykluczone. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 865

Poszukuję
składu żywnościowego, papieru lub tow. krótkich z mieszkaniem w Poznaniu lub na prowincji. — Oferty do Kurjera Pozn. zdw 93 335

Kupię
kasę rejestracyjną do składu narychmiast. Zgłoszenia „Par” pod 56.346. Pw 4 035-56.346

6 KAMIENICE
Kamienica
cena piętrowa rocznie 15 000 sprzed 125 000, wpłaty 60 000. — Maleski, Rybaki 20 a. zdw 93 195

Kamienicę
piękny gmach narożnikowy, dochód 20 000 sprzedam 155 000. — Czarnecki, Marcina 62, II telefon 31-08. zdw 93 442

Administrację domów
za skromnym wynagrodzeniem przyjmie administratorka książkowa obeznana z sprawami podatkowymi procesowymi meldunkowymi itp. Przyjmie również prace pisemne godzinowo i meldunki. Służy referencjami. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 535

7 PIENIĄDZ
Prośba
Kto pożyczki inteligentnej wdowie znajdującej się w bardzo przykrym położeniu 150 zł w zamian za ćwiczenia na fortepianie. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 91 619

20 000 zł
poszukuje na I. hipotekę nowego domu w Poznaniu przynoszącego 650 zł miesięcznie. Oferty Kurjer Poznański zdw 92 865

Pożyczki
4 000 do 5 000 zł pożyczka na I. hipotekę domu nowego w Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 046

6 000
hipotekę wypóczyce. Oferty Kurjer Poznański zdw 92 922

8 — 10 000
wypóczyce na I. hipotekę, agencji wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 93 353

500 złotych
kto pożyczyc na wesele krótkoterminowy właścicielowi domu. Podanie warunków. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 400

8 DO WYNAJĘCIA
Willa
Al. Szelałowska 32, komfort, czynsz b. niski. Ogładać można codziennie od godz. 17. zdw 92 824

Dwupokojowe
mieszkanie z komfortem zaraz do wynajęcia. Adres Kurjer Poznański zdw 90 240

Mieszkanie
trypokojowe, czynsz miesięczny żądana gwarancja regularnej zapłaty. Burzyńska Pałaca 70. zdw 92 269

Matejki 58
naprzeciw Parku Wilsona 7 pokojowe, III. piętro centralne ogrzewanie, wykaże tamże stróż. Olejnik. zdw 92 865

4 pokojowe
mieszkanie komfortowe ul. Ostrożna, 2 minuty od tramwaju. — Wiadomość: Grunwaldzka 59. — parter, lewo, 4-6. zdw 93 055

Trypokojowe
łazienka zwrot kosztów. Oferty wymieniające stanowisko Kurjer Poznański zdw 92 961

Piękne
czteropokojowe komfortem widać. Oferty z podaniem stanowiska Kurjer Poznański zdw 92 999

Dwupokojowe
mieszkanie zaraz do oddania. Zgłoszenia Aleja Hetmańska 1, Łazarz. zdw 92 941

Mosinie
pokój kuchnia, Kaczanowska 12. Płaczek. zdw 93 150

Pięćpokojowe
wolne zaraz. Zgłoszenia podmiejszy godz. 18-18. Marynarska 13, I. piętro zdw 93 316

Mieszkanie
dwupokojowe wynajme. Dziennik, Wierzbicice 3. zdw 93 521

Mieszkania
trypokojowe Osiedle — Warszawskie do wydzierżawienia. Czynsz miesięczny. Kossmann, Fredry 6. zdw 93 433

Cztery
pokoje, balkon. Willa Langiewicza 2. zdw 93 459

Do wynajęcia
w Zabikowie przy przystanku autobusowym 3 mieszkania o 1 dużym pokoju i kuchni, przyległa górka i ogrodem za cenę 35 zł miesięcznie. Adres wskaże Kurjer Poznański dw 1 006

Trypokojowe
odnowione umeblowane, Zielone Ogródki. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 510

Mieszkanie
sześciopokojowe, komfort, zaraz do wydzierżawienia nadaje się dla lekarza lub dentysty. Praktyka od lat dwudziestu. Egzystencja zapewniona. Ostrow Kolejowa 19. zdw 93 518

Mieszkanie
2 pokojowe z nowymi meblami od zaraz. Niski czynsz. Szamarzewskiego 11 Lehmann. zdw 93 557

Pięćpokojowe
odnowione. Długa 3, gospodarz, telefon 23-16. zdw 93 508

Trypokojowe
luksusowe wolne. Osiedle, Kąkulska 20. zdw 93 448

Pięćpokojowe
pod Poznaniem, ogród 65. — mieszkalnie Oferty Kurjer Poznański zdw 93 458

2 próżne pokoje
używaniem kuchni urzędnikowi. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 461

Trypokojowe
łazienka i dwupokojowe, kuchnia, czynsz miesięczny, wynajmie „Pawilon”. Marszałka Focha 15 zdw 93 269

Mieszkanie
z meblami oddam. — Górna Wilda 106, m. 6. zdw 93 265

Mieszkanie
komfort. 2 pokojowe z kuchnią oraz skład z mieszkaniem 2 pokojowym kuchnią do wynajęcia na dogodnych warunkach Adres Kurjer Pozn. zdw 93 390

9 SZUKA MIESZK.
pokój z kuchnią poszukuje za miesięczną dzierżawą. Pośrednicy wykluczeni. — Oferty z ceną dzierżawy Urzędownik Wielkopolski zdw 89 564

Mieszkania
3-4 pokojowe centrum okolicca poszukuje pewny platin. — Oferty Kurjer Poznański zdw 92 105

Mieszkania
dwa trypokojowe kuchnia łazienka z czyszem miesięcznym poszukuje bankowiec. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 008

2-3
pokoi z kuchnią poszukuje urzędnik. Gwarancja. Oferty z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdw 91 266

Mieszkania
pokoju kuchnia zaraz wprost od gospodarza place rok zgóry. — Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 2 895

Poszukuję
stróżostwa z mieszkaniem młode małżeństwo. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 212

1-2
pokoi kuchni szukam Łazarz. — czynsz zgóry. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 017

Poszukuję
3-4 pokoj wprost od gospodarza urzędnik kolejowy. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 92 968

Ślusarz
żonaty poszukuje stróżostwa. — Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 332

Urzędnik
państwowy poszukuje 2 pokoi z kuchnią od gospodarza najchętniej w Solcu. Oferty Kurjer Poznański zdw 92 960

2-3 pokoi
centrum poszukuje, dzierżawa zgóry spiesznie, okolice Wielkiej Starog Rynku Garbary. Oferty Kurjer Poznański zdw 92 916

Poszukuję
pokoju kuchnia zaplace dzierżawę zgóry Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 101

Pokój
kuchnia wprost od gospodarza place zgóry. Jeżyce - Łazarz. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 472

3-5 pokoi
z przynależnościami w centrum do II. piętra poszukuje od zaraz lub później. Zaplace czynsz zgóry lub przyjmie koszty renowacji. Oferty Kurjer Pozn. zdw 92 423

6-8
pokojowe centrum. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 92 937

Poszukuje
zarus mieszkania jedno- lub dwupokojowego z kuchnią. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 93 643

11 POKOJE UMEBL.
Uczniów
szkolnych przyjme na pokój utrzymaniem lub bez. Wrocławska 18 podwórzu prawo III. m. 9. zdw 92 510/11

Dwa
pokoje łącznie z fortepianem panom Łazarz Maleskiego 23 parter prawo. zdw 92 963

Ładny
śniadeckich 30 mieszkanie 4. zdw 91 374

Gimnazjalstki seminarzystki
pokój utrzymanie, fortepian tamto Aleje Marcinkowskiego 19 m. 7. zdw 92 134

Frontowy
Kręta 24, miesz. 7. zdw 92 402

Centrum
elegancki, niekrepujący jednopusobowy pokój. Mielżyńskiego 23, I. miesz. 7. zdw 92 359

Ogrodowa
11 m. 10 dwuosobowe. zdw 92 476

Działyńskich 8
m. 5, utrzymaniem, bez. zdw 92 431

Pokój
z utrzymaniem do wynajęcia. — Plac Wolności 14 a. m. 8. zdw 92 600

Centrum
2 łącznie, czyste dobrze umeblowane utrzymaniem, bez. Romana Szymańskiego 4 mieszkanie 9. zdw 92 420

Słoneczne
Siemiradzkiego 2, m. 4. zdw 92 898

Wspólny
panience (pianino), Wojciecha 3, mieszkanie 5. zdw 92 899

Kulturalnej
pani utrzymaniem bez. Matejki 60, m. 3. zdw 92 808

Pokój
elektryczność, osobne wejście 1. 9, wynajme. Romana Szymańskiego 8, parter, prawo zdw 92 944

Frontowy
Stroma 26 parter lewo. zdw 92 537

Dobrze
umeblowane jednoosobowy dwuosobowy telefon zaraz. Działyńskich 9, miesz. 2. zdw 92 888

Czysty
jeden dwom, utrzymaniem, bez. Nowomiejski 5, podwórzu lewo m. 10. zdw 92 743

Przyjme
na stancje dwóch gimnazjalstów, zapewnim troskliwą opiekę bardzo dobre wyżywienie i pomoc w naukach. Janczakowska Grotgera 4, II. miesz. 15. dpw 972

Pokój
20 złotych czysty elektryczność. Karwowskiego 24 mieszkanie 10. zdw 91 671

Pokoje
jedno lub dwa osobowe balkon. telefon. Matejki 53 miesz. 11. zdw 91 745

Na parterze
od frontu przy ul. św Wojciech 8 m. 3 pokój u Barcewiczów. zdw 92 367

Dwuosobowy
frontowy utrzymaniem kuchnia lub bez. Górna Wilda 80 m. 5. zdw 93 028

Pokój
Strzelecka 6, m. 11. zdw 93 031

Mickiewicza
II, III. prawo. zdw 93 062

Wspólny
gimnazjalstom panienkom, panom Marcina 29 III. zdw 93 033

Wały
Królów Jadwigi 2, pokój 2, panom, mieszkanie 5. zdw 93 037

Pokoik
wynajme, Niegolewskich 14, mieszkanie 19, podwórzu. zdw 93 048

Pokój
uczennic — uczni, pianino elektryczność. Śniadeckich 3, m. 7. zdw 93 049

Pokoik
skromny bez pościeli wynajme. Skryta 11, m. 6. zdw 93 050

Pokój
pani niekrepujący elektryczność, Kochanowskiego 23, mieszkanie 1 przy Poznańskiej. zdw 93 054

Pokoik
z 30 panu, Wały Jana III, 12, mieszkanie 6. zdw 93 007

Pokój
sympatyczny wynajme elektryczność. Spokojna 29, m. 15. zdw 93 014

Pokój
Półwiejska 5, m. 9. zdw 93 015

Pokój
dla 2 studentów calem utrzymaniem lub bez elektryczność. — Chwaliszewo 10, m. 5. zdw 93 016

Pokój
umeblowany osobne wejście z ciemną kuchnią. Stary Rynek 92, m. 7. zdw 93 018

2
ładne łącznie zaraz. Drużbackiej 3, mieszkanie 10. zdw 93 019

1-2
pokoje umeblowane samodzielna kuchnia, także pojedynczo utrzymaniem lub bez. Poznańska 27 a. m. 3. zdw 93 020

Pokój
umeblowany do wynajęcia. Długa 4, m. 32. zdw 93 021

Niekrepujący
Ogrodowa 4, m. 8. zdw 93 022

Duży
słoneczny dwuosobowy. Skryta 1, m. 5. zdw 93 023

Wspólny
Ogrodowa 4, m. 8. zdw 93 025

Pokój
zaraz. Łąkowa 13 mieszkanie 7. zdw 93 026

Dwuosobowy
utrzymaniem, bez 4 85 zł elektryczność, ogrzewanie. Seweryna Mielżyńskiego 5, front, mieszkanie 9. zdw 93 027

Elektrycznością
Maleskiego 35, mieszkanie 2. zdw 92 962

Tanio
Wierzbicice 17, II. boczny dom m. 23. zdw 92 563

Gabinet
elegancki względnie dwa pokoje. Kręta 7, m. 9. zdw 92 547

Pokój
umeblowany z ogrzewaniem. Niegolewskich 12 mieszkanie 8. zdw 92 900

Pokój
frontowy z utrzymaniem lub bez Matejki 36, m. 1. zdw 92 744

Pokój
frontowy niekrepujący panu. Kanałowa 15 II. wejście m. 8. zdw 92 499

Pokój
panu, elektryczność. Klasztorna 16, III. zdw 92 450

Dworec!
Focha 27, m. 12. zdw 92 020

Małżeństwu
Wierzbowa 1, m. 29 podwórzu. zdw 92 998

Sew. Mielżyńskiego
23 m. 15, duży pokój kaloryfery fortepian, łazienka. zdw 92 996

Pokoik
bezdzietnemu małżeństwu za codzienną usługę. Kanałowa 3, m. 4. zdw 92 994

Dwuosobowy
frontowy balkon, elektryczność, utrzymaniem, Wielka 18, m. 12 a. zdw 92 991

Umeblowany
Dorfert, Zielona 6. zdw 92 984

Pokój
wolny, św. Marcina 56, m. 34. zdw 92 981

Pokój
bardzo czysty, elektryczność, Poznańska 53, m. 2. zdw 92 979

Słoneczny
Wierzbicice 3, I lewo. zdw 93 152

Pokój
Łąkowa 21, II. pr. zdw 92 977

Pokój
paniom, elektryczność, Nowy Rynek 5, m. 17. zdw 92 974

Pokój
umeblowany z utrzymaniem kuchni także dla małżeństwa. Śniadeckich 11, m. 11. zdw 92 934

Pokój
Marcelińska 3, I. lewo, narożnik Grunwaldzkiej. jw 1443

Pokoik
dla panienki. Kanałowa 7, m. 7. zdw 92 901

Pokój
cichy u samotnej osoby dla starszego pana lub emeryta z utrzymaniem lub bez. Adres Kurjer Poznański zdw 92 904

Pokoik wynajmę
Wierzbicice 31 a. IV. pr. zdw 92 905

Pokój
dla pan. Wierzbicice 30, m. 21. zdw 92 912

Pokój
pięknie umeblowany dwuosobowy elektryczność telefon, tanio. — Wszystkich świętych 8 — 5. zdw 92 913

Pokój
umeblowany tanio osobie inteligentnej. Grotgera 3, m. 9. zdw 92 918

Śródmieście
pokój słoneczny centralne ogrzewanie, elektryczność, łazienka. — Aleje Marcinkowskiego 11, m. 15. zdw 92 923

Pokój
dla jednego lub dwóch panów do wynajęcia. św. Wojciech 24 m. 10, Koniczki. zdw 92 924

Balkonowy
elektryczność, słoneczne także utrzymaniem 1-2 osób. Staszica 20, m. 8. zdw 92 925

Jedno
dwuosobowy słoneczny, frontowy elektryczność. Wielkie Garbary 34, m. 22. zdw 92 926

Przecznica
3, I. p. dzwonić. Topińska. zdw 92 928

Pokój
umeblowany osobie inteligentnej, uczniom gimnazjalstom utrzymaniem, Strzelecka 25 mieszkanie 4. zdpw 93 009

Panom
elektryczność. Strzelecka 20, II. 9. zdw 93 071

Panience
za codzienne godzinne czytanie elegancki pokój w inteligentnym domu 20 zł. Mickiewicza 29, parter, lewo. zdw 93 072

Dwuosobowy
Zielona 7, m. 4, podw. zdw 93 073

Pokój
umeblowany, komfort. Wroniecka 68, m. 12. zdw 93 074

Pokój
Poplińskich 12 a. m. 15. zdw 93 075

2
duże umeblowane pokoje do wynajęcia ewentualnie używaniem kuchni. Działyńskich 10, m. 9. zdw 93 076

Pokój
Garmcarzka 10, I. m. 4. zdw 93 077

Pokój
Śniadeckich 6 a. m. 11. zdw 93 078

Pokój
dobrze umeblowany dla panii w posiadzie. Piekary 13 b. m. 9. zdw 93 079

Utrzymaniem
Wielkie Garbary 5, m. 9. zdw 93 082

Utrzymaniem
Wierzbicice 6, m. 5. zdw 93 085

Czysty
dobrze umeblowany, elektryczność, łazienka. Szkołna 11, m. 8. zdw 93 087

Utrzymaniem
dwuosobowy. Wielkie Garbary 29, 8. zdw 93 088

Pokój
frontowy, słoneczny. Poznańska 8/10, m. 8. zdw 93 090

Dla
dwóch panów przy gimnazjach. Długa 4, m. 1. zdw 93 091

Dwuosobowy
Półwiejska 11, Olszewska. zdw 93 094

Słoneczny
ładnie umeblowany, elektryczność, solidnemu. Skryta 2, m. 8 (przy Matejki). zdw 93 123

40- dwuosobowy
elektryczność, centralne. Zygmunta Starego 9 m. 38, III. zdw 93 124

Pokój
słoneczny, elektryczność, Mickiewicza 7, m. 10. zdw 93 125

2
pokoje umeblowane, osobne wejście. Poznańska 76, parter, przy Jasnej zdw 93 130

Pokój
wynajme. Kopernika 8 m. 2. zdw 93 132

Pokój
Józefa 6, parter prawo. zdw 93 133

Dwuosobowy
balkonowy, łazienka. Rybaki 12 m. 24. zdw 93 134

Pokój
dwom panom Czesława 18 m. 4. zdw 93 135

Balkonowy
elektryczność Kwiatowa 8 m. 19. zdw 93 136

3 Maja 7
mieszkanie 11 z utrzymaniem

Z klatki
frontowy 1-2 osób, telefon, Jaczkowskiego 30, m. 3, zdw 93 180

Pokój
dwie osoby kuchnia, Matejki 6, m. 11, zdw 93 183

Pokój
2 panom, Mielżyńskiego 3, m. 9, zdw 93 184

Wspólny
studentem utrzymaniem, bez, Półwiejska 34, m. 8, zdw 93 096

Centrum
pokój umeblowany, Seweryna Mielżyńskiego 22, m. 8, zdw 93 098

Dwuosobowy
frontowy, Jezuitska 8, I, zdw 93 100

Pokój
bez pościeli dla pana wolny, Piekary 25, m. 8, zdw 93 103

Pokój
czysty, słoneczny, naprzeciw cukierni Dobskiego, Fredry 4, II, zdw 93 105

Pokoje
umeblowane jedno i dwuosobowe, Górna Wilda 29, m. 7, zdw 93 106

Frontowy
jedno dwuosobowy, dogodnie warunki, Kopernika 9, m. 7, zdw 93 107

Dwuosobowy
Śniadeckich 15, m. 4, zdw 93 108

Panienkę
wspólny, Piekary 6, m. 1, zdw 93 110

Studenta
ewentl. lepszego pana z utrzymaniem, Słowackiego 34, m. 3, parter, zdw 93 112

Dwa
frontowe, Focha 49, m. 9, zdw 93 115

Dwuosobowy
utrzymaniem, bez zaraz, Marcina 5, III, m. 11, zdw 93 116

Frontowe
dwa jednosobowe zaraz, Ogrodowa 11, I, lewo, zdw 93 119

Pokój
frontowy wynajme, Kubik, Za Grobla 5, m. 3, zdw 93 121

Pokój
Wierzbicice 39 a, m. 4, zdw 93 122

Pokój
św. Wojciech 7, m. 13, zdw 93 290

Pokój
czysty, słoneczny, wszelkie wygody, Wyspiańskiego 18, I, p., pr., zdw 93 291

Pokój
mały do wynajęcia, Gwarna 12, m. 11, zdw 93 295

Pokój
frontowy naprzeciw zamku zaraz wolny, Św. Marcin 39, m. 6, zdw 93 300

Pokój
z telefonem, Św. Marcin 14, m. 9, zdw 93 303

Pokój
z dwoma łózkami osobne wejście do wynajęcia, Za Grobla 5, tylny dom, m. 25, zdw 93 307

Pokój
Ogrodowa 12, m. 11, zdw 93 308

Pokój
dwuosobowy, pojedynczy, bez pościeli, Strzelecka 11, mieszkanie 8, zdw 93 331

Pokój
wspólny niekrepujący zaraz, Strzelecka 20, m. 10, zdw 93 416

Pokój
do wynajęcia, Polna 2, mieszkanie 23, zdw 93 428

Pokój
pani, Sienna 10, m. 1, zdw 93 430

Pokój
elektryczność, Woźna 14 b, mieszkanie 19, zdw 93 432

Pokój
Kreta 7, m. 8, zdw 93 455

Pokój
Słowackiego 31/33, wchód z Prusa, m. 17, zdw 93 459

Pokój
i pokoiłk, Za Bramka 4, m. 8, zdw 93 463

Pokój
frontowy, Piekary 4, m. 1, zdw 93 464

Pokój
frontowy, balkonowy, osobne wejście, Grunwaldzka 20 b, m. 8, zdw 93 479

Pokój
dobre utrzymanie także uczennicom szkolnym, Kreta 6, m. 8, zdw 93 466

Pokój
Wierzbicice 16, m. 6, zdw 93 470

Pokój
z klatki schodowej solidnemu panu zaraz, Dąbrowskiego 34, mieszkanie 3, zdw 93 476

Pokój
Wierzbicice 15, m. 4, zdw 93 478

Pokój
dwuosobowy, Piekary 20/21, m. 7, zdw 93 310

Pokój
frontowy, Strzelecka 5, I, lewo, zdw 93 465

Pokój
duży, frontowy, elegancki jednemu lub dwóm inteligentnym panom, Podgórna 14, m. 8, zdw 93 480

Pokój
1-2 utrzymaniem, bez, Matejki 68, m. 1, jw 1 455

Pokój
1-2 osobowy utrzymanie, obiady również gimnazjastom, pomoc w naukach, Grunwaldzka 17, I, jw 1 461

Pokój
elegancki zaraz, Ratajczaka 11 a, 7 wejście, m. 103, I, jw 1 479

Pokój
wynajme, Zielona 3, mieszkanie 3, srw 3 4

Pokój
dwóm osobom, Wodna 17/18, m. 15, rw 2 874

Pokój
Woźna 17, Tasiemski, rw 2 887

Pokój
dwuosobowy, Szewska 14, m. 4, rw 2 897

Pokój
Długa 4, m. 40, zdw 93 392

Pokój
frontowy elektryczność tanio, Grobla 29 a, I, lewo, zdw 93 404

Dwuosobowy
czysty, utrzymaniem, obiady, wygodami, pianino, Patr. Jaczkowskiego 36, m. 10, jw 1 476

Dwuosobowy
z utrzymaniem, bez Kraszewskiego 9 b, m. 5, jw 1 471

Dwuosobowy
panom wynajme, Kraszewskiego 19, Szulc, jw 1 459

Dwuosobowy
utrzymaniem, bez, światło elektryczne, Stary Rynek 53/54, m. 14, rw 2 898

Dwuosobowy
elektryczność, centralne ogrzewanie, bez pościeli, Poznańska 58 a, m. 7, zdw 93 412

Pokój
frontowy, Wielkie Garbary 43, mieszkanie 5, zdw 93 315

Pokój
umeblowany, niekrepujący z elektryką wynajme, Pawłowski Św. Wojciech 21, m. 7, front, zdw 93 317

Niekrepujący
pokoiłk tanio, elektrycznością, Górna Wilda 15, m. 6, zdw 93 318

Pokój
wspólny panience, Małe Garbary 12, m. 8, zdw 93 322

Trzyosobowy
oraz pokoiłk, Wierzbicice 39 a, m. 10, zdw 93 323

1 i 2
osobowy, Kochanowskiego 1, parter, lewo, zdw 93 325

Pokój
2 osobowy bez pościeli, Św. Czesława 12, m. 7, zdw 93 327

Pokoik
panience, Półwiejska 37, mieszkanie 4, zdw 93 329

Słoneczny
Grunwaldzka 11, m. 6, zdw 93 333

Pokój
komfort, telefon, bardzo dobre utrzymanie, Bukowska 1, mieszkanie 18, zdw 93 337

Pokój
umeblowany, frontowy, Wielkie Garbary 18, m. 13, zdw 93 338

Dwa
lub jednoosobowy, Focha 29, przy dworcem, m. 7, zdw 93 339

Pokój
dla jednej lub dwóch osób wolny zaraz, Jeżycka 43, m. 2, zdw 93 341

Dwuosobowy
elegancki, Rybaki 31, m. 9, zdw 93 342

Pokój
dwuosobowy, Zamysłowska, Fredry 3, zdw 93 343

Dwuosobowy
utrzymaniem, bez, Strzelecka 2, m. 6, zdw 93 344

Fortepianem
Szamarzewskiego 1, mieszkanie 5, zdw 93 354

Kraszewskiego
4, m. 8, pokój tanio, zdw 93 356

Marcina
14 m. 8 front 1-2 osobom inteligentnym, zdw 93 221

Niekrepujący
pokój dla pana, Żydowska 33, zdw 93 398

Jedno-
dwuosobowy, Kreta 6 m. 2, — także pokoiłk panience, zdw 93 414

Słowackiego
35 m. 12 dwa balkon, zdw 93 417

Niekrepujący
dobrze umeblowany, Śniadeckich 30, m. 6, zdw 93 427

Niekrepujący
słoneczny elektryczność, Mostowa 15 m. 3, zdw 93 429

Pokoik
Śniadeckich 6 a m. 1, zdw 93 431

Frontowy
niekrepujący, Stary Rynek 43 m. 3, zdw 93 436

Ładny
czysty, elektryczność, Wierzbicice 6 m. 11, zdw 93 438

Klatki
schodowej jedno - dwuosobowy, Romana Szymańskiego 2 m. 8, zdw 93 440

Niekrepujący
frontowy wynajme, Drużbackiej 1 m. 4, zdw 93 443

Wąły
Królowej Jadwigi 2 słoneczny, czysty, jedno- lub dwuosobowy panom, panu, Mieszkanie 3, zdw 93 445

Pokój
2 panom, Półwiejska 29 parter, prawo, mieszkanie 3, zdw 93 345

Wierzbicice
58 m. 1, zdw 93 566

Panu
Krasieńskiego 8 c. m. 2, zdw 93 531

Dwuosobowy
Półwiejska 6 m. 11, zdw 93 533

Pokój
1-2 osób utrzymaniem (bez), — Pocztowa 28, m. 6, zdw 93 538

Pokój
frontowy wynajme panom, Kwiatowa 3 II, lewo, zdw 93 540

Dwuosobowy
Poznańska 27, m. 4, zdw 93 548

Dwa
pokoje odnowione, Polna 13, mieszkanie 19, zdw 93 549

Niekrepujący
Piekary 25 m. 11, zdw 93 550

Niekrepujący
Patrona Jackowskiego 35 II, prawo, zdw 93 554

Pokój
Św. Józefa 3, m. 10, zdw 93 512

Pokój
1, 2 panom wynajme, Kantaka 5, mieszkanie 4 front, zdw 93 558

Frontowy
klatka schodowa, Wielka 6, mieszkanie 16, Piechocka, zdw 92 660

Pokój
Kochanowskiego 23, mieszkanie 5, zdw 92 345

Gimnazjastki (tów)
z utrzymaniem, Wrocławka 9, mieszkanie 7, zdw 92 218

Z klatki
schodowej pokój, światło elektryczne, Nieglewskich 16, mieszkanie 20, zdw 91 348

Panom
wspólny, Wrocławka 3, mieszkanie 3, zdw 92 878

Czysty
niekrepujący elektryczność, Wielkie Garbary 23 a mieszkanie 7, rw 2 879

Duży
słoneczny, balkonowy, elektryczność, Plac Bernardyński 4, mieszkanie 3, rw 2 881

Panienkom
wspólny, Wodna 19, mieszkanie 6, rw 2 883

Dwu
jednoosobowy dobrze umeblowany, Ogrodowa 11 m. 9, rw 2 888

Mały
niekrepujący z utrzymaniem, bez, Wszystkich świętych 6, mieszkanie 6, rw 2 889

Frontowy
elektryczność, Stary Rynek 8, Judek, rw 2 891

Uczennicom
szkolnym utrzymaniem, Chwałiszewo 68, mieszkanie 9, rw 2 898

Łazarz
stacja młodzieży opieka rodzicielska tanio, Dyr. Opatrzna Kanałowa 16, II, zdw 93 492

Pokoik
panience lub gimnazjastom utrzymanie, Matejki 39, m. 7, zdw 93 489

2 studentów
lub gimnazjastów przyjme, — Wierzbicice 2 I, Dokołowa, zdw 93 484

Śródmieście
niekrepujący, dwuosobowy, jednoosobowy, elegancki z łazienką, Aleje Marcinkowskiego 21, m. 7, zdw 93 254

Czysty
wynajme, Jamkowska, Przeczni-ca 6, IV, zdw 93 257

Próżny
front, Marcina 47, m. 6, zdw 93 258

Dwuosobowy
dobrze umeblowany, Wodna 25, m. 3, zdw 93 263

Dwa
umeblowane, Długa 3, mieszkanie 3, zdw 93 611

Niekrepujący
najchętniej utrzymaniem, Chwałiszewo 24 - mieszkanie 3, zdw 93 556

Panience
15 - m. Małeckiego 27, mieszkanie 6, zdw 93 513

3 panom
duży, ładny pierwszorzędem utrzymaniem 85 - lub obiady, Plac Nowomiejski 5, dom ogrodowy, mieszkanie 31 - , zdw 93 514

Wrocławska
19 - 4 frontowy duży balkonowy, elektryczność 2 panom, panom, zdw 93 529

Na
pokój przyjme, Strzałowa 7 m. 11, zdw 93 312

Lepszego
spokojnego pana panią na pokój przyjme, Rynek Łazarski 2 parter m. 3, zdw 93 313

Dwuosobowy
paniom, Matejki 38, II lewo, zdw 93 314

Półwiejska
2 m. 6 (utrzymaniem), pianino, także kształcącym, zdw 93 502

Stacja
utrzymaniem, bez, Małeckiego 10, Kedzia, zdw 93 506

2 pokoje
łącznie, słoneczne, centrum, na biuro lub panu polecam, wskaże Kurjer Poznański zdw 93 507

Pokój
z telefonem, — Zwierzyniecka 1, m. 4, zdw 93 233

Niekrepujący
Marcina 62, mieszkanie 6, zdw 93 234

Kraszewskiego
16, m. 7 front jeden, dwuosobowy, elektryczność, zdw 93 237

Pokój
umeblowany solidnemu panu wynajme, 3 Maja 3, dom ogrodowy, m. 17, zdw 93 239

Śródmieście
dwuosobowy, Wrocławka 3, m. 5, zdw 93 240

Umeblowany
wynajme, Szewska 19, m. 7, rw 2 862

Pokój
niekrepujący z utrzymaniem, — Woźna 18, m. 7, zdw 93 242

Gimnazjastów
1-2 utrzymaniem, pomoc naukową tanio, Różana 4 m. 4, zdw 93 452

Frontowy
słoneczny, elektryczność, Stroma 7 m. 1, zdw 93 473

Małżeństwu
Przybylska, Trausutta 32, zdw 93 477

Wspólny
wynajme, Dąbrowskiego 87 m. 9, jw 1 460

Słowackiego
34 I lewo dwuosobowe, utrzymaniem, bez, jw 1 462

Elegancki
pani, Mickiewicza 17 m. 4, zdw 93 474

Elegancki
duży elektryczność, łazienka, — Słowackiego 35 m. 13, jw 1 475

Słoneczny
Kwiatowa 3, mieszkanie 3, telefon, zdw 93 188

Pokój
wolny, Św. Marcin 667, m. 17, dom ogrodowy, zdw 93 189

Frontowy
niekrepujący, Św. Wojciech 6, m. 7, zdw 93 191

Panom
paniom utrzymaniem, Plac Sądziński 5, m. 7, zdw 93 193

Pokój
umeblowany frontowy, niekrepujący, światło elektr., łazienka, śródmieście, Wały Kościuski 5, m. 4, zdw 93 194

Pokój
na dwie osoby, Stary Rynek 43, m. 8, zdw 93 195

Pokój
frontowy elektryczność, Kopernika 4 a, m. 18, zdw 93 196

Mielżyńskiego 1
mieszkanie 13, pokój jednej, dwóm osobom wynajme, zdw 93 197

Ładny
Jerzego 5, II, lewo, zdw 93 198

Pokój
frontowy bez pościeli tylko dwóm panienkom, Rybaki 3, I, lewo, zdw 93 200

Romana
Szymańskiego 3, mieszkanie 9, zdw 93 201

Pokój
1 lub 2 osoby, Żupańskiego 5, m. 5, zdw 93 202

Umeblowany
Żupańskiego 4, m. 15, także mały pokoiłk próżny lub skromnie umeblowany, zdw 92 867

Pokój
frontowy, Kreta 4, mieszkanie 8, zdw 93 277

Kulutralnej
osobie utrzymaniem, bez, Ratajczaka 23 m. 11, zdw 93 286

Tanio
pokój gimnazjastom lub panom, Wielkie Garbary 53, II, m. 8, Dobrowolska, zdw 93 241

Pokój
starszym gimnazjastom utrzymaniem, Wały Jadwigi 1, m. 9, zdw 93 379

Pokój
elektryczność bez pościeli, Mostowa 2, m. 5, zdw 93 381

Pokój
1-2 osoby, Ul. Szamarzewskiego 20/22, m. 10, zdw 93 383

Pokój
niekrepujący, słoneczny, Rybaki 21 a, m. 6, zdw 93 386

Pokój
Rzeczypospolitej 9, m. 14, zdw 93 372

Pokój
2 solidnym panom na stanowisku, Skarbowska 15, m. 9, od 3 do 6, zdw 93 363

Pokój
solidnemu panu i ładny wspólny pokój dwóm panom wynajme, — Jasna 3, m. 2, zdw 93 413

Pokój
Kreta 6, mieszkanie 11, zdw 93 415

Pokoje
umeblowany, Mostowa 37 m. 8, rw 2 868

Długa
z dobrem utrzymaniem wynajmuje, Mielżyńskiego 1 m. 12, zdw 93 286

Pokój
9 m. 8, zdw 93 297

Pokój
frontowy, słoneczny, II, piętro, Śródmieściu tanio utrzymaniem lub bez 2 panom, panom zaraz, Skład papieru, W. Garbary 48, zdw 93 299

Pokój
słoneczny, elektryczność, centralne, centrum, Wielka 21, mieszkanie 5, zdw 93 222

Skromny
słoneczny, Woźna 14 b, m. 18, zdw 93 223

Dwóch
panów front, Długa 3, II, lewo, zdw 93 226

Pokój
dwóm panom, Szkolna 9, m. 8, Pw 4 036-56.347

Szkolnym
centrum, Murna 5 I, prawo, zdw 93 224

Pokój
Młyńska 3, m. 8, Pw 4 034-56.352

Duży
pokój dwa łózka, elektryczność, Matejki 66, m. 7, zdw 93 376

Korzystnie
lepszym trzem osobom, gabinet, sypialnia, czyste elektr., utrzymaniem a 100 zł, Różana 4 a, m. 21, zdw 93 378

Frontowy
panom, elektryczność, Wielkie Garbary 44, m. 7, zdw 93 380

Niekrepujący
czysty, słoneczny, elektryczność, inteligentnemu, spokojnemu panu, Wierzbicice 13 m. 9, zdw 93 298

Panu
dwuosobowy, Łakowa 19, I prawo, zdw 93 301

Dwom
panom, Łakowa 16 m. 5, zdw 93 302

Dwuosobowy
Św. Marcin 14 m. 9, zdw 93 304

Utrzymaniem
bez, Półwiejska 31 I lewo, zdw 93 306

Słoneczne
frontowe pokoje, Grunwaldzka 23 m. 4, zdw 93 309

Centralne
elektryczność, Poznańska 58 a m. 6, narożnik Mickiewicza, zdw 93 215

Dobrze umeblowany pokój
do wynajęcia, Jasna 14 m. 7, zdw 93 217

Klatka
spokojny, słoneczny, fortepian, Strzelecka 5 m. 7, zdw 93 361

2
pokoje frontowe, telefon elektryka, centralne ogrzewanie, inteligentnym panom, Św. Marcin 63, mieszkanie 11, zdw 93 267

Pokój
frontowy bez pościeli tylko dwóm panienkom, Rybaki 3, I, lewo, zdw 93 200

Romana
Szymańskiego 3, mieszkanie 9, zdw 93 201

Pokój
1 lub 2 osoby, Żupańskiego 5, m. 5, zdw 93 202

Umeblowany
Żupańskiego 4, m. 15, także mały pokoiłk próżny lub skromnie umeblowany, zdw 92 867

Pokój
frontowy, Kreta 4, mieszkanie 8, zdw 93 277

Plac Wolności
duży, słoneczny, balkonowy pokój wszelkimi wygodami i doskonałym utrzymaniem, Plac Wolności 14 a, m. 10, zdw 93 369

Dwóch
panów, gimnazjastów z utrzymaniem, Wielkie Garbary 5, m. 12, zdw 93 370

Dwuosobowy
ładny Focha 29, m. 6, zdw 93 352

Dwuosobowy
pokój z utrzymaniem lub bez - elektryczność Plac Karmelicki 1 m. 23, bliskość stadionu, zdw 93 481

Utrzymaniem
(bez) dwuosobowy, elektryczność, Różana 4, m. 6, zdw 93 491

Lepszy
pokój niekrepujący, Skarbowska 16 m. 5, zdw 93 494

Pokój
Zwierzyniecka 10, m. 14, zdw 93 251

Frontowy
wejście klatki elektryczność, Grobla 17, m. 23, zdw 93 252

Niekrepujący
pokój, Spokojna 25, m. 9, zdw 93 253

Frontowy
dwuosobowy, Ogrodowa 2, m. 9, zdw 93 227

Centrum
ładny balkonowy z telefonem, elektrycznością dla lepszego pana, Św. Marcin 25, m. 5, zdw 93 228

Pokój
balkonowy, dwuosobowy i jednoosobowy, Łakowa 18 a, I, prawo, zdw 93 229

Pokój
frontowy, światło elektr., wynajme panu od 1. 9. Św. Wojciech 5, m. 6, zdw 93 230

Wrocławska 13
m. 17 zaraz, zdw 93 365

Dwuosobowy
elektryczność, Kraszewskiego 4 m. 8, zdw 93 367

Stacja
utrzymaniem 80 złotych, Św. Marcin 11, m. 2, zdw 93 368

Pokój
dwuosobowy słoneczny, elektryczność, Wielkie Garbary 36, m. 22, zdw 93 490

12 SZUKA POKOJU

Pokoiku
skromnego na stałe pościela 15 zł poszukuje spokojny, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 91 710

Centrum
bez spania 20.— Oferty Kurjer Poznański zdw 93 043

Pokoju
taniego śródmieściu, Oferty Kurjer Poznański zdw 93 060

Duży
pokój, salka centrum potrzebny, Oferty Kurjer Poznański zdw 93 065

Poszukuję
pokoju z używaniem telefonu najchętniej u samej osoby, Oferty z ceną do Kurjera Poznańskiego zdw 92 933

2 studentki
Uniwersytetu Poznańskiego poszukują od 1. 10. dobrze umeblowanego pokoju bez utrzymania lecz z herbata rano i wieczór u inteligentnej katolickiej rodziny. Około kąpienia, Poblizu uniwersytetu, Oferty uprasza się pod dw 939 do Kurjera Poznańskiego.

Panna
poszukuje próżnego pokoju, — Oferty Kurjer Pozn. dw 1 002

Pokoju
od 10. 9. poszukuje student, Włada, Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 173

Pokoju
umeblowanego śródmieściu, utrzymaniem telefonu, poszukuje, — Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 418

Małżeństwo
poszukuje pokoju dużego, albo dwóch małych zaraz lub od 1. 9. 32. Zgłoszenia Kramarska 4, rzeźnictwo, zdw 93 7

Poszukuję
niekrepującego pokoju w śródmieściu po cenie kryzysowej, — Oferty Kurjer Poznański nw 4593

Małżeństwo
bezdzielne poszukuje umeblowanego pokoju z używaniem kuchni Oferty Kurjer Poznański nw 5294

13 LOKALE

Filję rzeźniczą
dobrze prosperującą sprzedam, Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 236

Lokalu
próżnego z mieszkaniem w mieście powiatowym szukam zaraz, Oferty i warunki do Kurjera Poznańskiego zdw 92 992

Lokale
handlowe w Toruniu w Dworze Artusa najlepsze położenie przy Rynku Staromiejskim, po istniejącej od r. 1835 firmie B. Dobijacej od r. 1835 firmie B. Dobijacej z całkowitem urządzeniem, nadającym się na każde przedsiębiorstwo, najwięcej na pierwszorzędnym zakład krawiecki którego brak w Toruniu, od zaraz tanio do obciążenia, Zgłoszenia przyjdzie z Szymkowiak, Toruń, Rynek Staromiejski 23, Pw 4 039 64.208

Poszukuje
anckiego sklepu. Oferty Kurjer
Poznański zdw 93 282

Skład
wolny. Długa 3, gospodarz.
zdw 93 509

Małej
ubikacji światłem. śródmieściu
poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 375

Centrum
do wynajęcia 2 do 3 pokoi na biu-
ro lub atelier. Gwarna 11. III. I.
telefon 52-55. zdw 92 955

14 DZIERŻAWY

4
mógł roli stacja od Poznania,
nadająca się dla ogrodnika zaraz
do wydzierżawienia. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdw 93 039/40

50
mógł dzierżawy okolica Poznania
lub Kościana bez budynków po-
szukuje zaraz. Oferty z podaniem
warunków do Kurjera Poznań-
skiego zdw 93 013

Poszukuje
dzierżawy 2-6 mórg dobrej ziemi
w Poznaniu lub bliskiej okolicy
na ogrodnictwo, mieszkanie po-
żądane. Oferty Kurjer Poznański
zdw 93 047

Hotel
z wyszynkiem, sala, kolonjalka,
bez konkurencji od zaraz korzyst-
nie do oddzierżawienia. Zgłosze-
nia Kurjer Poznański zdw 93 011

Ogrodnictwa
6-10 mórg blisko Poznania po-
szukuje dzierżawy. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdw 92 971

Gospodarstwa
15-30 mórg dobrej ziemi blisko
Poznania poszukuje dzierżawy.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 92 970

Bufet teatralny
na sezon do wydzierżawienia. —
Zgłoszenia w kancelarii Teatru
Polskiego od 7-8 wieczorem.
zdw 92 947

Restauracja
z ogrodem do wydzierżawienia.
Smorowiński Wielka 12.
zdw 93 336

Dzierżawa
40 pszennej, stawem
rybnym, żniwami, inwentarzem,
przy mieście objęcie 3 000. No-
wak, Poznań, Kramarska 15.
zdw 91 449

Kościelnej wiosce
piekarnia
piec piernicowy urządzeniem skła-
dem, mieszkaniami, objęcie 400.
Nowak, Poznań, Kramarska 15,
telefon 16-89. zdw 91 450

Kościelnej wiosce
gościniec, kolonjalka
sala urzędniczym ogrodem, wła-
ściciel, objęcie 500. Nowak, Po-
znań, Kramarska 15 tel. 16 89.
zdw 91 448

Plac
wydzierżawie. Szwackiego 34. I
lewo. zdw 1 463

60 mórg
z wyw. martwym inwentarzem.
spieszenie wydzierżawie. —
objęcie 400. Metelski, Zielona 3.
zdw 93 206

Restaurację
dobra, korzystnie przy szosie, po-
łożona na większej wsi wydzier-
żawie. Oferty Kurjer Poznański
zdw 93 805

Warsztat
miesz. lub tym podobny interes
z mieszkaniami poszukuje w Po-
znaniu lub w mieście powiat. —
Oferty do Kurjera Pozn.
zdw 93 334

15. LETNISKA I UZDROWISKA

Puszczycówko
Willa Zofja. Pokoje, werandy,
spokój. zdw 92 441

Letnisko
Morminówko p. Ostrorog, telefon
6, położone w uroczej okolicy,
gdzie woda i las, ma pokoje na
wzrost, cena od 3,50 — 4 zł dzien-
nie. zdw 92 422

Letnisko
kapieliśko „Kotwica” w Boszko-
wie (blisko Leszna, poczta Bło-
dnica, 2 minuty od stacji) zaprasza
wycieczki i letników. Okolica bar-
dzo piękna, góry, lasy, duże je-
ziore około 1 500 mórg plaża, łódki,
pryzrydy, gimnastyczne hu-
stka dla dzieci. Kuchnia dobra, bufet ob-
fity, ceny przystępne. nw 4 998

16. OSOBISTE

Podtrzymuję
moje ostrzeżenie z 12 lipca. Kro-
ki rozwodowe wszczęte przed 2
miesiącami. Józef Zygmunt Bi-
skupski. zdw 93 326

18 URZĘDOWE

Magistrat
miasta Międzychodu ogłasza
konkurs na posadę nauczyciela
rysunków, robót ręcznych i śpie-
wu przy Miejskim Gimnazjum
Kościelnym w Międzychodzie
Międzychod, dnia 29 sierpnia 1932
Burmistrz w z. L. Modelski.
dw 1007

21 ZGUBY

Zgubiono
na pogrzebie lotników złoty ze-
garek damski. Uczciwego znalaz-
cę uprasza się o oddanie za wy-
nagrodzeniem. Waska 6, m. 5.
zdw 92 945

Znalazę
zagubionego świadectwa nauki
ślusarskiej nazwisko Leon Zy-
wert, proszę oddać w Kurjerze
Poznańskim pod zdw 92 953

Grandka
niezmielna znaleziono portmonetkę
(podkówek). Adres Kurjer Poz-
nański zdw 93 038

Wykaz osobisty
na nazwisko Weizandt Leokadia,
Poznań Wielkie Garbary 5, wy-
stawiony przez Komisariat 4,
zgubiono. zdw 93 562

Gołąbek
mały, szary, oswojony uciekł. —
Proszę oddać, wynagrodzenie,
Kantaka 5 m. 11. zdw 93 451

22 ROZMAITE

Akuszerka
Kleinwächterowa, Poznań, cen-
trum, ulica Romana Szymańskiego
2 pierwsze piętro, lewo drugi
dom od placu Świętokrzyskiego.
zdpw 89 975/6

Detektywy Greif
od 20 lat wywiady, obserwacje.
Cieszkowskiego 3. zdpw 92 353

Narodowiec
były organizator, znajdujący się
obecnie w trudnym położeniu, na
skutek nieszcześliwego wypadku,
próba gorąco o finansową pomoc
celem ukończenia procesu o od-
szkodowanie. Przyjmuje także por-
tjerstwo z mieszkaniami. Łaskawe
oferty proszę nadesłać pod
adresem Wojciech Klimczak,
Owiczki, poczta Działny powiat
Gniezno. zdw 91 618

Gimnazjastów
przyjmuje dobre odżywianie, po-
móc w nauce, fortepian w domu
opieka troskliwa, Wielkie Garba-
ry 18, Szkaradkiewiczowa miesz-
kanie 4. zdw 92 289

Obiady
kresowe smaczne. Kantaka 8/9,
brama prawa III. zdw 92 592

Mereżkę
okretek, dziurki, plisowanie, de-
katoryzowanie, obciąganie guzików
nadrabianie stóp, hafty, monogramy
najtaniej „Haftopis” St.
Rynek 10 wejście „urzan-ga”.
„Filia Romana Szymańskiego”
(plac Świętokrzyski).
Pw 3 098-13.13

Futra
damskie, męskie wszelkiego ro-
dzaju wykonuje podług najnow-
szych modeli, solidnie, tanio pod
gwarancją. Warszawski Salon
Mód, Matejki 51. zdw 91 616

Ogrodnik - pejzażysta
sporządza plany i kosztorysy za-
kłada ogrody owocowe, warzyw-
ne spacerowe i ozdobne, które
także przerabia lub odnawia, wy-
konuje wszelkie prace w zakresie
ogrodnictwa wchodzące. Łaskawe
zlecenia przyjmuje — Piotr
Garnarek, Czerwonak, p. Poznań
10. zdw 93 045

Baczność!
wykonuje mundunki dziewczęce
po przystępnych cenach. Szama-
rzewskiego 20/22, m. 13.
zdw 92 930

Wyrobiam
skrzynki z dyktu do wysyłki po-
czątą oraz koleja z szalówki po
cenie bezkonkurencyjnej. — W.
Frankowski, Sew. Mielżyńskiego
22. zdw 92 915

Koszule sportowe
krawatem 2,75; 3,25; 3,75; jed-
wabne 6,95; 8,25; kaletony maco-
ca 1,45; koszule macca 1,65; skar-
pety nieciane 0,35; mocne 0,45; de-
seniowe 0,65; prima nowości 0,95;
1,10; 1,20; czapki męskie 0,85; 1,10;
gabardyna 2,95; paski siatkowe
0,45; 0,65; 0,95; 1,25; kanielowo-
0,85; kołnierzyki, krawaty; bieliz-
na w ogromnym wyborze, naj-
taniej w Warszawskim Składzie
Fabrycznym Jadwiga Podbiel-
ska, Wielkie Garbary 40, na-
pęczewi Wodnej. zdw 93 165

W komis
przyjmuje towary krótkie, trykoty,
artykuły męskie, galanterie skór-
niane. Zgłoszenia Kurjer Poz-
nański zdw 93 504

Krawcowa
szyje tanio, elegancko. Kramar-
ska 23 m. 9. rw 2 872

Żurnale
najnowsze nadeszły. Sprzedaż —
wypożyczanie. Sobczak, 27 Grud-
nia 20 — podwórzu, parter.
zdw 93 247

23 OZENKI

Urzędnik
lat 33, przystojny pragnie poznać
panne lub bezdzietną wdowę z
własnym mieszkaniem, cel ma-
rymonialny. Dyskrecja zapew-
niona. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdw 93 001

Emeryt
państw. bez nałogów, właściciel
składu dobrej brzozy, poszukuje
starszej, miłej pami z majątkiem
celem ożenku. Łaskawe
oferty Kurjer Pozn. zdw 93 118

Kupiec
kawaler własnym składem Poz-
nańskim poszukuje żony do lat 22.
Majątek pożądany do 10 000. Dy-
skrecja, rzecz honorowa. Zgłosze-
nia fotografia Kurjer Poznań-
ski zdw 93 254

Warszawianin
kawaler, lat 34, inteligentny, go-
lębny, sympatyczny, bez nałogów,
dobrze ułożony ożeni się z pan-
ną lub panią do lat 36, posiadają-
cą własne gospodarstwo rolne.
Oferty pod „Nr. 248” do Biura
Ogłoszeń Ungra Warszawa, Se-
natorska 12. nw 5266

Blondynka
25 biedna religijna zdrowa, do-
brej rodziny, matura gimnazjalna,
gospodarna, znajomość ku-
piectwa, od dzieciństwa sierota
poślubi pana utrzymującego matkę,
wdowca z dziećmi. Oferty Kur-
jer Poznański zdw 93 526

Panna
lat 25, religijna wykształcona,
gospodarna, dobra kupoowa, bied-
na, poślubi rzemieślnika dobrego
fachowca, większa gotówka dla
spłaty rodzicielstwa, współwłaści-
cieli nieruchomości, wolne ubika-
cie urządzeniem składu żelaza,
30 lat dotychczas istniejącego.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 527

24 NAUKA

Kursy handlowe
Czaporowskiego — jednoroczne i
półroczne rozpoczynają się 5-go
września. Zgłoszenia. Postep Pl.
Sapieżyński 2 a. zdw 92 102/3

Kursy
książkowości, stenografii, pisania
maszyną. Kromczyńska Ogro-
dowa 16 II. zdw 89 069/70

Pięknie pisać
nauczę w kilku lekcjach. Gniat-
czyńska, Długa 11, parter m. 5.
zdw 93 545/6

Kursy
stenografii, pisania na maszy-
nach rozpoczynam 5 września. —
Kantaka 1. II. zdw 89 043

Stancja
dla uczennicy. Opieka zapewniona.
Kochanowskiego 17, mieszk. 6.
zdw 91 368

Gimnazjastów
przyjmuje troskliwa opieka, blisko
trzech gimnazjów, przy parku
Wilsona. Matejki 54, mieszka-
nie 2. zdw 91 875

Gimnazjastów
dwóch przyjmuje. Opieka troskliwa
dobre odżywianie dom kulturalny,
dozór lekcji, pianino.
blisko trzech gimnazjów Mosto-
wa 5 mieszkanie 6. zdw 91 459

Doktoraty
i studia akademickie droga spe-
cjalnych kursów Dyplom przy
ukończeniu studiów „Secretariat-
to Accademico. Etablissement
Iris, 22 rue St. Augustin Paris
(2-e) France. Pw 3 418-56.20

Tańczyć
możnie uczy Ola Antoszevska.
Zielona 3. Pw 3 558-31.42

Poznańskie Kursy
— Budownictwa
(Szkoła Przygotowawcza) Kra-
szewskiego 17 mieszkanie 15.
Pw 3 568-56.201

żeńskie
Kursy Techniczne
(budowlane) Poznań. Krasze-
wskiego 17, m. 15. Przygotowanie
średnie sześcioklasowe. Początek
15 września. Urzednik 75%
zniżki. Pw 3 418-56.252

2 gimnazjastów
przyjmuje na stancji w pobliżu
trzech gimnazjów w domu 2
ośmioklasistw. Opieka staranna.
Wiewiórowska, Wielka 15.
zdw 93 053

Korepetytora
doświadczoną do chłopca II.
gimnazjalnej nadsz, pomoc. —
Zgłoszenia z warunkami do Ku-
rjera Poznańskiego zdw 92 907

Panienci
przyjmuje troskliwa opieka dobre
odżywianie. Aptekarzowa Pro-
niowa, Różana 23, III. zdw 92 555

Francuskiego
niemieckiego, polskiego udziela
absolwentka Univ. Oferty Kur-
jer Poznański zdw 92 369

Pomocy
w nauce udziela b. naucz. gim-
nazjum. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 92 370

Stancja
Mazurkiewiczowa, Wielkie Gar-
bary 5, m. 9. zdw 93 081

Gimnazjaście
tanie utrzymanie, pomoc bez-
płatna. Prześnawa, Mostowa 29.
zdw 93 086

Kursy
kroju, szycia po zmniejszonej cenie
wynoza Marij Magdaleny 1 na-
roznik Raczyńskich. dw 999

Przyjmuje
na stancji gimnazjastów z domu
kulturalnego. Grunwaldzka 13,
m. 10. zdw 93 167

Gimnazjastów
lub panienci, dobre odżywianie,
opieka. Waty Kościuski 7, m.
1. zdw 93 170

Gimnazjastki (słów)
przyjmuje, mieszkanie, odżywianie
zdrowe, opieka. Drzewiecka, Ma-
szalarska 19/20 narożnik Poczto-
wej. zdw 93 178

Lekcji
języka niemieckiego, francuskiego,
włoskiego udziela grun-
townie 12 zł miesięcznie. Rataj-
czaka 13, mieszkanie 12.
zdw 93 952

3
gimnazjastów (stki) przyjmuje. —
Naprzeciw Dąbrówki. Pomoc w
naukach, 11-4, Wilkońska, Pocz-
towa 15 m. 2. zdw 93 424

Panienci
przyjmuje na stancji tanio dobra
opieka i odżywianie. Winow-
czówna Grochowe Łąki 4.
rw 2 880

Maturzystka
przygotuje do egzaminu ze
wszystkich klas szkoły powszech-
nej, na wsi, najchętniej we dwu-
rze. Zgłoszenia Eugenja Muszyń-
ska, Poznań, Górna Wilka 32,
III. zdw 93 505

Polskiego
lacy udziela profesor. Zgłosze-
nia Kurjer Poznański zdw 93 567

Matematyki
korzystnie. Różana 4 m. 4.
zdw 93 453

Inżynierant
poszukuje w lepszym domu pokoju
z utrzymaniem za pomoc w
nauce. Na życzenie służy refe-
rencjami. Zgłoszenia Kurjer Poz-
nański zdw 93 462

Kształcącym
dobre utrzymanie, opieka staran-
na. Poczta 21 m. 4.
zdw 93 435

Stancja
dla kształcących Jeżyce. Kra-
szewskiego 9 b m. 5. jw 1 463

Stancja
dla 1 uczennicy, dom kulturalny,
3 Maja 3 a. m. 9. zdw 92 895

Przyjmuje
gimnazjastów (stki) utrzymanie
dobre, pomoc, opieka staranna.
Łazienka, elektr. Szulcowa, Ra-
tajska 28. zdw 93 292

Przyjmuje
gimnazjastów (stki) dom kulturalny,
blisko 5 gimnazjów, dobre
odżywianie, opieka rodzicielska,
tanie. Jaworska, plac Bemar-
tyński 2. zdw 93 362

Uczniom
szkol. dobre utrzymanie, pomoc,
pianino. Goderska, Półwiejska 2
zdw 93 501

Stancja
dla gimnazjastów, troskliwa o-
pieka, pomoc bezpłatna. Łazary,
Niegolewskich 4, m. 6.
zdw 93 371

Kształcącym
pokój z utrzymaniem 80 złotych
miesięcznie. Małeckiego 19, m.
3. zdw 93 374

25 MUZYKA

Lekcje
skrzypiec, mandoliny, gitary. —
Wilda, Strunykowa 7 m. 12.
zdw 93 181/2

Na fortepianie
udziela lekcji gruntownie przy-
stępna cena, pianino wolne do
ćwiczeń. Amrsz. Focha 27, mie-
szkanie 28. — Zgłoszenia Winow-
czówna ul. Lud. Rzepeckiego 27,
mieszkanie 3. zdw 91 621

Prośba
Wdowa z inteligentną znajdującą
się w bardzo przykrym położeniu,
poleca fortepian do ćwiczeń, bar-
dzo dobry instrument. Oferty do
Kurjera Poznańskiego zdw 91 623

Absolwentka
konserwatorium udziela lekcje
muzyki (forteplian). Dolna Wilda
71, mieszkanie 2. zdw 92 419

Na fortepianie
udziela lekcji gruntownie i su-
miennie. Pianino wolne do ćwi-
czeń, także wieczorami. — Ulica
św. Józefa 9 a, parter lewo.
zdw 89 053

Cennik
Polska Literatura Chóralna wy-
syłam zainteresowanym odwrot-
nie. Barwicki, Poznań, ul. Pół-
wiejska 35, m. 5. zdw 93 006

Lekcji
forteplianu także poza dom. Zgło-
szenia Małeckiego 23, m. 8, lub
Kurjer Poznański zdw 93 059

Pianista
acordeon wolny. Szulc, Zegrze —
Poznań, Warownia 2. zdw 92 980

Fortepian
do ćwiczeń, lekcje muzyki. Je-
zuicka 8. zdw 93 099

Lekcji
gry forteplianowej udziela grun-
townie 10 zł miesięcznie. Rataj-
czaka 13, mieszkanie 12.
zdw 93 351

Duet
damski lub męski, potrzebny. —
Restauracja, Półwiejska 5.
zdw 93 357

Lekcji
gry forteplianowej udziela. —
Poczta 28, m. 6. zdw 93 539

Profesorka
forteplianu dyplom wirtuozowski,
studia zagraniczne udziela lek-
cji, szybkie rozwijanie techniki.
Ratajczaka 27, mieszk. 5, Wolfo-
wa, 3-6. zdw 90 971

8
zł miesięcznie lekcje forteplianu,
gruntownie przyspieszone, można
ćwiczyć. Przeposabiam Konser-
watorium. Wskaże Kurjer Poz-
nański, Stary Rynek 2 2894

Pianino
ćwiczeń. Lekcje muzyki. Młyń-
ska 3, m. 8. Pw 4 038 56.353

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych

Nauczycielka
szuka posady. Poznań, Focha 21,
„Nauczycielka”. zdw 92 413

Panienci
przyjmuje na stancji tanio dobra
opieka i odżywianie. Winow-
czówna Grochowe Łąki 4.
rw 2 880

Maturzystka
przygotuje do egzaminu ze
wszystkich klas szkoły powszech-
nej, na wsi, najchętniej we dwu-
rze. Zgłoszenia Eugenja Muszyń-
ska, Poznań, Górna Wilka 32,
III. zdw 93 505

Polskiego
lacy udziela profesor. Zgłosze-
nia Kurjer Poznański zdw 93 567

Matematyki
korzystnie. Różana 4 m. 4.
zdw 93 453

Inżynierant
poszukuje w lepszym domu pokoju
z utrzymaniem za pomoc w
nauce. Na życzenie służy refe-
rencjami. Zgłoszenia Kurjer Poz-
nański zdw 93 462

Kształcącym
dobre utrzymanie, opieka staran-
na. Poczta 21 m. 4.
zdw 93 435

Stancja
dla kształcących Jeżyce. Kra-
szewskiego 9 b m. 5. jw 1 463

Stancja
dla 1 uczennicy, dom kulturalny,
3 Maja 3 a. m. 9. zdw 92 895

Przyjmuje
gimnazjastów (stki) utrzymanie
dobre, pomoc, opieka staranna.
Łazienka, elektr. Szulcowa, Ra-
tajska 28. zdw 93 292

Przyjmuje
gimnazjastów (stki) dom kulturalny,
blisko 5 gimnazjów, dobre
odżywianie, opieka rodzicielska,
tanie. Jaworska, plac Bemar-
tyński 2. zdw 93 362

Uczniom
szkol. dobre utrzymanie, pomoc,
pianino. Goderska, Półwiejska 2
zdw 93 501

Stancja
dla gimnazjastów, troskliwa o-
pieka, pomoc bezpłatna. Łazary,
Niegolewskich 4, m. 6.
zdw 93 371

Kształcącym
pokój z utrzymaniem 80 złotych
miesięcznie. Małeckiego 19, m.
3. zdw 93 374

25 MUZYKA

Lekcje
skrzypiec, mandoliny, gitary. —
Wilda, Strunykowa 7 m. 12.
zdw 93 181/2

Na fortepianie
udziela lekcji gruntownie przy-
stępna cena, pianino wolne do
ćwiczeń. Amrsz. Focha 27, mie-
szkanie 28. — Zgłoszenia Winow-
czówna ul. Lud. Rzepeckiego 27,
mieszkanie 3. zdw 91 621

Prośba
Wdowa z inteligentną znajdującą
się w bardzo przykrym położeniu,
poleca fortepian do ćwiczeń, bar-
dzo dobry instrument. Oferty do
Kurjera Poznańskiego zdw 91 623

Absolwentka
konserwatorium udziela lekcje
muzyki (forteplian). Dolna Wilda
71, mieszkanie 2. zdw 92 419

Na fortepianie
udziela lekcji gruntownie i su-
miennie. Pianino wolne do ćwi-
czeń, także wieczorami. — Ulica
św. Józefa 9 a, parter lewo.
zdw 89 053

Cennik
Polska Literatura Chóralna wy-
syłam zainteresowanym odwrot-
nie. Barwicki, Poznań, ul. Pół-
wiejska 35, m. 5. zdw 93 006

Lekcji
forteplianu także poza dom. Zgło-
szenia Małeckiego 23, m. 8, lub
Kurjer Poznański zdw 93 059

Pianista
acordeon wolny. Szulc, Zegrze —
Poznań, Warownia 2. zdw 92 980

Fortepian
do ćwiczeń, lekcje muzyki. Je-
zuicka 8. zdw 93 099

Lekcji
gry forteplianowej udziela grun-
townie 10 zł miesięcznie. Rataj-
czaka 13, mieszkanie 12.
zdw 93 351

Duet
damski lub męski, potrzebny. —
Restauracja, Półwiejska 5.
zdw 93 357

Lekcji
gry forteplianowej udziela. —
Poczta 28, m. 6. zdw 93 539

Profesorka
forteplianu dyplom wirtuozowski,
studia zagraniczne udziela lek-
cji, szybkie rozwijanie techniki.
Ratajczaka 27, mieszk. 5, Wolfo-
wa, 3-6. zdw 90 971

8
zł miesięcznie lekcje forteplianu,
gruntownie przyspieszone, można
ćwiczyć. Przeposabiam Konser-
watorium. Wskaże Kurjer Poz-
nański, Stary Rynek 2 2894

Pianino
ćwiczeń. Lekcje muzyki. Młyń-
ska 3, m. 8. Pw 4 038 56.353

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych

Nauczycielka
szuka posady. Poznań, Focha 21,
„Nauczycielka”. zdw 92 413

Panienci
przyjmuje na stancji tanio dobra
opieka i odżywianie. Winow-
czówna Grochowe Łąki 4.
rw 2 880

Maturzystka
przygotuje do egzaminu ze
wszystkich klas szkoły powszech-
nej, na wsi, najchętniej we dwu-
rze. Zgłoszenia Eugenja Muszyń-
ska, Poznań, Górna Wilka 32,
III. zdw 93 505

Polskiego
lacy udziela profesor. Zgłosze-
nia Kurjer Poznański zdw 93 567

Matematyki
korzystnie. Różana 4 m. 4.
zdw 93 453

Inżynierant
poszukuje w lepszym domu pokoju
z utrzymaniem za pomoc w
nauce. Na życzenie służy refe-
rencjami. Zgłoszenia Kurjer Poz-
nański zdw 93 462

Kształcącym
dobre utrzymanie, opieka staran-
na. Poczta 21 m. 4.
zdw 93 435

Stancja
dla kształcących Jeżyce. Kra-
szewskiego 9 b m. 5. jw 1 463

Stancja
dla 1 uczennicy, dom kulturalny,
3 Maja 3 a. m. 9. zdw 92 895

Przyjmuje
gimnazjastów (stki) utrzymanie
dobre, pomoc, opieka staranna.
Łazienka, elektr. Szulcowa, Ra-
tajska 28. zdw 93 292

Przyjmuje
gimnazjastów (stki) dom kulturalny,
blisko 5 gimnazjów, dobre
odżywianie, opieka rodzicielska,
tanie. Jaworska, plac Bemar-
tyński 2. zdw 93 362

Uczniom
szkol. dobre utrzymanie, pomoc,
pianino. Goderska, Półwiejska 2
zdw 93 501

Stancja
dla gimnazjastów, troskliwa o-
pieka, pomoc bezpłatna. Łazary,
Niegolewskich 4, m. 6.
zdw 93 371

Kształcącym
pokój z utrzymaniem 80 złotych
miesięcznie. Małeckiego 19, m.
3. zdw 93 374

25 MUZYKA

Lekcje
skrzypiec, mandoliny, gitary. —
Wilda, Strunykowa 7 m. 12.
zdw 93 181/2

Na fortepianie
udziela lekcji gruntownie przy-
stępna cena, pianino wolne do
ćwiczeń. Amrsz. Focha 27, mie-
szkanie 28. — Zgłoszenia Winow-
czówna ul. Lud. Rzepeckiego 27,
mieszkanie 3. zdw 91 621

Prośba
Wdowa z inteligentną znajdującą
się w bardzo przykrym położeniu,
poleca fortepian do ćwiczeń, bar-
dzo dobry instrument. Oferty do
Kurjera Poznańskiego zdw 91 623

Absolwentka
konserwatorium udziela lekcje
muzyki (forteplian). Dolna Wilda
71, mieszkanie 2. zdw 92 419

Na fortepianie
udziela lekcji gruntownie i su-
miennie. Pianino wolne do ćwi-
czeń, także wieczorami. — Ulica
św. Józefa 9 a, parter lewo.
zdw 89 053

Cennik
Polska Literatura Chóralna wy-
syłam zainteresowanym odwrot-
nie. Barwicki, Poznań, ul. Pół-
wiejska 35, m. 5. zdw 93 006

Lekcji
forteplianu także poza dom. Zgło-
szenia Małeckiego 23, m. 8, lub
Kurjer Poznański zdw 93 059

Pianista
acordeon wolny. Szulc, Zegrze —
Poznań, Warownia 2. zdw 92 980

Fortepian
do ćwiczeń, lekcje muzyki. Je-
zuicka 8. zdw 93 099

Lekcji
gry forteplianowej udziela grun-
townie 10 zł miesięcznie. Rataj-
czaka 13, mieszkanie 12.
zdw 93 351

Duet
damski lub męski, potrzebny. —
Restauracja, Półwiejska 5.
zdw 93 357

Lekcji
gry forteplianowej udziela. —
Poczta 28, m. 6. zdw 93 539

Profesorka
forteplianu dyplom wirtuozowski,
studia zagraniczne udziela lek-
cji, szybkie rozwijanie techniki.
Ratajczaka 27, mieszk. 5, Wolfo-
wa, 3-6. zdw 90 971

8
zł miesięcznie lekcje forteplianu,
gruntownie przyspieszone, można
ćwiczyć. Przeposabiam Konser-
watorium. Wskaże Kurjer Poz-
nański, Stary Rynek 2 2894

Pianino
ćwiczeń. Lekcje muzyki. Młyń-
ska 3, m. 8. Pw 4 038 56.353

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych

Nauczycielka
szuka posady. Poznań, Focha 21,
„Nauczycielka”. zdw 92 413

Panienci
przyjmuje na stancji tanio dobra
opieka i odżywianie. Winow-
czówna Grochowe Łąki 4.
rw 2 880

Maturzystka
przygotuje do egzaminu ze
wszystkich klas szkoły powszech-
nej, na wsi, najchętniej we dwu-
rze. Zgłoszenia Eugenja Muszyń-
ska, Poznań, Górna Wilka 32,
III. zdw 93 505

Polskiego
lacy udziela profesor. Zgłosze-
nia Kurjer Poznański zdw 93 567

Matematyki
korzystnie. Różana 4 m. 4.
zdw 93 453

Inżynierant

Syn
młody wojennego poszukuje jakiegokolwiek posady - miejscowość obojętna. Zgłoszenia uprasza Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym w Poznaniu, ulica Fredry 7, pokój 47, telef. 39-97. zdw 93 487/88

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego z samodzielnym gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 239

Absolwentka
sem. gosp. w Warszawie, świadectwa dobre energiczna, pracowita poszukuje posady, poprowadzi wzorowo gospodarstwo domowe. Oferty z okolicznych miejsc. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 530

Poszukuje
posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 272

Dobra
pracownica poszukuje prania. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 273

Posługaczka
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 174

Dziewczyna
poszukuje posady z gotowaniem do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 095

Służąca
poszukuje posady do wszystkiego z własną pościelą. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 097

Krawcowa
dobra na wszelką garderobę w domu, szuka pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 104

Uczniwa
dziewczyna poszukuje posady lub posady najchętniej do dzieci. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 111

Służąca
uczniwa, pracowita z wioski poszukuje od 1. 9. jakiegokolwiek posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 214

Piekarz - cukiernik
działny w swym zawodzie dłuższą praktyką dobry piecący - specjalista na piekarni szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 92 902/3

Krawcowa
rutynowana, dziennie 3,50 szuka pracy. Oferty Kurjer Poznański rw 2 873

Dziewczyna
uczniwa, samodzielna, poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 420

Poszukuje
posady lub prania. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 296

Młody emeryt
asesor obojętny z sprawami sądowymi, administracyjnymi, podatkowymi poszukuje zajęcia. Wynagrodzenie bardzo skromne. Przyjmie również administrację domów. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 93 210

TEATRY

Teatr Polski: Dziś - „Triumf medycyny”.

Środa, 31. 8. - „Nowa umowa małżeńska”, z gościnnym występem p. Ireny Solskiej.

Czwartek, 1. 9. - „Nowa umowa małżeńska”, z gościnnym występem p. Ireny Solskiej.

Piątek, 2. 9. - „Nowa umowa małżeńska”, z gościnnym występem p. Ireny Solskiej.

Teatr Nowy: Dziś - „Gorączka nafty”.

Środa, 31. 8. - „Gorączka nafty”.

Czwartek, 1. 9. - „Małżeństwo panienci”, premjera.

Piątek, 2. 9. - „Małżeństwo panienci”.

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Cohn i Kelly w Hollywood”.

Aurora: „Na gorącym uczynku i „Góra nasi”.

Corso: „Wieżien z wyspy św. Heleny” oraz „Napad szajki bandytów”.

Colosseum: Milton Sills, zdobywca złota.

Metropolis: „Mistigri”.

Muza: „Miłość księcia Serjusza”.

Odeon: „Republika piratów”.

Orzel: Sztafeta i wiołykije.

Roxy: „Dama i jej szofer”.

Sfinks: „Grzech i moral”.

Słońce: „Bunt młodzieży”.

Tęcza: „Krew za krew”.

Wilsona: „Miłość w kajdanach”.

Pracznia
nawskroś uczniwa, dobrze polecona szuka prania. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 211

Dziewczyna
z gotowaniem poszukuje posady od 1. 9. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 266

Inteligentna
panienka, uczniwa, mająca kilka klas gimnazjum, muzykalna zna robotki poszukuje posady do dzieci lub do składu za skromnym wynagrodzeniem. Łaskawe oferty Agentura Kurjera Poznańskiego Leszno, Komentusza, nw 5261

Młynarz
lat 43, z dłuższą praktyką dobry fachowiec i dobre świadectwa poszukuje stałej posady w parowym lub wodniku. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 486

Młodsza
uczniwa, do prac domowych, z praniem, cośkolwiek gotowaniem lub do dzieci cośkolwiek szyciem, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 249

Dziewczyna
wiejska, dobrze polecona, poszukuje posady zaraz lub 1. 9. długoletnie świadectwa. Oferty Kurjer Pozn. rw 2 857

Dziewczyna
szuka posady od pierwszego. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 467

Dziewczyna
wyszkolona we wszelkich pracach domowych, poszukuje zaraz posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 446

Szukam
posady do składu i do pomocy w kuchni. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 340

Uczniwa
dziewczyna poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem od 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 391

Prania
lub jakiegokolwiek pracy szukam trzy razy w tygodniu. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 423

Książkowa
starsza, samodzielna korespondentka polsko-niemiecka, obeznana z sprawami na urzędach podatkowych, wkslowiem i przyjmie posadę za skromnym wynagrodzeniem, także godzinowo. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 536

Posługaczka
młoda poszukuje posady na cały dzień od 1. 9. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 551

Za
1000 zł kaucji poszukuje posady portiera, inkasenta, woźnego, szofera lub jakiej innej pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 255

Nauczycielka
muzykalna (pol., niem., franc. ang. jez.) poszukuje 1. 9. miejsca Zgłoszenia „Nauczycielka” Biuro Ogłoszeń, Bydgoszcz, Dworcowa 54. nw 5267

Dziewczyna
do wszelkich prac domowych, uczniwa i skromna szuka posady od 1. 9. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 516

Kasjer
dominjalny hodowca inwentarza, mleczarka poszukuje odpowiedniej posady w majetności. Przygotowanie praktyczne i teoretyczne. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 93 522

500.-, 1 000.- zł i wyżej
kaucji lub pożyczki za dobrą posadę przedsiębiorstwa, fabryce lub magazyniera hurtowni monopolu spirytusowego, miejscowość obojętna. - Łaskawe zgłoszenia „Par” Al. Marcinkowskiego 11 pod 56.354. Pw 4048 56.354

Ogrodnik - leśnik
znający swój zawód, dobre świadectwa nawskroś uczniwy w starszym wieku, poszukuje posady od 1 października lub później. Łaskawe zgłoszenia uprasza A. Mielcańsk, Szczurawica, poczta Raszów, powiat Ostrow. zdw 93 520

Poszukuje
posady do pomocy pani domu lub dziecka niżej 4 lat zaraz. Oferty upraszam do Kurjera Poznańskiego jw 1458

Dziewczyna
do wszelkiej pracy poszukuje posady, cośkolwiek gotowaniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 359

Sierota
w średnim wieku z znajomością wszelkich prac domowych, dobrymi świadectwami szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 449

Panienska
z ukończoną szkołą wydziałową i kursów robót ręcznych, kochająca dzieci szuka posady na wsi. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 456

Dziewczyna
z gotowaniem poszukuje posady. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 93 199

Bona
młoda inteligentna, praktyka - szycielka, dobre świadectwa poszukuje posady na wsi. Zgłoszenia Pel. Pieścicka Środa, Kościuszki 10. zdw 93 523

Krawcowa
bardzo dzielna, poszukuje posady 2,50 dziennie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 92 732

Służąca
poszukuje posady do wszystkiego do starszego państwa. Oferty Kurjer Pozn. zdw 92 704

Panienska
lat 18, z dobrego domu, ze szyciem bielizny i konfekcją damskiej i dziecięcej, szuka posady do jednego dziecka w lepszym domu, miejscowość obojętna od 15. 9. Oferty Kurjer Pozn. zdw 92 766

Służąca
samodzielnym gotowaniem własną pościelą, szuka posady. - Oferty Kurjer Pozn. zdw 92 896

Pokojowa
fryzjerka przyjmie posadę na majątku. Oferty Kurjer Pozn. zdw 92 810

Kucharka
z dobrem gotowaniem długoletnimi świadectwami poszukuje posady tylko w lepszym domu od 1. 9. Oferty Kurjer Poznański zdw 92 039

Służąca
uczniwa, do prac domowych, z praniem, cośkolwiek gotowaniem lub do dzieci cośkolwiek szyciem, poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 93 249

Pokojowa
fryzjerka przyjmie posadę na majątku. Oferty Kurjer Pozn. zdw 92 810

Kucharka
z dobrem gotowaniem długoletnimi świadectwami poszukuje posady tylko w lepszym domu od 1. 9. Oferty Kurjer Poznański zdw 92 039

Sprostowanie! Do naszych P. T. Odbiorców!
Niniejszem zawiadamiamy P. T. Odbiorców, iż w Spisie Abonentów Sieci Telefonicznych Państwowych i Koncesjonowanych w Polsce na rok 1932/33, podano mylnie na stronie 481 Nr. telef. 7210, jako numer telefonu naszego zastępstwa, który to jednakże numer telef. odnosi się do naszego b. przedstawiciela p. A. Gollnowa, z którym nie pracujemy już od lat 3-eh. Numer telefonu obecnego naszego przedstawiciela p. Jana Olbrycha, Poznań, pl. Bernardyński 2 jest 2361 i po wszelkie informacje prosimy zwracać się tylko pod tym numerem telef. Polecając się łask. względem naszych P. T. Odbiorców, pozostajemy z w 15 686

„WOLBROM“
Fabryka Wyrobów Gumowych S. A. w WOLBROMIU

Osoba
wiek średni z długoletnimi świadectwami, zna gospodarstwo domowe, poszukuje posady do wszystkiego możliwie do jednej osoby, za małym wynagrodzeniem Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 92 718

Kucharka
z Berlina poszukuje posady do wszystkiego albo też do szycia od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 91 840

Krawcowa
szuka pracy poza dom i wyjazd. Oferty Kurjer Poznański zdw 92 188

Krawcowa
dzielna szuka pracy poza dom. Długa 14 m. 3. zdw 92 226

Szofer
mechanik z kilkoletnią praktyką szuka posady, pracował w warsztacie szluszarsko-mechanicznym. Kaucja względnie pożyczka do 350 zł, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdw 92 049

Dziewiętnastoletnia
panienka, uczniwa, inteligentna, dobrej rodziny, znająca stenografię, piszącą na maszynie, poszukuje posady do towarzyszenia, sekretarki, biurolistki, kasjerki. - Miejscowość obojętna. Wymagania skromne. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 92 017

Pokojowa
z szyciem lub do dzieci poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdw 92 571

Wychowawczyni
poszukuje posady. Może być na wyjazd. Oferty Kurjer Poznański zdw 92 572

Pomocnik
piekarski samodzielny poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia St. Nowacki, Poznań, Wierzbiciec 66 m. 1. zdw 92 574

Ogrodnik - nasiennik
kawaler lub żonaty, bezdzietny, w średnim wieku, uczniwy i energiczny potrzebny od 1. 10. na samodzielną stanowisko do ogrodu zakładu handlowego. Reflektuje się na pierwszorzędne siły z dobrem poleceniem i dowodami postępowej pracy. Zgłoszenia z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego dw 957

Potrzebny
zaraz praktykarny gospodarz na majątek pod Poznaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 070

Uczniwa
młodsza, uczniwa, pilna do wszystkiego Kwiatowa 3 m. 2. zdw 93 324

Służąca
najchętniej Malopolanka potrzebna. Zupańskiego 21. III. lewo. zdw 93 457

Uczniwa
do pracowni kapeluszy. Focha 78. zdw 93 402

Dodatkowe zajęcia
Poszukujemy na prowincje 10% dzielnich, bezwzględnie uczciwych agentów do ratnej sprzedaży klienteli prywatnej pierwszorzędnej porcelany, najstarszej fabryki w Polsce. Oferty z odpisanymi świadectwami podaniem obecnego zajęcia oraz referencji pod „Poznańskie - Pomorskie” do „Par”, Katowice. Pw 4 049-71.101

Potrzebna
wykwalifikowana ekspedientka do konfekcji damskiej. Zgłoszenia Konfektaria Warszawska, Wrońska 1/2. rw 2 890

Prasowaczki
na sztywną bieliznę zaraz potrzebne. Gdynia „Iskra”. nw 5265

Uczniwa
potrzebna. Cukiernia Słowiańska, Marszałka Focha 70. zdw 93 463

Służąca
gotowaniem, praniem potrzebna. Różana 21. m. 7. zdw 93 447

Służąca
młoda, gotowaniem, praniem, pracownia (3 osoby). Zaczisze 2. parter, narożnik Jasnej. zdw 93 468

Służąca
z dobrem gotowaniem do wszystkiego potrzebna zaraz dobre świadectwa wymagane. Wielka 15 m. 5. zdw 93 052

Uczniwa
jako marszantka na kurs potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 154

Uczniwa
w naukę malarstwa przyjmie Mikołajski, Dabrowskiego 24. zdw 92 665/6

Krawcowa
młodsza, wprawna, podreżna do damskiej pracy miarowej potrzebna. B. Mazur Szkoła 10. zdw 93 359

Panienska
inteligentna nie niżej 18 lat zaraz. Firma Kultura, Półwiejska nr. 31. zdw 93 360

Pokojowa
czysta potrzebna. Lissowska, Poczta 23. zdw 93 334

Potrzebna
służąca do wszystkiego dobre gotowanie długoletnie świadectwa. Mickiewicza 19 m. 9. zdw 93 330

Piekarka
samodzielnego doświadczonego do pieczenia pierwiogów potrzebująca zaraz. Wł. Barzdziński Kruszewo, powiat Czarnków. zdw 93 517

Uczniwa
potrzebna Prasownia Fredry i wejście Wały Jana zdw 93 387/8

Dziewczyna
potrzebna. Jackowskiego 23. m. 8. jw 1 477

Woznica
obeznany w rozwożeniu pieczywa zaraz lub później potrzebny. - Oferty z odpisanymi świadectwami do Kurjera Poznańskiego zdw 92 955

Apteka
blisko Grudziądz poszukuje - młody, dzielny, magistr Zgłoszenia z podaniem ostatniej posady oraz warunków do Kurjera Poznańskiego zdw 93 521

Marszantka
samodzielną potrzebna. Oferty Kurjer Poznański dw 1 004

Krawiec
dameki, tylko siła pierwszorzędna samodzielna, potrzebny. Oferty Kurjer Poznański dw 1 005

Emeryci
pragnący w solidny sposób zarobkować, handlowo pracując dla jednego z największych przedsiębiorstw w Polsce mogą się zgłaszać, przesyłając krótkie curriculum vitae wraz z fotografią. Udzielamy fachowego przygotowania, budzimy wiarę we własne siły, pomagamy wypełniać obowiązki, zapewniamy poprawę bytu. Wymagamy korzystnej powierzeźliwości, energii, inicjatywy, kupieckiej solidności i pracowitości Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 541

Potrzebna
dziewczyna, Mickiewicza 3 m. 10. zdw 93 475

Uczniwa
czysta, zdrowa dziewczyna z praniem do dzieci potrzebna. Szmarzewskiego 23 m. 1. jw 1 468

Dziewczyna
do dzieci zaraz potrzebna. Tokłowicz, Dabrowskiego 36. jw 1 470

Fryzjer
damsko-męski młodszy potrzebny Piotra Wawrzyniaka 24. jw 1 478

Dziewczyna
z samodzielnym gotowaniem do wszystkiego. Zgłoszenia M. Focha 68. m. 5. zdw 93 353

Kucharka
potrzebna, Restauracja, Poznań, Ratuszowa 31. rw 2 876

Współniczkę - krawcowa
do otwarcia salonu mód poszukuje. Lokal odpowiedni przy Placu Wolności. Reflektuje tylko na siłę pierwszorzędna. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 246

Służąca
z gotowaniem, praniem przyjmie Szewska 12. m. 6. rw 2 882

Urzędniczka
przyjme z branży materiałów budowlanych, długoletnia praktyka, dobrymi referencjami. - Oferty „Par”, pod 56.348. Pw 4 037-56.348

Przyjme
maszynistkę na stałą posadę za wypożyczeniem 300-500 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 042

Potrzebna
służąca dobrem gotowaniem do wszystkiego, Dabrowskiego 44. m. 4. od 7-8 wiecz. zdw 93 120

Dziewczyna
młodsza do dzieci potrzebna od 1. 9. Mostowa 2 m. 4. zdw 93 274

Poszukuje
hafciarki na sztańdary. Zgłoszenia pomiędzy godz. 5-6. Wierzbiciec 30 m. 22. zdw 93 190

Służąca
do wszystkiego potrzebna od 1. Adres wekaże Kurjer Pozn. zdw 93 444

Dziewczyna
do dzieci nie niżej lat 20 może się zgłosić. Górna Wilda 42 m. 7. zdw 93 386

Posługaczka
z gotowaniem potrzebna, najlepiej przychodnia. A. Badyńska, Rybaki 13 m. 3. zdw 93 373

Uczniwa
młode do haftu i robót ręcznych potrzebne. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 91 927/8

Starsza dziewczyna
inteligentna czysta z szyciem potrzebna do dwoje dzieci od 1-go września. Konieczna, Wyspińskiego 9 Nowa Kawiarnia. zdw 93 163

Uczeń
z odpowiednim wykształceniem przy wolnym stole i stajni potrzebny. Centralna Drogerja L. Weichman Oborniki. zdw 93 260

Prasowaczka
na nowa bieliznę sztywną potrzeba dwa lub trzy dni w tygodniu. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 250

Sprzedawczyni
domokrądzna (krawcowa) potrzebna zaraz. Kaucja 200 zł. Adres Kurjer Poznański zdw 93 238

Woznica
obeznany w rozwożeniu pieczywa zaraz lub później potrzebny. - Oferty z odpisanymi świadectwami do Kurjera Poznańskiego zdw 92 955

Apteka
blisko Grudziądz poszukuje - młody, dzielny, magistr Zgłoszenia z podaniem ostatniej posady oraz warunków do Kurjera Poznańskiego zdw 93 521

Marszantka
samodzielną potrzebna. Oferty Kurjer Poznański dw 1 004

Krawiec
dameki, tylko siła pierwszorzędna samodzielna, potrzebny. Oferty Kurjer Poznański dw 1 005

Emeryci
pragnący w solidny sposób zarobkować, handlowo pracując dla jednego z największych przedsiębiorstw w Polsce mogą się zgłaszać, przesyłając krótkie curriculum vitae wraz z fotografią. Udzielamy fachowego przygotowania, budzimy wiarę we własne siły, pomagamy wypełniać obowiązki, zapewniamy poprawę bytu. Wymagamy korzystnej powierzeźliwości, energii, inicjatywy, kupieckiej solidności i pracowitości Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 93 541

Potrzebna
dziewczyna, Mickiewicza 3 m. 10. zdw 93 475

Uczniwa
czysta, zdrowa dziewczyna z praniem do dzieci potrzebna. Szmarzewskiego 23 m. 1. jw 1 468

Dziewczyna
do dzieci zaraz potrzebna. Tokłowicz, Dabrowskiego 36. jw 1 470

Fryzjer
damsko-męski młodszy potrzebny Piotra Wawrzyniaka 24. jw 1 478

Dziewczyna
z samodzielnym gotowaniem do wszystkiego. Zgłoszenia M. Focha 68. m. 5. zdw 93 353

Kucharka
potrzebna, Restauracja, Poznań, Ratuszowa 31. rw 2 876

Współniczkę - krawcowa
do otwarcia salonu mód poszukuje. Lokal odpowiedni przy Placu Wolności. Reflektuje tylko na siłę pierwszorzędna. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 246

Służąca
z gotowaniem, praniem przyjmie Szewska 12. m. 6. rw 2 882

Urzędniczka
przyjme z branży materiałów budowlanych, długoletnia praktyka, dobrymi referencjami. - Oferty „Par”, pod 56.348. Pw 4 037-56.348

Przyjme
maszynistkę na stałą posadę za wypożyczeniem 300-500 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 93 042

Potrzebna
służąca dobrem gotowaniem do wszystkiego, Dabrowskiego 44. m. 4. od 7-8 wiecz. zdw 93 120

Dziewczyna
młodsza do dzieci potrzebna od 1. 9. Mostowa 2 m. 4. zdw 93 274

Poszukuje
hafciarki na sztańdary. Zgłoszenia pomiędzy godz. 5-6. Wierzbiciec 30 m. 22. zdw 93 190

Kucharka
pierwszorzędna potrzebna od września na majątek. Zgłoszenia 1 września godz. 2-3. Hotel Bratania, Pieniążkowa. zdw 92 942

Posługaczka
z praniem potrzebna (z Łazarza). Adres wekaże Kurjer Poznański zdw 92 943

Dziewcz